Biblioteca Jud. Hunedoara
SALA DE LECTURA

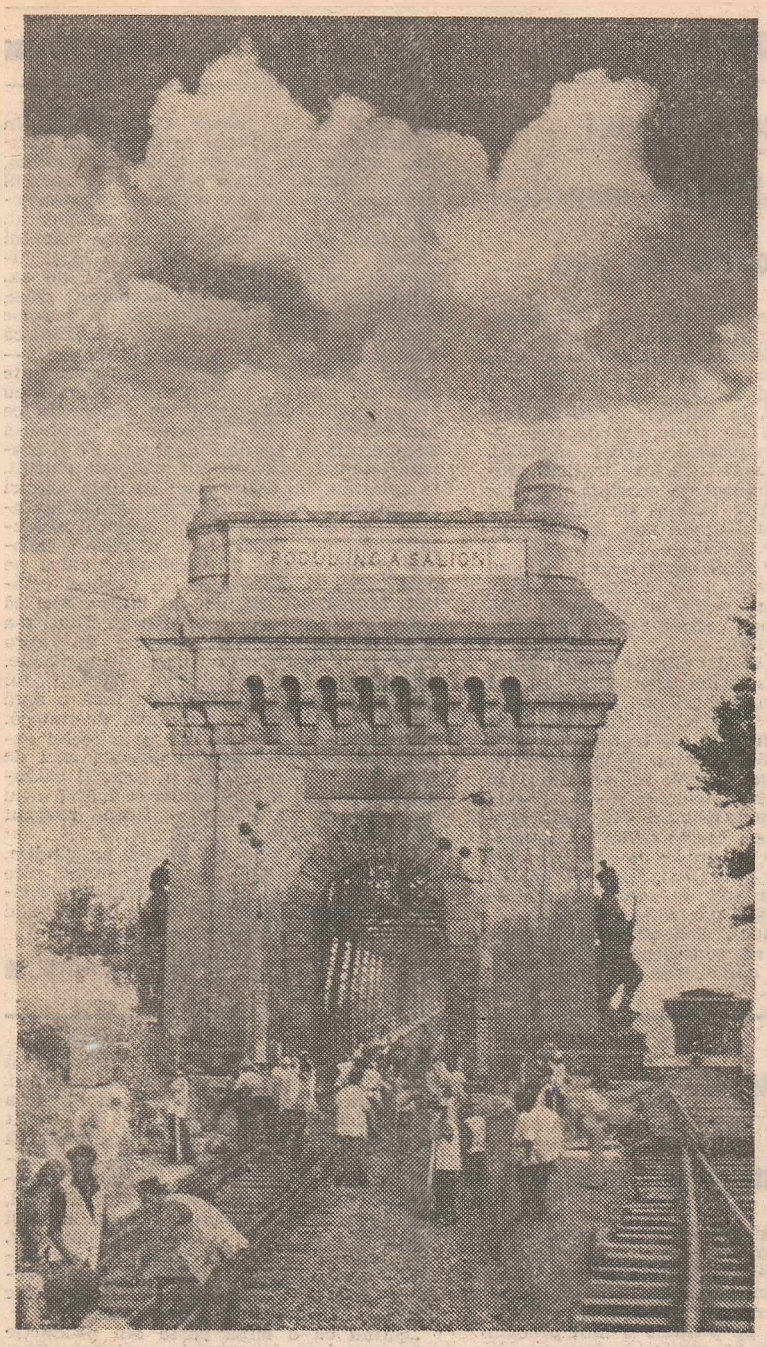

25
ANUL XXX (1358)
18 IUNIE 1981
flacara
Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

La invitația președintelui Nicolae Ceaușescu

Vizita oficială de prietenie a președintelui Republicii Democratice Somalia, Mohamed Siad Barre

(Comentariu în pag. 3)

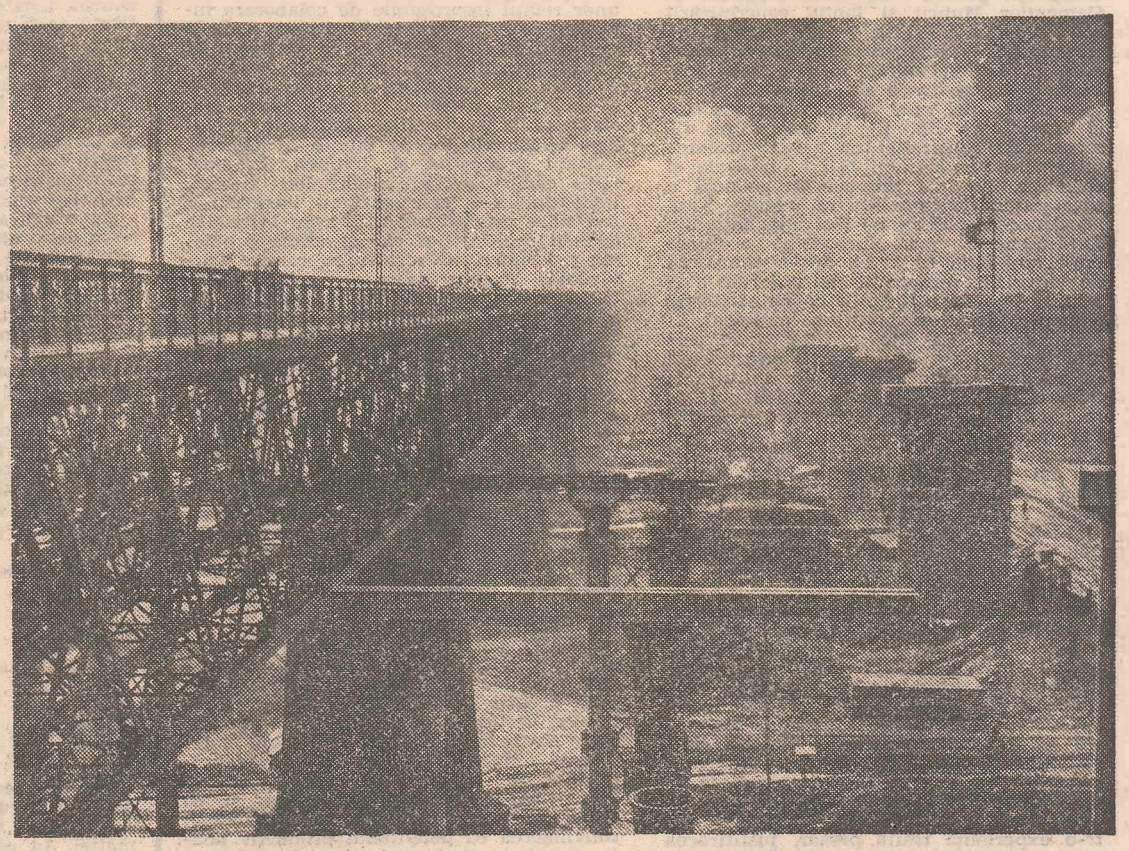

In 16 ore, 1 000 de muncitori au montat un pod (pag. 2)
Fotografii de SORIN POSTOLACHE și A. MIHAILOPOL

„Argumentele noastre sînt faptele"

Interviu cu tovarășa ELENA NAE, prim-secretar al Comitetului de partid al sectorului 6

— Tovarășă prim-secretar, este cunoscut faptul că, prin ponderea sa economică, sectorul 6 ocupă locul 3 în industria bucureșteană. Astfel, apare limpede că succesele înregistrate de economia Capitalei se datoresc în bună măsură și hărniciei și inteligenței colectivelor de muncă din acest sector. Oferiți-ne deci cîteva repere ale reușitelor sectorului 6 în cincinalul încheiat anul trecut.

— Ne aflăm aproape de sfîrșitul primului semestru al anului 1981 și ceea ce vă spun acum este deja istorie. Dar o istorie la care ținem și fără de care actualele și viitoarele împliniri n-ar fi posibile. Trebuie să amintesc, în primul rînd, că oamenii muncii în frunte cu comuniștii au realizat sarcinile cincinalului încă din ziua de 8 septembrie 1980, dînd pînă la sfîrșitul aceluiași an o producție suplimentară în valoare de 7 miliarde lei. Voi menționa din succesele noastre ridicarea pînă la 62 la sută a ponderii produselor noi și reproiectate, față de 56,5 la sută, cifră ce era prevăzută pentru 1980. Printre aceste produse se numără motoare și echipamente electrice pentru construcțiile de mașini, metalurgie, industrie alimentară, echipament electric de tracțiune pentru metroul bucureștean, mașini agricole de mare randament, cele mai recente fiind combinele de porumb CARP-4 și CRM-6, motoare pentru programul de dieselizare, echipamente electrice pentru automatizări. De asemenea, urmare a indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au început să producă în sectorul nostru două unități de mare interes pentru industria românească: Întreprinderea de aparatură și utilaj

(Continuare în pagina 2)

RĂZVAN BĂRBULESCU

Seceriș '81

La ceasul cînd scriem aceste rînduri, în Cîmpia Română a început secerișul. E ceasul de aur și de abnegație al recoltei, e ceasul supremelor încordări ale anului, e ceasul marii bătălii a pîinii. Bătălie în sensul cel mai deplin al cuvîntului, vastă cît însăși cîmpia, cît însăși țara, angajînd operații de o unică anvergură, angajînd valori materiale și morale, de strategie, de tactică, de organizare, de disciplină, care-i transformă fiecare clipă într-un moment de înaltă semnificație patriotică și de incalculabile consecințe pentru prezentul și viitorul nostru. O bătălie cu nenumărați eroi, greu de citat pe ordine de zi, fiindcă într-o asemenea patetică încordare națională nu este timp de ordine de zi, nu este timp de numit eroismul, cînd totul se sprijină pe eroism.

A fost acest an — cel dintîi al noii și profundei revoluții agrare preconizată de partid, de conducerea sa, ca o primordială condiție a înaintării noastre spre viitor — un an în care agricultura română, această greu încercată agricultură, mult timp ignorată și vitregită, dar astăzi repusă în drepturile-i legitime, și-a dat, din plin, măsura puterilor, a capacităților ei creatoare, ce țin de harul acestui pămînt, stimulat în zelul de a produce, și de harul celor care-l slujesc, stimulați să-l slujească mai bine ca niciodată.

(Continuare în pag. 2)

ILIE PURCARU

Maramureș, țară veche, cu oameni fără-de pereche

Interviu cu tovarășul GHEORGHE POP, prim-secretar al Comitetului județean Maramureș al P.C.R., președintele Consiliului popular județean

— Stimate tovarășe prim-secretar, redacția revistei „Flacăra" dorește să închine aceste pagini realizărilor oamenilor muncii din Maramureș. Întreprindem acest bilanț cu prilejul aniversării celor 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. Așadar, ce este astăzi Maramureșul?

— Ce a fost Maramureșul înainte de eliberare se cunoaște. Nu doresc să fac prea multe comparații cu trecutul. Nu pot însă să nu arăt, ca unul care am trăit și realitățile regimului trecut, copilărind și muncind pe acest străvechi și legendar ținut românesc, că Maramureșul a fost un teritoriu în care înapoierea, în primul rînd economică, a fost cum se spune „la ea acasă". Mulți moroșeni colindau prin țară în căutare de lucru, mai cu seamă ca mineri și butinari. Erau puține școli și unități spitalicești; circa 70 la sută din populație era analfabetă; bolile secerau de timpuriu multe vieți.

Ne întîlnim adesea, în cadrul unor „sfaturi" educative — eu, ca și ceilalți membri ai Biroului Comitetului județean de partid — cu colective de tineri — muncitori, elevi, studenți. Și le povestim ce a fost în Maramureș în trecutul acela întunecat de sărăcie și mizerie, de boli, de neștiință de carte, de umilitoare alergătură după un loc de muncă. Greu le vine să creadă că așa a fost, că și aici a fost un loc unde „nu se întîmpla nimic deosebit". Greu, fiindcă, spre fericirea lor, ei s-au născut, au crescut, s-au format în zodia nouă a luminii socialismului.

Se știe, Maramureșul are o istorie deosebit de bogată în fapte de înaltă încărcătură patriotică, o istorie înrădăcinată adînc în istoria mare a românilor. Cu toate că acest ținut a fost vreme îndelungată rupt de trupul țării, niciodată maramureșenii n-au uitat că sînt români, că destinul lor nu poate fi despărțit de al fraților lor întru simțire și cuget. Vitregiile vremilor trecute n-au alterat cu nimic firea românească a maramureșenilor, starea lor fiind marea iubire de glie, de neam, hărnicia, omenia, dorul de lumină. Nu-i deci de mirare că, în ciuda oricăror opreliști, maramureșenii sînt neîntrecuți meșteri în tot ce fac, în muncă, în arta populară, în folclor, deci și-n lucruri, dar și-n simțire. Maramureșul are o zicală: „Să si mare nu-i mirare / Să si om e lu-

(Continuare în paginile 12—13)

ADRIAN DOHOTARU

În întîmpinarea

Conferinței naționale a scriitorilor

Etic și estetic

Oricît ar fi de riscantă și chiar de neavenită stabilirea unei dihotomii între „conținut" și „formă", între mesaj și ființa însăși a operei, e limpede că literatura ultimilor cincisprezece ani a evoluat și s-a definit uneori în funcție de unul sau de celălalt dintre cele două aspecte. În fapt, imediat după 1964—1965, atunci cînd s-a vorbit de „curaj", de „actualitate", de „modernitate" etc. s-a avut în vedere atît curajul social, politic, cît și cel estetic, atît actualitatea viziunii și a temelor cît și aceea a modalităților literare utilizate. Marele reviriment pe care l-a cunoscut atunci literatura română se datorează în bună măsură acester înțelegeri nuanțate,

(Continuare în pagina 4)

AL. CĂLINESCU

Cu multă poftă, fără plictis...

Ilie Năstase, celebrul nostru campion, dădea, mai anul trecut prin intermediul unui redactor sportiv, un sfat pentru tinerii care abia se ridică în leagănul tenisului românesc, tineri care, la data aceea, i-au produs o plăcută impresie. Le-ar prinde bine, zicea Năstase, jocuri multe în turneele satelit europene. „Dar cu o singură condiție — să joace cu multă poftă, fără plictis".

Nefiind cronicar sportiv, unii dintre cunoscuții mei se vor fi întrebînd de ce mă opresc acum, aici, la un subiect din acest domeniu. Simplu: pentru că întrecerea sportivă a fost dintotdeauna sursa unor mari învățăminte morale. În plus, fiindcă sfatul cunoscutului tenismen conține două reguli fundamentale pentru afirmarea unei individualități, azi.

Prima este, fără îndoială, aceea a plasării permanente într-un context — competițional sau nu — de înalte valori. „Alătură-te celor buni; deja vei fi unul dintre ei...", spunea cîndva George Călinescu.

Foarte interesant, de o importanță covîrșitoare mi se pare, totodată, cel de al doilea sfat. A te afla într-un mediu bun nu este, încă, îndeajuns. La un „ce" bun, care ți se oferă, ca stimulent sau ca exemplu, fibra ta trebuie să vibreze pe măsură. Altfel, degeaba un Stradivarius într-un studio, fie și cu cea mai bună acustică, dacă instrumentul are corzile ne-ntinse, iar degetele care pun în mișcare arcușul sînt ale unei mîini năvlegi...

(Continuare în pag. 6)

EUGEN FLORESCU

DEMOCRAȚIA MUNCITOREASCĂ REVOLUȚIONARĂ

(Pagina 2)

Un mod al timpului nostru de a fi bogat în substanţă

In întreaga ţară, în pregătirea Congresului al II-lea al consiliilor oamenilor muncii, se desfăşoară adunările generale menite să dezbată problemele stringente ale producţiei curente, ridicarea ei la nivelele unei calităţi şi exigenţe sporite şi, totodată să reconfirme delegaţii la marele forum al democraţiei noastre muncitoreşti. În acelaşi context, sînt aleşi candidaţii pentru Consiliul Naţional al Oamenilor Muncii şi faptul concretizării acestor candidaturi în relaţie nemijlocită cu aportul la dinamica realizărilor obţinute în toate sectoarele de activitate productivă şi creatoare de valori cu utilitate socială îşi are, desigur, semnificaţia şi importanţa lui. El implică între dimensiunile conştiinţei un accent pronunţat asupra responsabilităţii individuale şi colective, o mai limpede dependenţă a prestigiului de temeliile lui reale. Ţara îşi defineşte pentru încă o dată opţiunile fundamentale prin încrederea acordată celor mai buni fii ai ei, într-o atmosferă de entuziasm rodnic şi de statornic ataşament faţă de principiile ce ne călăuzesc drumul, devenirea, progresul anticipat.

Traversăm, cu alte cuvinte, orele cele mai fierbinţi ale democraţiei muncitoreşti în acţiune, cînd dreptul de a alege şi dreptul de a fi ales se confundă pînă la indistincţie cu datoria fiecăruia de a milita pentru un viitor dezlegat de incertitudine. Prin noi şi pentru noi — pentru datoria de a sta liberi şi independenţi între naţiunile libere şi independente ale lumii, pentru datoria de a aşeza vocaţia noastră de constructori ai unei societăţi noi în slujba idealurilor celor mai apropiate întregii umanităţi — înseamnă astăzi mai mult decît o simplă deviză. Înseamnă, în primul rînd, o opţiune concretă în cel mai deplin şi mai adevărat înţeles al cuvîntului: această opţiune, astăzi, vădindu-se a fi adoptarea, într-o deplină unanimitate, de participanţii la dezbateri a hotărîrii prin care se propune ca tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului nostru, preşedintele României socialiste, să fie reînvestit în înalta funcţie de preşedinte al Consiliului Naţional al Oamenilor Muncii. Temeinicia acestei hotărîri derivînd dintr-o experienţă trăită plenar, justificarea ei de esenţă regăsindu-se în fiecare pagină a istoriei noastre consecutive Congresului al IX-lea al partidului, istorie densă în înfăptuiri, în certitudini, în aspiraţii împlinite.

Un tur de orizont între protagoniştii acestui efort de autodepăşire, generalizat la scara unei naţiuni, ai acestui efort de a privi mai departe, de a consolida victorii repurtate cu trudă, de a acorda o nouă consistenţă perspectivei gestului constructiv ne dezvăluie împliniri şi proiecte de viitor ce se cer consemnate, oameni şi fapte rotunde ca înţeles şi statură în timpul de astăzi al ţării. La Întreprinderea bucureşteană **Aversa**, la Întreprinderea de utilaj petrolier şi reparaţii din Teleajen sau între minerii Paroşenilor, ca şi la Întreprinderea **Tractorul** din Braşov, au stat în centrul discuţiilor participarea activă, eficientă a fiecărui om al muncii la actul de conducere şi gestiune, s-au avansat soluţii concrete la probleme concrete, s-a reliefat în mod corespunzător necesitatea statornicirii unor relaţii ireproşabile de colaborare între unităţile productive, care să excludă incorectitudinea şi grevarea partenerilor cu subansamble şi materiale deficitare calitativ. De asemenea, folosirea integrală a timpului de lucru şi diminuarea substanţială a cheltuielilor materiale, mobilizarea colectivelor de muncă la sporirea calităţii producţiei şi, implicit, la creşterea competitivităţii produselor fiecărei întreprinderi, la realizarea integrală a sarcinilor privind exportul s-au înscris în agenda dezbaterilor ca toţ atîtea probleme prioritare, în rezolvarea cărora clarviziunea tuturor se poate constitui într-un factor decisiv al succesului. De exemplu, este de relevat faptul că la Întreprinderea **Vulcan** din Bucureşti, consemnînd rezultatele obţinute în primele cinci luni ale anului în curs, adunarea generală n-a decurs totuşi într-o atmosferă de automulţumire, dimpotrivă, cei ce i-au dinamizat cursul s-au înfăţişat înaintea tovarăşilor lor de muncă cu propuneri izvorite dintr-o tonică rezervă de iniţiativă muncitorească. În acelaşi spirit s-au desfăşurat şi însufleţitele dezbateri de la Combinatul chimic din Rîmnicu Vîlcea, de la Întreprinderea minieră Lupeni şi întreprinderile **Semănătoarea** şi **Dacia** din Bucureşti. La Întreprinderea de electronică industrială şi automatizări din Cluj-Napoca, care a obţinut în trimestrul I primul loc pe ramură în întrecerea socialistă, s-a pledat cu argumente convingătoare în favoarea stimulării gîndirii proprii şi extinderii tuturor iniţiativelor destinate să intensifice raportul activ dintre acţiunea muncitorească şi teritoriul tehnicilor de vîrf. O unitate productivă cu realizări remarcabile este şi Întreprinderea **Metrom** din Braşov şi, cu toate acestea, şi în cadrul ei s-a afirmat convingerea că potenţialul productiv poate şi trebuie să fie valorificat la un nivel superior. Iar şirul exemplelor ar putea continua, fiecare dintre ele racordîndu-se la aceeaşi atmosferă de emulaţie şi adeziune la innoire.

Este vorba, în fapt, despre angajamente mai vechi sau mai noi care se scriu şi se reasumă la o nouă temperatură a abnegaţiei comuniste. Despre oameni care, acordîndu-li-se o înaltă încredere, regăsesc în ei înşişi resurse pînă ieri ignorate. Despre un mod de a fi bogat în substanţă al timpului nostru.

MIHAI PELIN ■

„Argumentele noastre sînt faptele"

(Urmare din pagina 1)

pentru cercetare şi Întreprinderea de fire şi ţesături din fire de sticlă.

— Pe teritoriul sectorului 6 se află, după cîte ştim, foarte multe unităţi de cercetare. Desigur, de rezultatele colectivelor de cercetători beneficiază întreprinderi din întreaga ţară şi nu doar cele din sector, dar cîteva aprecieri ar putea oferi o imagine mai exactă asupra eficienţei muncii cercetătorilor din sectorul 6.

— Cincinalul care a lansat revoluţia tehnico-ştiinţifică românească a adus şi cercetarea ştiinţifică din sectorul nostru în imediata apropiere a nevoilor producţiei. Numai două din cele peste 50 de tehnologii noi, aplicate în acest interval de timp, au avut drept rezultat o reducere a efortului valutar cu 127 milioane dolari la nivelul unui singur an. Modernizarea fluxurilor tehnologice şi perfecţionările tehnice au dus la creşteri de peste patru ori şi, în unele cazuri, de zece ori ale productivităţii, la economii considerabile de materii prime, metal, energie şi efort fizic.

— Care fapt vi se pare că exprimă elocvent creşterea nivelului de trai al celor peste 300 000 de locuitori ai sectorului?

— Vă dau o singură cifră: 40 000 de apartamente date în folosinţă în cincinalul trecut. Evident, în aceste condiţii, s-au dezvoltat, deopotrivă, şi reţeaua comercială şi serviciile către populaţie.

— În planul deciziilor, ce a dovedit experienţa acestor ani?

— Că actul de decizie trebuie să rezulte firesc din logica lucrurilor, a faptelor de muncă şi viaţă, să exprime şi să reflecte necesitatea obiectivă în strînsă legătură cu posibilităţile reale, cu tendinţele generale ale epocii, cu linia politică a partidului. În acest context aş vrea să amintesc că acum, mai mult ca oricînd, munca fiecărui membru al societăţii, participant la actul de decizie, poate şi trebuie să se ridice la cel mai înalt nivel calitativ. Este un adevăr de care ţinem în permanenţă seama. Dealtfel, producţia suplimentară de 7 miliarde, de care aminteam la început, este urmarea instaurării unui spirit democratic autentic în stilul nostru de muncă. Prin participarea tot mai competentă, mai responsabilă a tuturor oamenilor muncii, prin ancorarea puternică în realitate a dezbaterilor în cadrul cărora s-a analizat cu spirit critic, dar, mai ales, autocritic calitatea muncii depuse, recentele adunări generale şi-au dovedit din plin eficienţa. În prezent, în sectorul 6, iniţiativele muncitoreşti se aplică în 31 de întreprinderi, institute de cercetare şi proiectare, cu o eficienţă de aproximativ 295 000 000 lei concretizate în producţie suplimentară, reducerea cheltuielilor la materii prime şi materiale, reducerea importurilor, creşterea exportului, economii la energia electrică, combustibil, metal etc.

— Acest dialog vede lumina tiparului cu exact o săptămînă înainte de începerea celui de-al doilea Congres al Consiliilor oamenilor muncii, timp în care numeroase colective raportează înfăptuiri deosebite pentru prima jumătate a anului, rod al miilor de iniţiative şi propuneri formulate în adunările generale ale oamenilor muncii. Care este situaţia în sectorul 6?

— Putem aprecia că în majoritatea întreprinderilor se munceşte bine. În perioada care a trecut de la începutul anului, din cele 20 miliarde lei producţie marfă pe anul 1981, au fost realizate 8,1 miliarde lei. Trebuie să arăt însă că mai sînt întreprinderi care nu şi-au realizat sarcinile de plan, astfel că în perioada următoare este necesar să ne concentrăm atenţia în această direcţie, astfel ca permanentele indicaţii ale secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, pentru realizarea ritmică a producţiei, sporirea calităţii, onorarea contractelor şi rentabilizarea activităţii noastre să devină o realitate în toate unităţile noastre economice. De fapt, nu dorim altceva decît să demonstrăm, aşa cum am făcut în cincinalul trecut, că argumentele noastre sînt faptele, iar acestea sînt rezultatul participării colective la actul de conducere. Deci, cele mai bune soluţii pentru eliminarea întîrzierilor şi a neajunsurilor din activitatea unor întreprinderi vor fi oferite, firesc, chiar de colectivele de muncă respective. Şi pentru că, într-adevăr, mai sînt puţine zile pînă la deschiderea lucrărilor înaltului for al democraţiei noastre muncitoreşti vreau să exprim dorinţa fierbinte manifestată de cei 40 000 de comunişti şi peste 100 000 de oameni ai muncii din sectorul 6 ca tovarăşul Nicolae Ceauşescu să fie reales în funcţia de preşedinte al Consiliului Naţional al Oamenilor Muncii, dorinţă care este un simbol al dragostei, al încrederii nemărginite în secretarul general al partidului, al cărui loc, la cîrma ţării, este semnul certitudinii împlinirii năzuinţelor noastre de bunăstare şi progres.

Miercuri, 10 iunie 1981

În 16 ore, 1000 de muncitori au montat un pod

Este ora şase. În gara din Cernavodă intră ultimul tren. Odată cu el circulaţia s-a întrerupt. Motivul? Înlocuirea la viaductul „Dunărea", de la podul Anghel Saligny, a capului de pod, numit tablier în termeni tehnici, în lungime de 60 de metri, în greutate de peste 240 de tone — avariat încă din primul război mondial. Poate ar fi rezistat încă, dar traficul modern a grăbit înlocuirea acestuia. Aşa că, alături de vechiul tablier, de cîteva luni a apărut scheletul unuia nou. A fost confecţionat la I.P.M.P.B. — Piteşti. Apoi, a fost montat, de către constructori, bucată cu bucată, pe stîlpi, la o înălţime de 20 de metri. Noua construcţie, un gigant de oţel, respectă întocmai vechea structură şi arhitectură a podului.

La ora 6 şi 30 de minute noul tablier se mişcase aproape doi metri aflîndu-se la cîteva palme de vechiul pod. Încep lucrările la vechiul tablier. Se ridică faţă de nivelul căii de ripare (de transport) cu 20 de centimetri. Se introduc cărucioarele pe care se va mişca podul. La ora 13 şi 55 de minute, vechiul tronson de pod este gata să-şi continue drumul către o altă destinaţie. Tensiunea creşte odată cu temperatura. Sînt 60 de grade pe şină de cale ferată. Soarele pare mai aproape de noi şi noi mai aproape de soare. Firele de oţel ale scripeţilor par corzi de vioară întinse la maximum. Apa adusă cu găleţile este caldă şi nu reuşeşte să potolească decît pentru o clipă setea constructorilor. Şi podul vechi începe să se mişte. Un milimetru, doi... Toate privirile sînt aţintite asupra lui. Într-o tăcere încordată, parcă plîngînd, într-o oră şi ceva, vechiul capăt de pod lasă loc celui nou. Constructorii privesc, preţ de o clipă, golul creat. Din nou emoţii. Începe aducerea noului gigant. Într-o oră, mai precis la 16 şi jumătate, noul cap de pod se află pe ax. Muncitorii ceferişti încep montarea şinei. Se refac şi circuitele electrice. Se privesc ceasurile. Nu trebuie să se depăşească timpul anunţat. O oră de întîrziere — avînd în vedere că pe aici la opt minute trece un tren — reprezintă pierderi greu recuperabile. Comenzile vin din ce în ce mai repede şi mai nervoase. În jurul orei 20 operaţia se apropie de final. Pe o maşină imensă, adică pe un utilaj de ciuruit, în greutate de 65 de tone se urcă alături de mecanici toţi cei care au condus lucrarea. Toţi ochii sînt aţintiţi asupra colosului. Cum va „lucra" noul tronson? Însoţim şi noi echipa. Ciuruitoarea calcă pe noul tronson. Se ajunge la capătul celălalt. Muncitorii nu mai au putere nici să aplaude. Se răsuflă doar uşurat. Totul s-a încheiat. Mai trece un marfar. În gara Cernavodă apare primul tren de persoane. Legătura a fost restabilită. Nepoţii lui Anghel Saligny şi-au dovedit încă o dată inteligenţa tehnică şi puterea de muncă. A fost o victorie a ştiinţei şi a forţei oamenilor. Ne-am notat în agendă zeci de nume de muncitori care în acea zi călduroasă de iunie n-au băut decît apă şi n-au mai apucat să mănînce. I-am revăzut obosiţi, dormind pe iarbă.

Din cînd în cînd trebuie să ne gîndim, în călătoriile noastre, la ei. Oamenii care din umbră şi din anonimat veghează asupra drumurilor noastre. Şi aceşti oameni sînt lucrătorii Căilor Ferate Române.

SORIN POSTOLACHE ■

Sighetu Marmaţiei:

Ora de mîndrie a muncii

Ora dintre schimburi a fost mai deosebită pentru muncitoarele renumitei Întreprinderi „Unitatea" din Sighetu Marmaţiei. În cadrul muncitoresc adunarea generală a oamenilor muncii a analizat starea planului pe primele 5 luni precum şi perspectivele de viitor. A fost ora de mîndrie pentru harnicele muncitoare, ora în care truda depusă, priceperea şi inteligenţa investită au primit respectul şi cinstirea cuvenite. Asemenea momente au darul de a însemna timpul, de a încărca biografiile. În acest caz succesul nu poate fi confundat cu automulţumirea pentru aceste muncitoare, ci în primul rînd este un angajament pentru mai bine, că drumul pînă aci nu a fost pavat cu flori au spus-o răspicat ei, cei care lîngă numele lor au înscrise faptele de muncă. Au fost învinse greutăţi cauzate de aprovizionarea neritmică, de calitatea îndoielnică a materiei prime.

Aceste neajunsuri sînt acum de domeniul trecutului, prezentul şi viitorul fiind faptele de muncă cu care muncitoarele de la „Unitatea" întîmpină cel de-al doilea Congres al Consiliilor oamenilor muncii.

Faptele muncitoreşti le prezentăm acum sub forma cifrelor.

Pe primele 5 luni producţia marfă a fost depăşită cu o jumătate milion de lei iar la producţia fizică s-au dat peste plan 5 mii bucăţi tricotaje. Atîta cît să îmbraci comuna Deseşti, să zicem, de la mic la mare, numai în tricotaje purtînd marca „Unitatea". S-a depăşit planul la export cu 260 mii lei ca şi vînzările cu amănuntul la fondul pieţei cu 700 mii lei.

Ziceam că drumul n-a fost pavat cu flori. Asta au spus-o muncitoreşte şi Ştefan Mich, şeful atelierului de confecţii, tricotoarea Minodora Popescu ori inginera Paier Enikö. Cu obiectivitate, cu spirit muncitoresc din dorinţa ca rezultatele să fie mai bune, nu au fost ocolite nici neajunsurile, abaterile de la disciplina muncii. S-a insistat asupra ridicării calificării, a pregătirii profesionale, a conştiinţei şi demnităţii faţă de calitatea produselor. Cele aproape 400 de cazuri de nerealizarea normelor nu au fost trecute cu vederea deoarece şi aceste muncitoare fac parte din colectivul întreprinderii.

„Ştiind că o bună parte din producţie este destinată exportului — şi aci aflăm părerea economistului Vasile Schiopei, directorul comercial al întreprinderii — a trebuit să dobîndim încrederea beneficiarilor externi. Nu a fost uşor ca o tricotoare, chiar după calificare, care a venit de pe o vale a Maramureşului, să facă produse de competitivitate pe plan extern. Scrisorile primite de la beneficiari cu aprecieri la produsele noastre nu sînt altceva decît rodul muncii acestor harnice muncitoare".

De la tovarăşa Eliza Stoica, directoarea Întreprinderii „Unitatea" — Sighetu Marmaţiei care a fost desemnată să candideze pentru Consiliul Naţional al Oamenilor Muncii aflăm că în acest an au fost lansate 183 de modele noi, cu 12 la sută mai mult decît era prevăzut. La fel ponderea produselor noi şi reproiectate din totalul producţiei este de 61,5 faţă de 35 la sută cît era sarcina.

Cu concursul centralei de resort, al fabricilor care livrează materia primă, colectivul acestei întreprinderi a hotărît să meargă pe drumul perfecţionării în spiritul autogestiunii şi autoconducerii muncitoreşti.

Deci, la ora de mîndrie a muncii, la Întreprinderea „Unitatea" din Sighetu Marmaţiei răspund la apel, în primul rînd, faptele oamenilor.

GHEORGHE PARJA ■

Seceriş '81

(Urmare din pagina 1)

„Prioritate a priorităţilor" pe ansamblul preocupărilor ce ne definesc în actuala etapă, devenită tot mai pregnant o „industrie a pămîntului", cu tot ceea ce presupune aceasta în planul dotării tehnice, al modernizării, dar şi al rigorilor şi cerinţelor muncii cotidiene, agricultura română se află astfel, în aceste zile, la ceasul primului mare bilanţ al noii ei revoluţii, decisiv pentru măsurarea amplei deschideri spre viitor stabilită în planurile partidului.

Ştirile care ne-au sosit, în aceste zile, de pe ogoarele patriei sînt grăitoare. În Dolj, în Ialomiţa, în Giurgiu, în Teleorman, în tot sudul fertil al ţării, oamenii satelor, în frunte cu mecanizatorii cîmpiilor au început, din plin, asaltul verii, pus pisc peste asalturile şi încordările unui an. N-a fost un an agricol uşor, dimpotrivă: a fost o primăvară întîrziată şi rece, a fost un an în care steaua recoltei, în frămîntul cotidian al cerului, şi-a tot mutat de ici-colo locul în zodiac, obligîndu-i pe oameni, ca s-o ajungă, la o veritabilă cursă contracronometru a hărniciei, a disciplinei şi a conştiinţei, obligîndu-i să muncească astfel încît nici un strop de efort să nu se piardă, ci să rodească înzecit. O cursă care, acum, pe ultima sută de metri, în raristea cosmică a acestui iunie inundat de soare, dar ajuns astfel după mari frămîntări, le cere lor, celor de jos, celor greu încercaţi şi greu osteniţi de bătăliile de pînă acum, efortul maxim, sprintul suprem.

A început — şi, spun primele veşti sosite de pe ogoare, a început cu bine, a început cu dreptul — bătălia recoltei, marea bătălie naţională a pîinii. O bătălie în care, la chemarea partidului, a secretarului său general, oamenii satelor, de fapt un întreg popor, dau totul, fiindcă totul, adică tot ce s-a cucerit prin bătăliile unui an, se decide acum, în secunda recoltei. Este momentul care, raportat la munciile anului, înseamnă chiar o secundă, o zecimală de timp, înseamnă doar 3—4 zile pentru culesul orzului, înseamnă doar 8—10 zile pentru culeşul grîului, dar este momentul în care ziua va trebui a deveni mai încăpătoare, ceasul mai lung, iar sforţările pe măsura zilei, a ceasului şi a clipei. Indicaţia dată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu ca recoltatul, transportul producţiei din cîmp şi depozitarea acesteia să se facă în aceeaşi zi, indicaţie sprijinită pe un redutabil complex de măsuri tehnico-organizatorice, deci pe toate condiţiile unei exemplare înfăptuiri, devine — şi trebuie să devină, la scara întregii ţări — o ineluctabilă lege a muncii, respectată aşa cum ţăranul român respectă pămîntul şi respectă recolta.

Firul de grîu, izbucnit pe o invizibilă verticală, a ajuns, iată, sub fereastra noastră, aducîndu-ne în nări mirosul pîinii. Să întindem mîna spre el, mîngîindu-l o clipă, înainte de a-i smulge spicul. Nu vi se pare că simţiţi în palmă o medalie, grea şi fierbinte ca aurul, rotundă ca o inimă sau ca o ţară?

A început bătălia pîinii...

Un moment de mare însemnătate în cronica relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Somalia

Vizita oficială de prietenie a președintelui Republicii Democratice Somalia, Mohamed Siad Barre

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a sosit într-o vizită oficială de prietenie în țara noastră general-maior Mohamed Siad Barre, secretar general al Partidului Socialist Revoluționar Somalez, președintele Republicii Democratice Somalia.

Între președinții Nicolae Ceaușescu și Mohamed Siad Barre au avut loc convorbiri oficiale. Din partea română la convorbiri au participat: Emilian Dobrescu, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R, vice-prim-ministru al guvernului, președintele Comitetului de Stat al Planificării, Marin Rădoi, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., adjunct al ministrului educației și învățămîntului, Angelo Miculescu, membru al C.C. al P.C.R., viceprim-ministru al guvernului, ministrul agriculturii și industriei alimentare, Ioan Avram, membru al C.C. al P.C.R., ministrul industriei construcțiilor de mașini, Marin Vasile, membru al C.C. al P.C.R., președintele Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, Aurel Duma, membru al C.C. al P.C.R., ministru secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe, general-colonel Vasile Milea, membru al C.C. al P.C.R., prim-adjunct al ministrului apărării naționale și șef al Marelui Stat Major, Dumitru Turcuș, adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R., Ion Stanciu, adjunct al ministrului comerțului exterior și cooperării economice internaționale, Petre Tănăsie, director în M.A.E. Din partea somaleză, la convorbiri au luat parte: Abdurahman Jama Barre, membru al C.C. al Partidului Socialist Revoluționar Somalez, membru al parlamentului popular somalez, ministrul afacerilor externe, Ahmed Habib Ahmed, membru al C.C. al P.S.R.S., membru al parlamentului, ministrul planificării naționale, Mohamed Ali Nur, membru al C.C. al P.S.R.S., membru al parlamentului, ministrul zootehniei, pădurilor și pășunilor, Ali Khalif Galedh, membru al C.C. al P.S.R.S., membru al parlamentului, ministrul industriei, Ahmed Ashkir Botan, membru al C.C. al P.S.R.S., membru al parlamentului, ministrul învățămîntului superior și al culturii, Yusuf Ali Osman, membru al C.C. al P.S.R.S., membru al parlamentului, responsabilul Departamentului afaceri sociale al partidului, Warsame Abdullahi Ali, membru al C.C. al P.S.R.S., membru al parlamentului, președintele Organizației cooperativelor somaleze, amiral Mohamed Omar Osman, membru al C.C. al P.S.R.S., membru al parlamentului, comandantul marinei militare, Mohamed Hashi Egal, șeful secției relații externe al P.S.R.S., Salah Mohamed Ali, membru al C.C. al P.S.R.S., ambasador, și Said Hagi Mohamed, director în M.A.E.

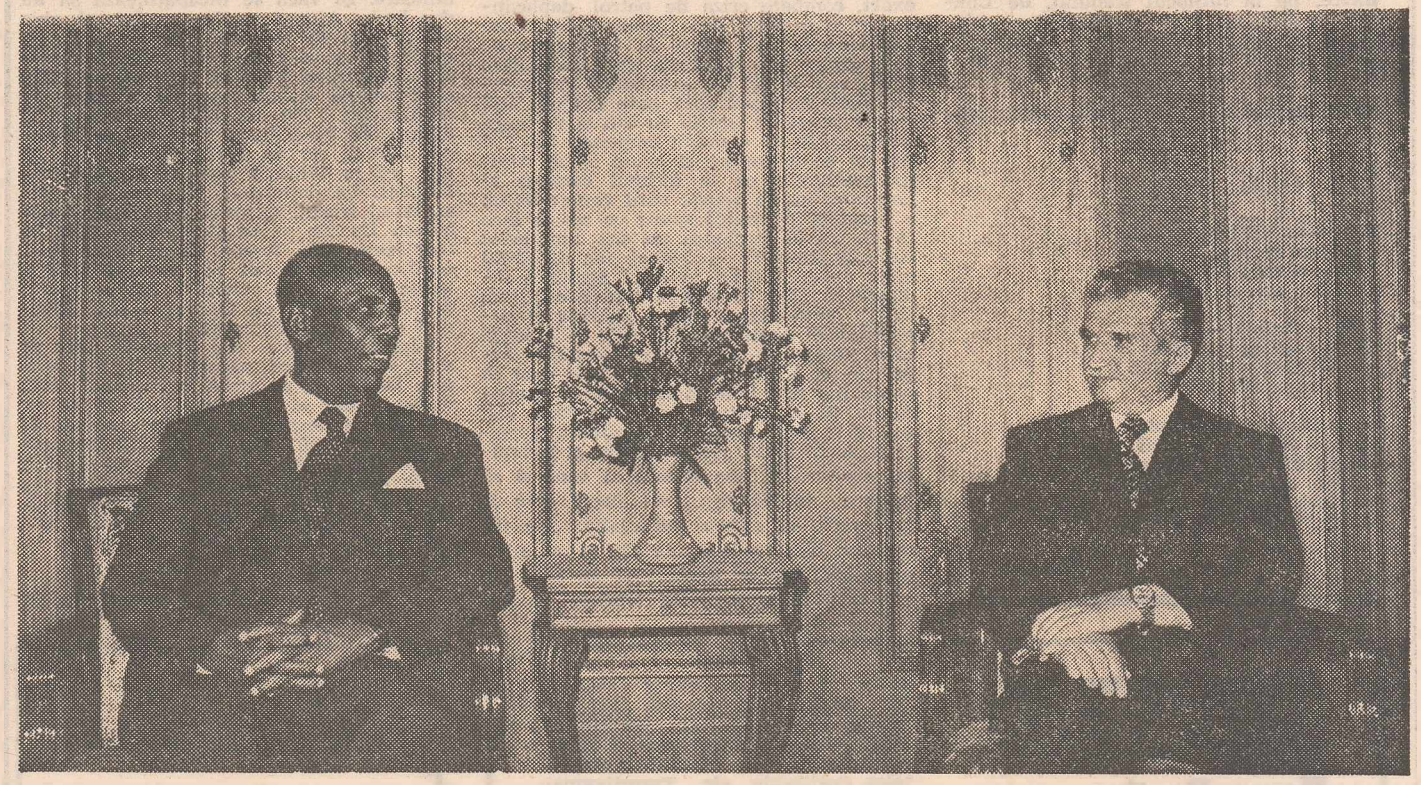

★

„Să se dezvolte continuu relațiile de prietenie și colaborare dintre Republica Socialistă România și Republica Democratică Somalia, în interesul reciproc al celor două popoare, al cauzei păcii și colaborării internaționale!" Sub semnul acestei urări, cu care președintele Mohamed Siad Barre a fost întîmpinat la sosirea pe aeroportul Otopeni, s-a desfășurat întreaga vizită în țara noastră a înaltului oaspete somalez. În cadrul convorbirilor la nivel înalt, în toasturile rostite la dineul oficial, s-a relevat cu satisfacție faptul că relațiile dintre Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Revoluționar Somalez, dintre România și Somalia s-au înscris în ultimii ani pe o linie ascendentă, potrivit intereselor și aspirațiilor țărilor și popoarelor noastre. În același timp, s-a arătat că sînt create premise favorabile pentru dezvoltarea în continuare a acestor strînse raporturi, subliniindu-se hotărîrea celor două țări de a acționa pentru o mai bună și eficientă valorificare a posibilităților existente în vederea lărgirii colaborării pe tărîm politic, economic, tehnico-științific, cultural. Pe această linie, s-a convenit extinderea cooperării în domeniile producției agricole, zootehniei, pescuitului, industriei, mineritului, în alte sectoare de interes comun, precum și creșterea volumului schimburilor comerciale, corespunzător potențialului economiilor naționale ale celor două țări. Totodată, s-a căzut de acord să fie impulsionate contactele în sfera tehnologiei, învățămîntului, culturii, în alte sectoare interesînd cele două țări. Legat de întărirea continuă, pe viitor, a colaborării româno-somaleze, a fost evidențiată voința de a întări conlucrarea dintre Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Revoluționar Somalez, subliniindu-se rolul ei esențial în dezvoltarea prieteniei, a cooperării dintre România și Somalia.

Dezvoltarea tot mai largă, pe multiple planuri, a raporturilor româno-somaleze este — după cum s-a apreciat și în cadrul convorbirilor la nivel înalt — în folosul și spre binele țărilor și popoarelor noastre, al progresului și prosperității lor, al cauzei păcii, independenței și cooperării internaționale.

Vizita oficială de prietenie a președintelui somalez a prilejuit, totodată, și un schimb de păreri cu privire la cele mai importante probleme ale actualității politice internaționale. Apreciindu-se că în lume are loc o intensificare a vechii politici de forță și dictat, de consolidare și reîmpărțire a sferelor de influență, de amestec în treburile altor state, evoluție care amenință tot mai grav securitatea și independența popoarelor, liniștea și pacea întregii umanități, s-a subliniat că trebuie făcut totul pentru a salvgarda dreptul fundamental al popoarelor de a se dezvolta liber, la adăpost de orice ingerință din afară, de a-și făuri soarta corespunzător intereselor și aspirațiilor lor supreme, de a trăi în pace și securitate, colaborînd, pe bază de egalitate în drepturi, într-un spirit de prietenie și respect reciproc. În această direcție obiectivul cel mai important este oprirea cursei înarmărilor, realizarea de pași efectivi în vederea înfăptuirii dezarmării generale, în primul rînd a dezarmării nucleare.

Dialogul la nivel înalt româno-somalez a prilejuit, de asemenea, abordarea unor probleme privind realizarea securității în Europa, sprijinirea eforturilor țărilor africane pentru consolidarea independenței naționale și asigurarea progresului economico-social, înfăptuirea noii ordini economice internaționale și altele. S-a subliniat că cele două țări militează ferm pentru respectarea dreptului poporului namibian la libertate și independență deplină, la existență de sine stătătoare, pentru dreptul la viață liberă al populației majoritare din Africa de Sud, condamnînd politica de discriminare rasială și apartheid. În cadrul schimbului de opinii, s-a arătat că o cerință dintre cele mai importante pentru pacea și progresul întregii umanități este lichidarea neîntîrziată a împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace, a stării de subdezvoltare, care afectează o uriașă parte a omenirii, și instaurarea unei noi ordini economice internaționale, bazată pe deplina egalitate și echitate, care să favorizeze progresul mai rapid al tuturor statelor, și în primul rînd al celor rămase în urmă.

Cei doi conducători de partid și de stat au dat o înaltă apreciere vizitei efectuate în România de președintele Somaliei, perspectivelor pe care dialogul româno-somalez la nivel înalt le deschide pentru dezvoltarea pe viitor a relațiilor dintre cele două țări. În toastul rostit la dineu, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Vizita pe care o faceți este o expresie a relațiilor prietenești existente între țările noastre, a dorinței comune de a dezvolta în continuare cooperarea și conlucrarea româno-somaleză, în interesul celor două popoare, al cauzei păcii și înțelegerii în lume... Sînt încredințat că în cursul convorbirilor vom identifica noi posibilități de a lărgi colaborarea și cooperarea româno-somaleză, îndeosebi în domenii ca industria prelucrătoare, explorarea și exploatarea resurselor subsolului, agrozootehnia, pescuitul și altele. Aceasta corespunde intereselor popoarelor noastre de a-și pune tot mai larg în valoare potențialul material și uman, de a înainta pe calea progresului economic și social". La rîndul său, președintele Mohamed Siad Barre a spus: „Sînt convins că actuala noastră întîlnire și convorbirile pe care le avem vor ridica la un nivel și mai înalt cooperarea dintre țările noastre, cu deplina încredere că acțiunea noastră comună va da roadele dorite în folosul popoarelor noastre".

Pe întreg parcursul vizitei, oamenii muncii au întîmpinat cu căldură pe șeful statului somalez, au ovaționat îndelung pe cei doi conducători de partid și de stat, dînd astfel expresie satisfacției față de întîlnirea dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Mohamed Siad Barre, menită să contribuie la extinderea și aprofundarea raporturilor de prietenie și colaborare dintre partidele, țările și popoarele noastre, să servească cauzei păcii, securității, destinderii și înțelegerii în lume. Prin întreaga sa desfășurare, prin rezultatele ei, vizita înaltului sol al poporului somalez în țara noastră reprezintă un moment de mare însemnătate în cronica relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Somalia.

ION D. GOIA

Trenul mixt 1939

O schimbare de orar, în viața unui tren care circulă de peste un veac, face cît o compresă la un picior de lemn. Pentru că un picior de lemn, cum se știe, nu se teme de reumatism, chiar dacă se întîmplă să scîrțîie din toate încheieturile, așa cum scîrțîie și acest tren mixt 1939, bătrîn și destoinic, împins de destin spre marginea vieții de astăzi a căilor ferate, rămas să se legene pe unul din cele mai vechi drumuri de fier ale țării, între Oravița și Anina. Pe un drum de 33 kilometri, apropiindu-se de cer parcă pe cărări pitite, răsucindu-se după coastele abrupte ale muntelui cu sfiala de a nu fi văzut din cer, pe pante mai repezi și în curbe mai strînse decît oriunde, peste 16 viaducte din piatră albă, cioplită din ciocane pricepute, italienești, cu mîna, și așezată tot cu mîna în piloni zvelți și arcade grațioase, rămase albe în ciuda milioanelor de tone de cărbune perindate peste creștetul cladei lor, prin 19 tunele strîmte ca urechea unui ac, desfășurîndu-și pereții din rocă vînătă la mai puțin de un lat de palmă de fereastra compartimentului, însă pline ochi cu un aer reavăn și răcoros, în ciuda nesfîrșitelor valuri de fum care le-au cutreierat pînă mai ieri întunericul. Și ceferiști cu state vechi de serviciu susțin că ar fi cea mai frumoasă secție de cale ferată din țară. Și noi susținem că mai frumoși decît drumul sînt ei, ceferiștii...

Pasăre rară în năvala de fierărie năpustită pe șinele țării, trenul mixt 1939 e mixt pentru că în lungul lui, după două vagoane de călători, se înșiră vreo zece de marfă. În gara din Oravița, lăcătușii de revizie, în veste portocaliu spălăcite, se agită pe sub osiile lui ca în jurul unui cal care sau cîștigă, sau crapă. După noul mers al trenurilor, ar fi trebuit s-o luăm din loc la 20,05, însă, iată, plecarea întîrzie, lumea înjură, vagoanele sînt hurducate exasperant de încet de la un capăt la altul al liniilor de triaj, sînt dezlegate și iarăși legate, și abia mai tîrziu vom afla că unul din ele avea frîna defectă și a fost scos fără vorbe multe din garnitură și, desigur, tot atunci va afla și lumea, cu o vagă rușine, că s-a cam obișnuit să înjure aiurea. Nu numai cînd trebuie, ci și cînd nu trebuie. Și, în sfîrșit, ne mișcăm spre un cer mai înalt, laolaltă, cîteva zeci de oameni și vreo sută și ceva de tone de metal și bulendre diverse. Destinul sprijinindu-se în mîini cam puține, însă puternice și agile : șef de tren și conductor totodată este Gheorghe Caragea, de loc din Ciclova Română ; frînar la frîna de semnal rămîne Ioan Mark, secondat în aceeași îndeletnicire, pe la mijlocul trenului, de Constantin Creangă ; lăcătuș însoțitor, călătorim cu singurul tren din țară care nu se întinde la drum fără un lăcătuș însoțitor, s-a întîmplat să fie, în seara aceasta, Dinu Jura ; iar mecanicul Adam Liuba, în capătul a toți și a toate, ne trage la deal, sub un cer tot mereu mai aproape. Prin haltele Brădișoru de Jos, Lișava și Ciudanovița, unde întîmpină trenul, rînd pe rînd, impiegații de mișcare Gheorghe Giru, Ionel Jdic și Ion Olaru, pînă la Girliște, cînd panta atinge 20 milimetri la metrul de cale. Ceea ce pare puțin cînd măsurăm o oarecare halviță atîrnind la un deget de dinți, însă foarte mult în universul drumurilor de fier. Și trenul mixt 1939 se angajează atunci într-o manevră pe cît de ciudată pe atît de singulară în lume : trece fluierînd prin halta Girliște, pătrunde adînc în tunelul cu același nume, frînează într-o beznă compactă și reintră în stație, pe un alt palier, cu spatele înainte, prudent. Unde ar fi trebuit să se afle mecanicul Adam Liuba, cască ochii cît cepele frînarul Ioan Mark. Asta numai și numai ca să nu rămînem preț de două minute agățați ca un sac într-un cui. Și abia cînd nimeni nu mai înțelege nimic din ce se întîmplă, ne lipim și noi de amintitul Gheorghe Caragea. În noiembrie, Gheorghe Caragea va rotunji trei decenii întregi de serviciu pe cea mai periculoasă linie de cale ferată din țară. Are multe de spus. Dar acum, nemaiavînd încotro, scurtăm drastic povestea și mai spunem doar că la Anina, peste ochiul treaz și mîna dibace a revizorului de ace Ion Cutur, ne-a primit în gară impiegatul de mișcare Zaharia Vasile, un bărbat cu un simț deosebit al demnității sigilate într-o uniformă. O uniformă, vroia să ne încredințeze felul de a se mișca al impiegatului Zaharia Vasile, nu e o treanță pe care s-o terfelești după cum te duce capul, terfelind-o pe ea să scuturești hainele tale, ci însemnul unui rang distinct. Și abia acolo, la capătul celui mai periculos drum de fier al țării, am înțeles ce însemnătate teribilă investesc unii oameni în haina serviciului lor. Nu aducea nici de departe cu gărarii pe care-i știm toți, ci părea, pur și simplu, un comandor de marină. Încălecase însă un altfel de val. Clipa toiului nopții nefiind prea departe. Și toiul nopții, mereu, cum s-a dovedit și acum, rămîne clipa în care se limpezește înțelesul unei zile, al unui an sau al unui veac. Sau al unei călătorii începute cu mai mult de un veac în urmă.

MIHAI PELIN ■

La Sîntana

Gheorghe Goina combate criza de petrol deplasîndu-se cu birja

Puse cap la cap toate cîte s-au scris cu și despre Gheorghe Goina, președintele C.A.P. „Viață Nouă" din Sîntana — Arad, s-ar obține cîteva volume bune, care ar întregi o bibliotecă plină de viețile vajnicilor Eroi ai Muncii Socialiste, generația anilor '60. „Mă știe lumea ca pe un cal breaz. Pe Gaidagiu de la Constanța, la fel, și pe Dumitru Dumitru din Bărăgan și, uite, dacă mă gîndesc bine, mai scot vreo cîțiva acum, pe loc".

Azi, Gheorghe Goina mai are cîțiva ani pînă la pensie, simte că îl lasă picioarele și își picură Proculin în ochi ca să i se limpezească vederea. Pe de altă parte, a revenit la vechea sa dragoste, caii. Mai exact, combate criza de petrol deplasîndu-se cu o birjă, care „înainte de război era formidabilă", trasă de un muran ce valorează cît jumătate de Dacie 1300. Omul este la fel de „combativ" ca în interviurile de acum zece, șase sau trei ani, repetă la cerere istoria cu caii și vorbește cu dragoste de oamenii comunei. Dacă îl întrebi ce înseamnă și acum să ai curaj îți povestește că la ultimul congres al țăranilor, într-o pauză, unul zicea : Goina e văzut bine fiindcă spune ca noi și face ca el. „Asta înțelegea pe dos cum aplic eu indicațiile. El credea că fac de capul meu, compromițînd în felul acesta o indicație bună". Gheorghe Goina continuă să-și gîndească și astăzi „munca și posibilitățile" pentru ca lucrurile să meargă bine, pentru că „nu aplici mecanic o dispoziție, ci o iei, o cîntărești, vezi cum se poate lipi mai bine la tine, fiindcă experiența de la Sîntana nu e valabilă nici măcar în toate comunele Aradului, darmite în toată țara". Același curaj al țăranului doritor de bine îl face să tune și să fulgere împotriva „unui flagel care ia proporții", și anume birocrația. „Se înmulțesc birocrații, spune Goina, și oricît ar fi albinele de harnice și de bine organizate, cu prea mulți trîntori nu faci nimic. Constituția spune că cine muncește să mănînce, dar unii mănîncă bine fără să lucreze. O grămadă de specialiști cer situații pe care le rotunjesc și le trimit mai departe. Ei n-au altă treabă, vin pe capul nostru ca să raporteze. Noi, vezi Doamne, nu sîntem în stare să raportăm. Ei nu mă întreabă ce îmi lipsește, dacă a fost furtună, dacă a plouat, nu, ei vin să raporteze". Omul n-ar fi atît de pornit dacă „lupta cu băgătorii de seamă" n-ar fi din ce în ce mai grea, „mai ales că, la un moment dat, îi se face și lehamite", dar oricum la C.A.P. „Viață Nouă" oamenii reușesc, în bună măsură, să-și vadă de ale lor, pentru că „nu arde nimeni gazul, muncește fiecare unde îi e locul, astfel că un specialist conduce singur o îngrășătorie de 4 000 de capete". Ca să rămînem în perimetrul adevărurilor lui Gheorghe Goina vom arăta că anul acesta la cooperativa din Sîntana se anunță recolte bune și la cereale, și la plantele tehnice, deși, după spusele președintelui ei, se putea mai bine. Și la animale lucrurile se prezintă cam la fel, dar aici există un „însă".

„Programul de dezvoltare a zootehniei este foarte bun, sînt însă niște fisuri care duc la pierderi. Un crescător de animale știe bine de cîte furaje are nevoie. La mine, cotele de furaje îmi sînt repartizate : atîtea animale, atîta suprafață, atîta mîncare. Și vaca se încăpățînează să nu dea lapte. Ajungi ca ăla cu măgarul, abia l-a învățat să nu mai mănînce, că a și murit. Nu prea mulți ani în urmă, aveam 800 de taurine, 2 000 de oi, 1 000 de porci și 1 200 ha furaje, iar azi avem 4 000 de taurine, 7 000 de oi, 3 000 de porci și numai 350 ha pășune. Zece ari de furaje pe animal, nu se poate ! Eu nu pot să irig, că la Sîntana apa nu ajunge nici la băut. Le dau paie, dar paie dai, paie ai. Anul trecut, ciclonul ne-a luat toate paiele. Eu zic să se stabilească științific cantitatea de furaje, să se urmărească realizarea furajelor așa cum se face la în, la cinepă, la celelalte. Atîtea unități nutritive pentru ca Goina să dea douăzeci de vagoane de carne".

Gheorghe Goina știe acum, în miez de vară, că interviuri mai dă un an, doi, pînă iese la pensie, pe urmă „nu te mai caută nimeni", dar el se gîndește sincer că tot scriindu-se despre el, despre oamenii de la „Viață Nouă", despre oamenii Sîntanei, poate vor deveni și ei orășeni, fiindcă, după spusele primarului, pe numele său tot Goina, deși nu e rudă cu cel de la cooperativă, anul acesta se împlinesc zece ani de cînd a ieșit vestea că Sîntana va deveni oraș.

RĂZVAN BARBULESCU ■

Ca din dar

Tot ce-am cîștigat la pod
Am lăsat cu drag la vamă,
De aceea nu mi-e teamă
De Pilat, nici de Irod.

Cîtă — sărăcie — dramă,
Dar eu umblu cu năvod
Din sinapse și din coamă
Să pun logosul pe rod.

Doar atunci ar fi-n zadar
Lumea, de n-am fi dorit
Ca din dar să facem dar
Într-un chip de tot smerit
Să rămînă-n calendar
Timpul cînd ne-am dăruit.

GHEORGHE PITUȚ ■

7 zile de acum un secol

În cadrul unei ceremonii fastuoase la care au participat cele mai înalte autorități ale statului, Societatea „Concordia Română" a acordat premiile sale pentru anul 1880. Să remarcăm pe cîțiva dintre sutele de distinși. Au primit **Diplome de onoare** : Școala de meserii din Iași — pentru locomobila, treerătoarea și plugul realizate ; d-l G. Assan proprietarul Morii din Șoseaua Ștefan cel Mare din București — pentru făinurile și uleiurile fabricate ; Societatea Anonimă pentru fabricarea chibriturilor de la Filaret — tocmai pentru chibriturile sale ; Librăria „Socec", din Calea Victoriei 7 — pentru editarea de opere naționale ; d-l Grigorie Capșa, din Calea Victoriei — pentru productele de artă culinară ; d-l Gr. C. Monteoru, din Buzău — pentru păcură și derivate... Au primit **Medalii de Aur** : d-l Em. P. Bardarare — pentru Tabloul „Buchet de flori" ; d-l Sava Henția, profesor la Asilul Elena Doamna — pentru Tabloul „Cap de femeie" ; d-l Ion Georgescu sculptorul nostru care se află la Paris — pentru „Bust în teracotă" ; d-l Petre Ispirescu, din str. Academiei — București — pentru lucrările tipografice și edițiunile populare pe care le tipărește ; d-l Mihai Spirescu din Galați — pentru Fotografiile sale ; d-l Mihai Polizu-Micșunești, din Antofiloaia — Prahova — pentru frînghiile și sforile confecționate ; Comuna Golești — pentru costumele naționale țesute și brodate de locuitorii ei ; d-l Tache Ionescu din str. Lipscani 5 — București — pentru pălăriile de bărbați... Au primit **Medalii de Argint** : d-l Căpitan I. Gheorghe din București — pentru „Sculpturi fantastice" ; d-l Matache Tănăsescu — pentru „Țigaretă" și alte sculpturi ; d-l C. Georgescu, str. Smârdan — București — pentru modele de zugrăvit case ; d-na Leoveanu modistă din Craiova — pentru pălăriile de doamne ; Școlile de meșteri din București, Herăstrău, Ploiești și Craiova — pentru lucrări de ferărie și lăcătușerie ; d-l Costache Ionescu din Craiova — pentru arcuri de trăsură. Un grup de lucrători de la fabrica „Lemaitre" pe malul Dîmbovitei—București a primit de asemenea **Medalii de Argint** : d-nul Constantin Andreescu — pentru lucrările sale de turnătorii ; d-l Iosif Dima — pentru coloane turnate în tuci ; d-l Anghel Tănase — pentru vase și grilaje turnate ; d-l Constantin Georgescu — pentru cutii de unsoare pentru vagoane. Tot **Medalii de Argint** au mai fost atribuite : d-lui A. Grigore din București — pentru strungărie (baston tac de biliard) ; fraților Konja din Iași — pentru parfum și ape de dinți.

RADU ȚIULESCU ■

Etic și estetic

(Urmare din pagina 1)

dialectice a fenomenului literar. Este și momentul cînd a început să se vorbească tot mai insistent de o recucerire a conștiinței de sine a literaturii române, ceea ce implica luciditate, maturitate, responsabilitate și, în același timp, stăpînire a mijloacelor literare cu adevărat moderne și actuale. Impulsul de care a beneficiat atunci literatura română s-a dovedit a fi decisiv ; mărturie stau operele importante care s-au creat (și, **nota bene**: au apărut) în toți acești ani, și a căror simplă înșiruire ar reprezenta, prin ea însăși, un certificat de existență și de valoare. S-a observat însă, ulterior, o deplasare a accentului către unul din termenii menționați la început. Nu a fost pentru prima oară, în istoria literaturii române, cînd s-a întîmplat acest lucru ; au mai existat momente cînd a scrie cu orice preț sau a scrie despre ceva anume era infinit mai important decît felul în care scriai despre acel ceva. Momentele acestea au fost însă, cu regularitate, depășite, ajungîndu-se de fiecare dată la regăsirea acelui echilibru necesar și firesc. Se pare însă că mai uităm unele din lecțiile trecutului. Să luăm un exemplu. Așa-zisa literatură-document sau literatură-mărturie nu-și va depăși condiția de document sau de mărturie decît atunci cînd va fi, în primul rînd, literatură. Fraza poate părea elementară și puerilă, dar ea trimite la un fenomen real. Scriitorul român este adesea pus în deloc comoda situație de a face niște lucruri care cădeau de fapt în sarcina istoricului, sociologului, filozofului. Citeodată — am mai spus-o și cu alt prilej — el este cel care trebuie să scoată castanele din foc. Deplin conștienți de acest risc, apreciind așa cum se cuvine curajul și răspunderea pe care le implică acest act, nu trebuie însă să scăpăm din vedere că, în istoria literaturii române, opera în cauză nu va rămîne decît dacă adevărul viziunii este integrat unei construcții viabile din punct de vedere artistic. Ignorarea acestui principiu duce la instaurarea unor clișee, a unor teme passe-partout, a unui soi de nonconformism care e, în realitate, la fel de detestabil ca cel mai plat conformism. Cineva propunea, mai în glumă mai în serios, răsturnarea binecunoscutei vorbe : „Cită viață, atîta literatură" în : „Cită literatură, atîta viață". În fond, relația trebuie privită dialectic, în ambele sensuri : literatura, dacă e cu adevărat literatură, dă senzația vieții, recreează viața, realul, cu mijloacele ei specifice și asumîndu-și cu totală luciditate caracterul mediat, fatalmente „artificial" al acestei întreprinderi. Vorbim insistent, și e normal să o facem, despre condiția etică a actului literar, despre etica scriitorului. Dar o conștiință etică nu are nici o valoare și nici o eficiență fără o conștiință estetică : restul, ca să mai parafrazăm o formulă celebră, nu e tăcere ci... vorbărie.

Iubirea de frumos

Horea Paștina

În atelierul micului apartament ce-l locuiește la etajul al șaptelea pe șoseaua Iancului — cît spațiu dintr-o dată ! — acel topos interior al transfigurării ce-l deșteaptă în inimile noastre arta adevărată, cea în care lucrurile lumii sînt mai mult decît ele însele, întrucît în plăsmuirea lor este reimplicat spiritul, din nou, căci de aceea munca este sacră, refăcînd originile încă o dată prin spiritul lor readus în ființa făpturii prin privegherea lucrătorului. Acest spațiu interior în care apar făpturile, creaturile, pe pînzele transilvanului Paștina, este unul auster lucrat, în amănunt, ca în mozaic bizantin de piatră verzui transparentă, prin ulei devenită mai densă, întrupînd vederii ceva din taina sălășluirii în stare de veghe. Este izgonit de aici orice sunet al larmei, orice nuanță a moleșelii, orice simțire nestrunită de rigoarea îngrijorării față de întreg cum ar spune Heidegger. Mama, chip fundamental, nu-i podoabă, ci existență de priveghere, ochi verzui albaștri precum stelele ce ne ocrotesc peste zi, cînd nu ajung vederii noastre. Fața este trecută prin paloarea cugetului, iar veștmîntul prin ardoarea păstrătoare a jarului mocnind din frescele bisericuțelor medievale ale Transilvaniei din jurul Albei Iulia, de unde se trage și unde lucrează anual pictorul.

Peisajul său este, ca și portretul, veghe, este cuprins atras în spațiu, creatul, plopul-pomul ocrotind zidul ferm al casei de locuit. Nu-i nici satul nici orașul aici adus la vedere, ci margina cetății, acel Extra Muros al Albei Iulia în care s-a săvîrșit Istoria Românilor, unde Horea a fost tras pe roată, acea margină care devine centru, locul retras din afara zidurilor, în loc viran, unde și-a ridicat Platon Academia, locurile acestea ce l-au atras și pe Gheorghe Anghel, sculptorul, căruia Paștina îi aduce omagiu prin Pasărea zugrăvită de el prin Plumbuita reluată acolo, la margină, priveghind asupra lumii.

Seriozitatea acestei adînci înzestrări, puterea de muncă exemplară, dorul după cunoașterea integrală pe calea iubirii ne îndreptățesc să privim cu bucurie nădăjduitoare drumul spre lumină pe calea Culorilor al unui pictor adevărat ridicat din Transilvania, Horea Paștina.

IOAN ALEXANDRU ■

Caricatura săptămînii

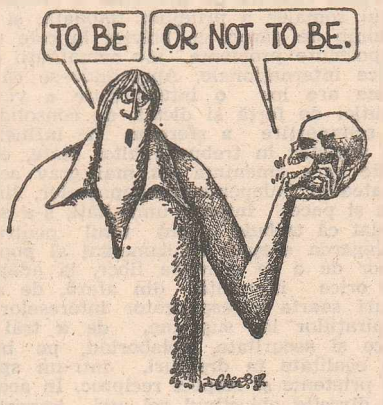

ANTON DRAGOȘ ■

Nu șase ani: o viață!

Dulapurile au cheile în uși, nimeni nu încuie ușile, cheile folosesc doar ca mînere.

„Am încercat să scot din casă tot ce mi-a fost mie urît în internat, cînd eram elevă". Fosta elevă căreia nu-i plăceau unele lucruri în internatul adolescenței sale de prin anii '40 se numește Rodica Precup. Este profesoară și — de vreo șase ani —directoarea Casei de copii școlari Lugoj.

O casă de copii școlari adună orfani, dar și copii cărora familia nu le poate asigura creșterea și educația. Într-o astfel de instituție, colegă înseamnă și soră, iar o profesoară e și mamă. Pentru unele eleve, sînt surorile și părinții lor fără alternativă. Cele care au părinți, pe măsură ce cresc, adesea îi ajută ele ori îi adună alături, să biruie greutăți materiale, ori apăsarea unei boli, ori frigul distanțelor de suflet și de geografie crescute întunecat între ei. Pentru asemenea copii, casa aceasta rămîne casa copilăriei. Instituția le asigură totul, de la îmbrăcăminte pînă la rechizite și, în plus, sentimentul unei familii.

„Viața lor nu e tristă, cum s-ar putea crede. Noi facem totul ca să se simtă la ele acasă. Am scos uniforma din casă — că revin la ce ziceam adineaori — ca și obiceiul de-a duce elevele încolonate. Nici la școală, nici la film nu se duc în șir. Se duc la fel cu toți copiii care pleacă de acasă de la ei și se întorc acasă la ei". Una din cele mai vechi învățătoare ale casei, Eleonora Cadia, aflîndu-se la un moment dat în tabără cu fetele sale,

s-a îmbolnăvit. Într-o zi, le-a rugat s-o lase să doarmă. Cînd s-a trezit, trecuse ora mesei. Și era înconjurată, ca-ntr-o ramă, cu toate bunătățile primite de fetițe ca desert.

După ce își fac o meserie ori termină o facultate, cînd se căsătoresc — nu o dată — băiatul vine aici, în casa în care a crescut fata, s-o ceară în căsătorie pe aleasa inimii lui. Învățătoarele și profesoarele își continuă rolul de mamă și dincolo de ședințele cu părinții, ședințe în care sînt lăudate ori certate ca de orice părinte pentru faptele copilului său.

„Unele — îmi povestea învățătoarea Eleonora Cadia — vin în concediu, de pe unde s-au stabilit. Vin cu sotul, cu copiii, cînd și-au luat mașină. Să ne spună. Să ne bucurăm împreună de ceva. Ori vin la cumpănă, pentru un sfat, cînd le e greu și nu mai au încredere în nimeni. Se întîmplă și așa. Ca toate mamele de pe pămînt, le urmărim cu ochii, dar și cu sufletul. Avem de la ele bucurii curate ca lacrima, dar și îngrijorări sărate ca lacrimile".

Camerele de zi se cheamă neașteptat: Violeta, Margareta, Hortenzia, Crizantema. Atît scrie pe uși. La parter este amenajat un apartament de practică. O cameră de zi, bucătărie și baie. Cu toată mobila și ce mai este necesar într-o locuință. Aici, fetele învață să gătească, să aranjeze casa, să facă întregul menaj. Aici își serbează ziua de naștere, cînd invită pe cine vor dintre colegii din oraș, colegi la care și ele sînt invitate și se duc, cu flori, cu o carte, cu o cutie de bomboane.

De șase ani, brunul urît și deprimant al tîmplăriei a devenit alb. Și nu s-a revopsit de șase ani. N-are intrări și scări separate pentru eleve și profesoare casa aceasta de copii școlari care a reușit, de șase ani, să devină, dintr-o instituție oarecare, casa — pur și simplu casa unor copii. Dintre toate multumirile cîte i se cuvin profesoarei Rodica Precup, îngăduiți celui ce va semna mai jos să-și plece fruntea sufletului cu admirație în fața acestei femei care a convertit directoratul său în investitură de mamă. Și care poate să se bucure, asa cum putini oameni se pot bucura, și atît de mult cît rar se pot bucura oamenii, cînd lasă o clasă de fetițe să-și aleagă singure, într-un magazin, rochițele ce li se vor cumpăra. Se bucură de bucuria lor. Și e fericită și pentru cochetăria acestor micuțe.

De șase ani nu se încuie dulapurile. Și nu se murdărește albul. Pe care și acești copii învață să-l păstreze. Chiar și lemnul tîmplăriei. E cea mai minunată lecție deschisă care putea încununa o viață în slujba școlii. O lecție la care nici un inspector din lume n-ar avea răbdare să asiste. Șase ani ? ! ? Să nu ne amăgim, însă chiar ca niște inspectori. Nu șase ani : o viață !

DORIN GHERGHINESCU ■

Opinia unui alegător

Stilul isprăvnicel de moșie

Ca orice reporter care de mai bine de trei decenii cutreieră țara de la un capăt la altul și care nu se sfiește *să provoace adevărul* — fiindcă de multe ori el trebuie provocat ca să poată fi aflat în stare pură — dar despre asta cu altă ocazie — așadar, ca orice reporter care vrea să știe ce gîndesc oamenii cu adevărat am ajuns să aflu și expresia *„stilul isprăvnicel de moșie"*. E drept că am aflat-o nu prea de mult și s-ar putea ca ea să nici nu fi apărut prea demult pentru că, dacă stau să mă gîndesc bine, ea exprimă un act de conștiință, adică o împrejurare cînd oamenii devin conștienți de ceea ce li se întîmplă și trag concluzii.

— Domnule — îmi spunea acela de la care am și aflat expresia — se poartă exact ca un isprăvnicel de moșie, strigă la noi, ne ridică în picioare în fața tovarășilor în ședințe la județ, vorbește cu tu, ca și cînd *dumneavoastră* ar constitui un act de respect pe care noi nu-l merităm, iar distanța dintre el și noi nu poate fi măsurată decît de acest tu, disprețuitor, în sfîrșit, sentimentul pe care ni-l lasă este că nu se află în fața unor tovarăși la fel de devotați ca și el cauzei, ci în fața unor slujitori ai unei cauze pe care o slujesc ca și cînd asta ar fi pedeapsa lor. Nu e bine, adăuga omul meu, nu e bine, nu e moral, nu e normal, ceva nu e în regulă.

La un moment dat — îmi spunea altcineva — venise la mine de la centru, într-o analiză, un tovarăș, și de la început a început să strige la mine ca la un dușman, fiecare întrebare a lui mă lăsa limpede să înțeleg că mă pune definitiv sub semnul întrebării, ca și cînd mă aflam în alt partid iar el, de la centru, numai el era din partidul nostru. N-am mai răbdat și l-am întrebat : „Ascultă, tovarășe, dumneata crezi că ai în buzunar două carnete de partid, iar eu, amăritul, numai unul ? Tot un carnet ai și dumneata, ca și mine, și dacă, să zicem cumva am greșit, să știi că am greșit ca om cinstit nu ca un dușman; nu se poate să vorbești cu mine pe tonul ăsta, nu te îndreptățește nimic".

Firește, nu spun eu, aici, nici un fel de noutăți, așa se mai petrec, din păcate, lucrurile și dumneavoastră știți. Încă se mai confundă *exigența* cu fruntea încruntată și cu strigătul ca la slugă pe arie, cu privirea mereu încărcată de suspiciune ca și cînd exigentul mereu s-ar afla în fața unor posibili infractori la legile principialității pe care numai el, exigentul, cu tonul ridicat și cu sprîncenele încruntate este în stare să le păstreze intacte.

Am asistat și eu la o astfel de demonstrație de exigență, mai demult, cu paralizantele ridicări în picioare în adunări publice și cu un disprețuitor *„Băi, tovarășe"*, care suna mai copleșitor decît „Dezertorule", pe front. Ba o dată, după o astfel de împrejurare, am însoțit pe un *exigent foarte* încîntat de ce groază băgase în tovarășii lui, Constructorii vii ai socialismului în numele căruia își permitea el să strige și să amenințe, ca și cînd, cum ziceam, această construcție ar fi fost pentru ei o pedeapsă binemeritată, l-am însoțit zic, la masă, și el era foarte satisfăcut de felul cum își făcuse datoria de isprăvnicel căci așa își înțelegea el misiunea și era foarte exigent și cu chelnerul care asudase văzîndu-l și știindu-l atît de exigent.

— Ia să vedem, băi tovarășe, începuse exigentul, ce ne poți da tu de mîncare. Apoi, către mine : Să vezi cum îi pun și pe ăștia la treabă, fiindcă ei toți cred că socialismul e o glumă, e propagandă ! — E muncă —, băi tovarășe, strigă el brusc la bietul chelner și făcîndu-mi mie cu ochiul începu să-și întindă tacticos servetul pe genunchi.

Ei bine, așa este, se poate vorbi, din nefericire, de *stilul isprăvnicel de moșie*, și el nu are ce căuta în socialism, fiindcă noi construim socialismul în interesul nostru și pentru noi și pentru mai binele nostru și nu de frica nu știu cărui isprăvnicel care vine în control sau e pus să ne organizeze iar noi am fi pe o moșie străină. Moșia e chiar a noastră.

DINU SĂRARU ■

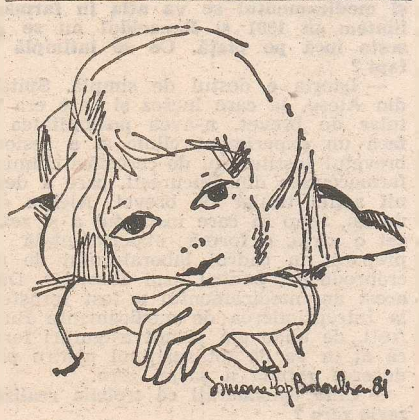

Întîmplări din realitatea imediată

Copacii mor în picioare, dar și în asfalt

Sigur, există o știință a străzii, arhitecții sporesc această știință cu fiecare proiect, în chestiuni de concepție privind secțiunea cea mai proprie a străzii de oraș se înfruntă mai multe păreri, părerile, cum se știe, ajung să se cheme școli dar, pînă la urmă, o stradă este o treabă de bun simț urban. Să-i dai, adică, străzii, și soare și umbră, și asfalt, dar și flori, și ziduri înalte, dar și aer, și copaci, dar și canalizare. Pînă la urmă, e mult mai greu să strici o stradă decît s-o construiești.

O pildă de cum se poate strica cea mai importantă stradă a unui oraș avem la Baia Mare. Artera se cheamă Calea Victoriei și taie întreg orașul. Bine croită chiar din vechimea ei, strada, cu o funcție limpede în rețea, este totuși, mai strîmtă decît ar cere-o astăzi trebuințele urbei. Cu toată relativa ei îngustime, Calea Victoriei a îngăduit, în marginea trotuarelor sale, o fîșie de pămînt. Aici s-au plantat copaci și copacii au crescut, aici s-au pus iarbă și flori. Dacă e adevărat că iarba și florile, ca să aibă prospețime și culoare, trebuie îngrijite, nu-i mai puțin adevărat că nu rezolvi absolut nimic punînd în spațiul lor asfalt. Pare puțin cam straniu, însă așa s-au petrecut lucrurile. În locul brazdei, pe unde mai respira pămîntul, s-a turnat un bandaj negru, în contul florilor, crescînd din huma mamă, stau în bordură niște cuve greoaie și costisitoare de beton. Sigur, în destule situații n-ai încotro și înlocuiești pielea cu plasticul ori lîna cu firul sintetic. Aici însă există un încotro. Decît să lași copacii să li se-ngălbenească frunza din pricina glugii de asfalt, mai bine sădești încă un număr de copaci, decît să cheltuiești contribuția cetățeanului la frumosul edilitar pe niște ghivece urieșești, mai bine tocmești un grădinar la crescut iarba Mulțumită acestei inițiative, să-i zicem, sintetizatoare, Calea Victoriei are ceva din înțelesul unui vad de piatră și viitorul cam sterp al unui loc de trecere.

Mă simt obligat, în încheierea însemnării mele, să-mi amintesc că la Timișoara, primarul orașului se mîndrește cu faptul că a reușit să crească, în fiecare an, numărul de flori pe cap de locuitor și că Pitestiul, pînă nu demult o domnie a asfaltului și a prafului, a devenit nu numai unul din cele mai curate orașe ale țării, ci — pur și simplu — un oraș curat, mirosind a primăvară prin sumedenia de flori, brazde de iarbă și copaci ce-i fac străzile.

TUDOR OCTAVIAN ■

Rugă și amenințare către nori

Pe Bărăgan e grîul înflorit și-i este sete
ceva din setea pietrei e în el.
Plouați voi nori pe el
plouați voi nori
plouați voi nori !
Mă-ntorc și zic :
un țăran dacă are o vacă
poate să crească șapte copii.
Pe Bărăgan e grîul înflorit
și-i este sete
el are setea stîncilor din muntele
Carpați
Plouați voi nori, plouați, plouați !
Mă-ntorc și zic :
un țăran dacă are o vacă
poate să crească șapte copii.

NICHITA STĂNESCU ■

Instantanee

Bd. Magheru... 400 metri

...Cam atîția sînt — nu ? — între cinematograful „Patria" și sala de expoziții Dalles. Distanța, cu exactitate, nu a contat prea mult în acea primă jumătate a zilei de miercuri 11 iunie a.c....

La „Patria" rulează **„Serpico"** : un film despre corupția poliției new-yorkeze. Despre violență și indiferență, despre finalizarea tragică a acestora în destinul unui om cinstit, rătăcit într-o microjunglă umană a secolului. Filmul a fost realizat după un caz real, eroul, cel adevărat, trăiește și astăzi retras, bolnav și scîrbit, undeva în Elveția...

Între „Patria" și sala de expoziții, cam pe la jumătatea drumului, dinnaintea chioșcului de ziare din colț de lîngă „Eva", o coadă de oameni, poate cîteva zeci, așteptînd să cumpere ziarul într-o tăcere încordată. Nici un zîmbet, nimic din curiozitatea aceea firească a omului nerăbdător să citească presa : cu o seară înainte, aflasem înmărmuriți, revoltați, uluiți, că iar și-a asumat cineva dreptul de a face pe jandarmul, dar nu acolo, în satul sau cartierul lui, ci undeva în lume, departe de hotarele țării lui. În lumea asta în care — Doamne ! — cît de izolat, cît de „local" mai poate fi un conflict ?!... Și lumea aștepta în tăcere, încordată, fără un zîmbet, fără un cuvînt, să afle amănunte. Să afle — de ce nu ? ! — ce va urma ?...

Alături de sala de expoziții, pe colț, în fața tarabei cu cărți de lîngă intrarea în Institutul de petrol și gaze, o altă mulțime, gălăgioasă de data asta, agitată ; iar în mijlocul ei un om trîntit pe caldarîm, plin de sînge, abia mai putîndu-se zvîrcoli : traversase strada aiurea, fusese izbit în plin, am impresia că îi ieșise femurul prin coapsă, se zărea acolo ceva alb... O clipă de neatenție și catastrofa — individuală — se realizase. Proprietarul unui „Moskvici" tip vechi, purtînd numărul 17-B-1174 dacă nu m-am înșelat, l-a urcat pe nenorocit la spate și mașina a pornit urlînd din claxonul hodorogit, nemaifolosit parcă de cine știe cînd, către o salvare anume... A rămas agitația celor care comentau accidentul, nimeni nu știa prea bine despre ce fusese vorba, erau însă atît de pătimași în argumente încît au fost la o clipă anume gata-gata să se încaiere... Treaba asta mi-a amintit de o scenă văzută, pe cînd eram elev, în Craiova, prin Valea Vlecii : un cîine vagabond smulsese în joacă un furtun din mutușuiul unei cișmele publice, furtun cu care, mai departe, cineva stropea iarba. Se făcuse repede o baltă acolo, lîngă trotuar. Cîțiva au reușit să prindă cîinele și l-au bătut cu picioarele pînă ce bietul animal și-a dat sufletul, cu botul în spume de sînge... Cînd s-a terminat totul, oamenii ăia păreau satisfăcuți din cale afară : fuseseră niște „justițiari" !... Am intrat la „Dalles", la **„Cel de-al 13-lea salon internațional de artă fotografică — ROMÂNIA 1981"**, meditînd la „indiferență", „diferență", „omenie", „durere" și „iresponsabilitate".

Fotografiile m-au liniștit : sînt superbe și caută parcă cu disperare să arate **numai** frumosul din natură și om (chiar și atunci cînd ele vorbesc despre sărăcie sau mizerie — acestea **se mai pot** îndrepta, nu-i așa ? — trebuie să se îndrepte !). Splendoarea muncii, sau a trupului uman, sau a ochilor... sau a naturii care încă ne mai poartă, așa cum sîntem, în spinare... ! Am zăbovit îndelung dinaintea fotografiei lui Aurel Mihailopol care a obținut Medalia de Aur în acest salon : o toamnă galbenă, din aur curat, niște pomi galbeni aplecați înduioșător către apă galbenă într-o irizare de asemenea aurie, de vis... Cîtă frumusețe, cîtă liniște după tot sîngele și răcnetele acelea agasate și agasante ale mulțimii de afară...

Ale mulțimii aleia, de afară, de la accident — și nu ale celei care aștepta tăcută, îngrijorată mai mult decît vizibil, știrile zilei...

Oamenii aceia, așteptînd să-și cumpere ziarul, într-o zi însorită — dar cîte zile însorite nu au fost urmate de bezna provocată de ură, interese meschine sau pur și simplu prostie ? !

În „Sarpico", viața fusese transformată în film, în imagine. Iată, o altă viață, cu nimic mai neliniștitoare, era acolo, dinaintea chioșcului de ziare, pentru că cineva sfidase normele dreptului internațional (pentru că de bun simț nici măcar nu mai putea fi vorba !) cineva care — mi-e și teamă să mă întreb — s-o fi gîndit oare că și copilul lui poate fi ucis datorită propriului, 'ntolerabilului său gest ? !

Cred că și o poză oarecare, o simplă poză făcută de un amator oamenilor care așteptau ziarul, ar fi meritat din plin cinstea de a fi expusă — chiar și „hors concours" în cadrul minunatei expoziții de la Dalles. Chiar și numai pentru a ne aminti că, fir-ar-să fie, în timpurile noastre nu mai putem, **nu mai avem voie** să ne aplecăm privirea și gîndul **numai** la frumusețe.

HORIA PĂTRAȘCU ■

De zece ori mai multă căldură și lumină solară

Cinci luni pe an, din iunie și pînă în octombrie, Mircea M. Teodorciuc, practician în domeniul fizioterapiei și acupuncturii, își desfășoară activitatea într-o baracă amenajată ad-hoc în fața hotelului Tomis din Mamaia. În acest modest dar extrem de solicitat cabinet de recuperare și fizioterapie, Mircea Teodorciuc tratează o gamă largă de boli degenerative prin mijlocirea unor aparate originale și de construcție proprie. Iar aici e locul să amintim că nu puțini turiști din străinătate au revenit pe litoralul românesc și pentru a se reîntîlni cu procedurile terapeutice ale compatriotului nostru. (Vom exemplifica acest lucru cîteva rînduri mai jos.)

Mircea Teodorciuc practică fizioterapia și acupunctura de aproape 40 de ani, răstimp în care s-a dovedit și un pasionat și ingenios constructor de aparate pentru tratamente medicale. Mai notăm în cadrul acestui sumar portret profesional că interlocutorul nostru a fost ani la rînd colaborator al Centrului de cercetări științifice al C.N.E.F.S., că în prezent are 73 de ani și că este autor al unui număr de zece invenții brevetate. Și un amănunt nu lipsit de semnificație: Mircea Teodorciuc vorbește și scrie curent în cinci limbi străine: germana, franceza, polona, rusa și engleza.

Vă prezentăm pe scurt două din mai recentele aparate concepute și realizate de interlocutorul nostru: **tamburul vibrator și sistemul optic de concentrare a razelor solare.** Cu ajutorul lor au fost obținute rezultate notabile în ameliorarea sau vindecarea unor supărătoare afecțiuni cronice.

Tamburul vibrator, aparat acționat prin mijlocirea curentului electric, este alcătuit din mai multe axe pe care sînt montate ventuze elastice. Acestea din urmă se aplică pe epiteliul pacientului pe suprafața căruia produc într-o singură rotație aproximativ 900 de impulsuri vibratoare. Aparatul a fost utilizat cu succes pentru întreținerea și dezvoltarea masei musculare, mai ales în cazul unor atrofii, sau pentru tratarea sechelelor de poliomielită. În curs de cinci minute, susține inventatorul, impulsurile tamburului echivalează efectul unui drum de cîțiva kilometri, fără ca pacientul să simtă, evident, oboseala unui asemenea efort.

Pentru descrierea celei de-a doua invenții vom folosi cîteva pasaje din referatul de specialitate întocmit de **prof. dr. ing. Ion M. Popescu**, șeful catedrei de fizică din cadrul Institutului politehnic București.

„Metoda propusă de autor (înregistrată la O.S.I.M. cu nr. 97 666/25.05.79) privind tratamentul medical prin utilizarea energiei solare are elemente originale (materializate în esență în folosirea unui sistem optim special în tratamentul diferitelor boli). Acest sistem optic de concentrare a razelor solare este alcătuit dintr-un ansamblu de lentile fixate pe un suport ce permite reglarea lui față de suprafața corpului omenesc. Se are în vedere și protecția împotriva unor eventuale efecte nocive prin intermediul unor filtre care se aplică pe suprafața inferioară a lentilelor. Dispozitivul prezintă și un panou de oglinzi care are rolul de a scurta timpul de expunere la soare și de a amplifica energia termică și luminoasă în zona recomandată pentru tratament. Sistemul propus a fost realizat de autor și testat timp de doi ani la Mamaia, timpul de expunere la soare fiind în funcție de bioritmul pacientului. În concluzie, considerăm că **metoda și sistemul propuse de autor sînt corecte din punct de vedere tehnico-științific**".

Din punct de vedere medical (domeniu în care semnatarul referatului își declină competența) panoul pentru energia solară a fost testat cu succes, așa cum aminteam, în cabinetul de recuperare și pe plaja de la Mamaia. Au fost obținute rezultate spectaculoase în tratamentul guturaiurilor rebele. „În decurs de numai un minut, cît a durat terapia cu oglinzile captatoare, mi-a dispărut definitiv un guturai cronic ce m-a supărat timp de 20 de ani în pofida numeroaselor tratamente" ne-a declarat pensionarul M. R. din București.

Panoul cu oglinzi, ne declară Mircea Teodorciuc, s-a dovedit eficace și în vindecarea unui număr de peste treizeci de cazuri de otită. Ameliorări sau vindecări rapide au fost dobîndite și în cazuri de sinuzite, anexite, prostatite.

Din scrisorile de recunoștință sosite pe adresa inventatorului o amintim pe cea semnată de Haiges Sigrid din Ludwigshafen — R.F.G., care își exprimă între altele dorința de a reveni la Mamaia pentru a relua tratamentul propus de Mircea Teodorciuc, tratament care a avut ca efect ameliorarea unui vechi și neplăcut psoriazis. Dorința de a reveni din aceleași motive pe litoralul românesc este exprimată și într-o altă scrisoare, sosită de data aceasta din Franța și semnată Lucienne Gillot.

Există și alte numeroase exemple. Vom reveni asupra lor dar nu înainte de a consemna și opinia specialiștilor, în atenția cărora supunem spre cunoaștere și testare aparatele inventatorului Mircea Teodorciuc.

LIVIU MAIOR

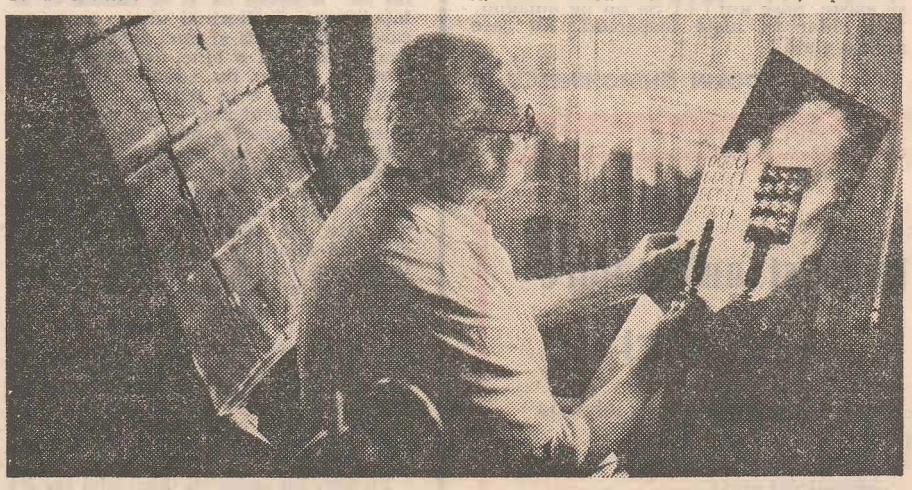

FLACĂRA REVINE

Supunem atenției

O soluție care trebuie analizată acum, cît încă nu a trecut vara

Dr. Constantin Ciupală este de astă toamnă directorul Asociației economice intercooperatiste de creștere și îngrășare a porcilor din comuna Gropeni, județul Brăila. El este bine cunoscut în județ și unanim apreciat pentru capacitatea sa profesională confirmată de cei 9 ani petrecuți la complexul de la Tichilești, unitate de vîrf a zootehniei brăilene. Tocmai notorietatea sa i-a îndemnat pe responsabilii locali din agricultură să-l strămute la Gropeni. Aici, medicul veterinar Constantin Ciupală a găsit o situație precară: 7 ani de zile de pagube, cifrate la multe milioane pierderi din bogăția colectivă, din cea a țării. În numai două luni și jumătate noul director a reușit să modernizeze sectorul de îngrășare, acțiune soldată cu repercusiuni economice imediate. Oamenii l-au îndrăgit și i-au acordat sprijinul, încredințîndu-i speranțele lor de mai bine. Pe primele patru luni ale acestui an, unitatea de la Gropeni a fost singura din județul Brăila care și-a îndeplinit toți indicatorii de plan, inclusiv cel de livrare de carne la fondul de stat, perspectivele fiind încurajatoare. Cu toate acestea, asociația intercooperatistă de creștere a porcilor a avut și pierderi mari, dar din ceea ce ar fi trebuit să reprezinte un surplus al producției obișnuite, dincolo deci de cifrele planificate. Cauza? Lipsa de căldură pe timpul iernii (doar 45 la sută din necesarul de combustibili). Efectul: multe animale au murit, pierzîndu-se astfel vreo 8 milioane de lei. Cauze obiective au dus la restricții severe privind utilizarea energiei electrice. Centrala termică a furnizat apa la 60 de grade Celsius în loc de 95 de grade. Și așa mai departe... Dr. Constantin Ciupală a apelat la inginerul Petre Buleci, după ce a fost la colegul său mai... „mare", dr. Țarălungă (300 de mii de porci), și s-a convins cu ochii lui că instalația de biogaz experimentală funcționează de luni de zile. Petre Buleci i-a proiectat instalațiile pentru întreaga unitate iar dr. Ciupală a început să bată drumurile brăilene, ca și pe cele ale Capitalei, în dorința de a obține aprobările și fondurile necesare. L-am însoțit la C.N.S.T. unde proiectele s-au bucurat de receptivitatea specialiștilor, care le-au recomandat celor de la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, unde s-au blocat, în aceeași zi.

„Ne sînt necesare 6 milioane pentru a preveni și alte pierderi posibile în iarna viitoare. Planurile de execuție există, întreprinderea de construcții din Brăila s-a arătat dispusă să le realizeze, ne spune dr. Constantin Ciupală, oamenii din asociație așteaptă să-și pună puterea de muncă la dispoziția noastră. Nu înțeleg de ce nu pot fi „riscate" cele 6 milioane cînd pierderile iernii trecute au depășit cu 2 milioane această sumă, doar în patru luni? Care risc este mai mare?"

Întreabă dr. C. Ciupală și noi prelu̇ăm nedumerirea lui adresînd-o forurilor în drept.

EMANUEL VALERIU

RENACID — un medicament care trebuia să se afle în farmacii

— Tovarășe doctor Gheorghe Fenyes, în urmă cu doi ani revista noastră atrăgea atenția asupra medicamentului Renacid, pe care l-ați brevetat în 1978 împreună cu farmacistul Gheorghe Mermeze, chimistul Bela Arany și medicul epidemiolog Iuliu Andrassy. Printre altele, articolul la care mă refer anunța că nu va mai trece mult și medicamentul se va afla în farmacii. Sîntem în 1981 și Renacidul nu se găsește încă pe piață. Ce se întîmplă de fapt?

— Istoria e destul de simplă. Spitalul din Aleșd, la care lucrez și care era titular de brevet, n-avea posibilitatea să facă un experiment clinic și a cesionat brevetul Institutului de cercetări chimico-farmaceutice din București, care a devenit astfel titular de brevet. Aici a stat un an, timp în care institutul a și realizat o șarjă, o formă experimentală de preparat în cadrul laboratorului de microproducție, pentru uzul autorilor. După acest an, medicamentul a fost transferat la Întreprinderea de medicamente București, de unde am primit asigurări ferme că ni se va da tot sprijinul pentru producerea rapidă a șarjei zero.

— Cînd considerați că trebuia realizată șarja zero?

— Cînd era la institut, dar ei au motivat că n-au capacitatea necesară. Deci, șarja zero putea fi realizată încă din 1979.

— Renacidul a tot ținut-o pe drum, au mai trecut doi ani de cînd l-am semnalat noi, și în această vreme aici, la spitalul din Aleșd, vin bolnavi din toate colțurile țării, sperînd să poată fi tratați de dv.

— Este adevărat, dar nu dispunem de paturi suficiente pentru a răspunde la toate solicitările. În plus, pînă la Aleșd sînt mai mult de 600 de kilometri, distanță pe care o poate parcurge destul de greu chiar și un bolnav cu piatră la rinichi.

— După cîte știm, există posibilitatea ca numărul paturilor să sporească, dat fiind că organele locale și județene de partid, precum și cele de la direcția sanitară privesc cu mult interes cercetările de la Aleșd. Dar cred că nu e rău să amintim ce înseamnă acest medicament pentru un bolnav cu piatră la rinichi?

— Foarte pe scurt, el reprezintă o cale inedită de rezolvare a calculilor renali de un anume tip, fără a apela la operație. Renacidul îmbogățește zestrea farmaceutică românească, fapt subliniat de numeroși specialiști la simpozioanele medicale unde a fost prezentat.

— La ce ați mai lucrat în ultimii doi ani?

— Împreună cu un alt coleg am realizat un alt brevet privind un medicament cu acțiune bronhovasodilatatoare complexă, a cărui originalitate constă în modul de rezolvare a unei incompatibilități farmaceutice. Ne-a venit și confirmarea. De asemenea, colaborăm cu colectivul de cercetători din Șimleu Silvaniei condus de medicul Ioan Pușcaș, cu care avem lucrări comune în problema tratamentului ulcerului cu Ulcosilvanil.

— Despre Renacid ce ne mai puteți spune?

— Deocamdată, ne străduim să tratăm la Aleșd cît mai multe cazuri, dar, repet, posibilitățile noastre în ceea ce privește specializarea sînt reduse.

— Desigur, cu sprijinul celor în drept, dv., medicul primar, șef de secție, Gheorghe Fenyes, puteți să mai primiți și alte spații cu paturi pentru cei care vă solicită, dar acest lucru nu înseamnă cîtuși de puțin că Renacidul, un medicament valoros, care poate face mult bine atîtor suferinzi, este pus în drepturi.

— Exact. De aceea și contăm foarte mult chiar pe promisiunea directorului general al Întreprinderii de medicamente din București, Ștefan Mureșan, de a realiza în timpul cel mai scurt șarja zero. Pînă atunci, nu ne rămîne decît să sperăm. Noi și cei cu piatră la rinichi.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Cu multă poftă, fără plictis...

(Urmare din pagina 1)

„Pofta" de care vorbea Năstase — și aici sînt categoric împotriva tuturor celor ce ar avea altă părere — pofta de „joc" (înțeles, de fapt, ca angajare la acțiune, la muncă) poate și trebuie să fie autocreată și autoimpusă. Indiferent de locul pe care viața, mai mult sau mai puțin generoasă, ți l-a oferit în același „joc" — prin care înțeleg, de fapt, mozaicul profesional al unei societăți moderne, care-și urcă azi numărul meseriilor pînă aproape de cifra 12 000. Indiferent și de dificultățile sau greutățile pe care ți le-ar aduce o meserie, știind că, în realitate, nici o profesie nu este ușoară, dacă te angajezi s-o faci bine.

Problema poftei cu care muncești nu este însă numai a succesului pe plan social. Problema nu este numai dacă vei cîștiga cutare sau cutare lauri. Desigur, și aceasta este important, atît pentru tine cît și pentru colectivitatea din care faci parte. Dar cel mai important este, să spunem foarte deschis, că problema poftei de muncă devine fundamentală pentru **fericirea ta ca om.** Este chiulangiul, ca să luăm exemplul unuia care face cel mai puțin efort și care ar părea cel mai mare profitor de pe urma lipsei de poftă de muncă, un **fericit?** Gravă eroare, dacă am răspunde „da".

Cîndva, la țară, vedeam cum cîte-un superb exemplar de pară pergamută nefiind cules de nimeni, neajutînd deci la nimic, lîncezea uitat în cîte un loc și putrezea, treptat-treptat, devenind cu timpul hoitul înnegrit al propriului volum fizic, toate celelalte calități — de esență — fiind pierdute în neant. Ce sînt, mă întreb, chiulangiul sau leneșul decît niște „pergamute" (admit că aveau la naștere această valoare) autoorientate pe șenalul bătăii de joc de tine însuți, ca om? Cînd văd cîte-un sastisit de muncă, cîte unul dormitînd de-a-npicioarele pe crucea propriei înapetențe de a face ceva, cînd îl văd pe cîte unul ducîndu-se la serviciu „tîrșindu-și cioarecii", cum ziceau țăranii din satul meu despre tagma puturoșilor, mă apucă nu dorința de a zice „bine de el, că se ține de o parte și nu pune umărul", ci dimpotrivă, de a-l privi cu jalea cea mai mare. Și-i zic în sinea mea: „Nenorocitul! Nici nu știe ce nefericit e!"

I-a dat natura posibilitatea să fie și el o frumoasă pergamută în acest infinit cosmic și uită-te la el, zevzecul, cum își bate joc de propriile calități, cum face din sine însuși un nimic pe două picioare, bun să producă mai mult necazuri celor de primprejur.

Sînt sigur că, citindu-se aceste gînduri, se vor ridica grăbite și cîteva mîini pentru a cere dreptul la întrebări. Una: trebuie să-ți placă orice muncă? Alta: dacă ai un talent și ai nimerit din întîmplare în altă parte trebuie neapărat să te împaci, ca prostul, cu situația și să te iroseşti pe ceva în care nu eşti foarte bun?

Desigur, nu. Dorința de a fi omul potrivit la locul potrivit este absolut firească, atît ca nevoie socială, cît și ca cerință individuală. Dar viața este mai complicată decît pare la prima vedere. Nu întotdeauna „materialul" este în perfectă concordanță cu „idealul". Uneori această concordanță nu ți se oferă de la început, iar alteori o ai numai pentru un timp. Etcetera. Nu numai la noi, dar în toată lumea greutăți de acest gen pot să apară. Am văzut odată în Franța cum 300 000 (trei sute de mii!) de absolvenți de filologie concurau pentru ocuparea a 300 (trei sute) de posturi vacante, de profesori, după concurs 299 700 întorcîndu-se la meseriile pe care le găsiseră, sau la... așteptare. La noi situațiile nu stau așa. Planificările sînt mult mai bune, fenomene de asemenea proporții neexistînd. Totuși, epoca modernă are complexitățile ei. Acesta fiind un caz. Ce faci în situațiile în care putința nu s-a pus în acord cu dorința? Te sinucizi prin lehamisire? Ori prin chiul?

Firească este, cred, ducerea bătăliei pentru ajungerea la ideal, dar în paralel cu munca, făcută în orice situație; făcută cu nervul omului care știe că are o datorie, a omului care sare din pat, dimineața, cu gîndul la această datorie; care se concentrează și mai mult cu cît talentul lui e mai mic în sectorul respectiv. Căci pe omul care are această conștiință, a datoriei de a-și face bine munca în orice condiții, nu-l lovește plictisul și nu-l ocolește apetența pentru efort — fie el fizic sau intelectual. El are mereu poftă să muncească, își face datoria cu bucurie și, pînă la urmă, reușește să fie victorios.

Iar cine nu — nu.

Rămîne pergamuta care putrezește...

Căci poți să fii nu muncitor, agricultor sau funcționar, ci tenismen, om cu „racheta" în plasă și cu mingile „la șold". Și poți să joci nu în turnee, ci în mari campionate mondiale. Dar dacă nu joci cu **poftă**, geaba bani, geaba papuci, geaba vii, geaba te duci.

Fericirea nu ține numai de meserie. Ci și de **sufletul** cu care pui **suflet** în ea. Sau, cum zicea Esenin, „izbîndă are fiecare muncă".

„Proprietarii" de străzi

Strada aparţine tuturor. Iată un adevăr recunoscut de toţi. Nimeni nu poate pune sechestru pe stradă. Nimeni nu are dreptul să considere strada drept proprietatea sa particulară. Nimeni nu are voie să sfideze strada, să încalce regulile de circulaţie, să atenteze la pudoare, să comită un act de agresiune la adresa străzii. Cu toate acestea, există printre noi concetăţeni viciaţi de simţul proprietăţii pînă în pragul părţii carosabile şi dincolo de acesta. Oameni care îşi îngrădesc partea lor de stradă, partea lor de spaţiu verde, care toarnă beton peste gazon ca să îngrădească un loc de parcare în lanţuri şi cu lacăte. Unii îşi vopsesc chiar numele pe asfalt, numărul de maşină pe garduri şi pe garaje improvizate sau pe ziduri de case, alţii interzic accesul vecinilor în spaţiul lor îngrădit cu flori ca şi cum le-ar interzice dreptul la aer curat şi miresme. Agresiunea unora împotriva străzii se desfăşoară şi pe partea carosabilă a vieţii, acolo unde e încă eficace dreptul celui mai tare şi mai mare. Adevărul e că agresiunea împotriva străzii poate lua forme dintre cele mai aberante. Rezumăm în acest număr cîteva.

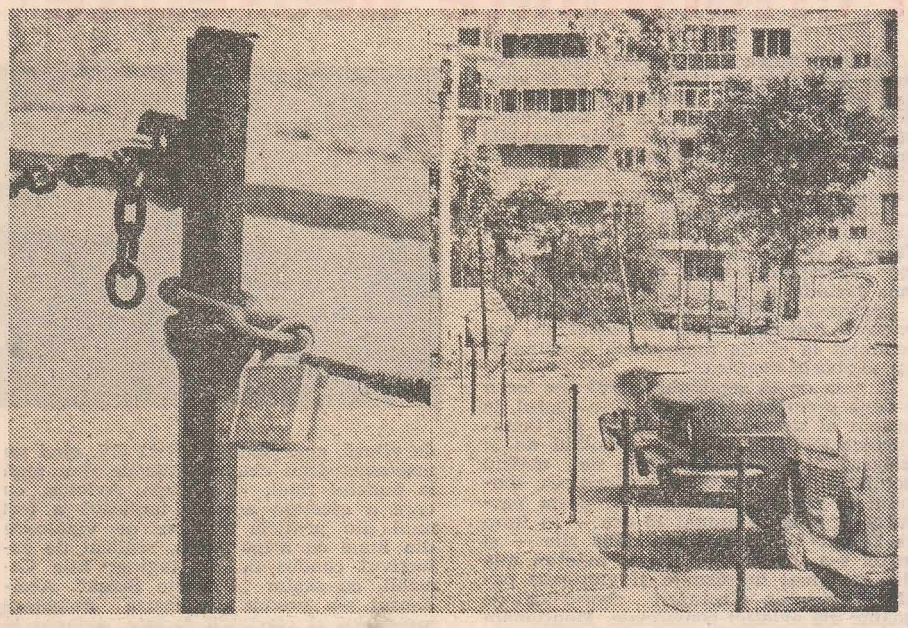

Inovaţii în bătutul covoarelor

Pe şoseaua Colentina, în vecinătatea magazinului Bucur-Obor şi vizavi de elegantul restaurant Olimp, există un bloc. Adresa exactă este : şoseaua Colentina 2A, blocul 3, scara A. Alături de el un alt bloc tot de zece etaje : şoseaua Colentina 2B, blocul 4B. La început, cînd blocurile au fost date în folosinţă au existat în spatele lor cadre metalice pentru bătutul covoarelor. Pentru fiecare scară şi bloc : cadre separate. Cele două „instalaţii" pentru bătutul covoarelor erau atît de aproape una de cealaltă că de cele mai multe ori puteai lucra cu un singur bătător la două covoare deodată. Dar după o perioadă de timp, datorită unor lucrări, unul dintre dispozitive a fost dat jos. A stat ce a stat culcat la pămînt pînă cînd într-o zi a dispărut. Nu i s-a simţit lipsa. Locatarii celor două scări au continuat să-şi bată în „linişte" covoarele, fără să apară, în timp, probleme speciale.

Dar într-o bună zi cei de la Colentina 2B, de frică „să nu se tocească bara de metal", au interzis vecinilor de la 2A să mai folosească „instalaţia". Totuşi, cum să procedeze !? Au stat ei ce au stat, s-au

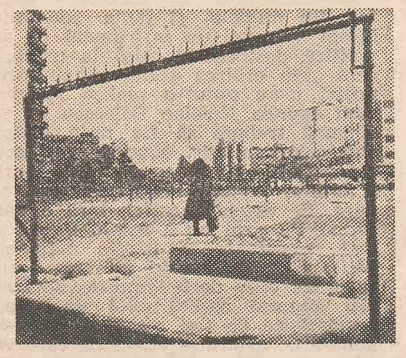

gîndit ei ce s-au gîndit, s-au strîns ingineri şi tehnicieni, maiştri şi muncitori, locatari de la 2B, au făcut şedinţe de bloc şi pînă la urmă au întocmit un proiect. A fost desenată schiţa unei alte „instalaţii" foarte originale. Pe scurt ea se prezintă astfel : o ţiţă lungă de metal a fost perforată din loc în loc şi în orificiile respective s-au introdus mai multi ţepi de metal care sînt sudaţi de ţiţă. Apoi, într-un capăt s-a montat un dispozitiv de prindere pe vechiul cadru de bătut covoare, iar în celălalt capăt un dispozitiv asemănător unei pîrghii cu belciuge şi cu un lacăt. Proiectul a fost pe loc avizat şi trecut în faza de execuţie şi montaj. În cîteva zile, peste cadrul clasic pentru bătut covoarele a apărut această instalaţie ciudată şi unică în felul ei. La început locatarii de la 2A, cînd au văzut ce i-a dus mintea pe cei de la 2B, au rîs. În timp, cînd şi-au dat seama că practic nu au unde să mai bată covoarele... S-a încercat o înţelegere. Nu s-a ajuns la nici un fel de rezultat. „Mai marii" de la 2B au chei şi pentru bătutul covoarele ! În legătura lor de chei a mai apărut una. Şi lucrul acesta îi mulţumeşte. Zornăie frumos. Îţi trebuie o aprobare să-ţi bati covorul chiar dacă eşti locatar la 2B ! Evident că pentru 2A bătutul covoarelor se interzice cu desăvîrşire. Mulţi locatari de la 2A încearcă o şmecherie de care cei cu cheile de la 2B nu şi-au dat încă seama. Se împrietenesc cu cîte cineva de alături, transferă pentru o zi covoarele şi, în schimbul cîtorva sticle cu bere, cei de la 2B bat covoarele celor de la 2A. Întrebarea este ce vor mai născoci cei din „conducerea" scării 2B cînd îşi vor da seama de noua soluţie ? Aşteptăm.

Dar aceasta nu-i singura inovaţie brevetată de cei de la 2B. În spatele blocului există şi un loc pentru parcarea maşinilor. Simţul proprietăţii şi-a pus amprenta şi în acest domeniu. Cîţiva pari au fost înfipţi în asfalt. Lanţuri grele, lacăte imense interzic intrarea în „proprietatea" apărută peste noapte. Chiar şi cei care n-au maşină şi-au bătut astfel de pari, fiindcă e bine ca omul să aibă asfalt (!?).

Copiii n-au voie să se apropie de lanţuri fiindcă ar putea zgîria maşinile. Cînd se pleacă undeva cu maşina, se pune la loc lanţul şi lacătul. Precizăm că locul respectiv nu este deloc aglomerat de autoturisme. Dar, vorba unui locatar, paza bună trece primejdia rea.

Şi fiindcă pînă acum am vorbit doar de cei de la 2B să spunem cîte ceva şi despre locatarii de la 2A. Aceştia se comportă altfel decît vecinii lor de la 2B. La blocul 2A există o curte interioară. Geamurile de la băi şi de la holuri dau spre ea. Ei bine, această curte interioară a fost transformată într-o imensă ladă de gunoi. Aici se aruncă orice în afară de oase şi resturi de carne. Acestea se aruncă pe geamul de la bucătărie, în spaţiul verde dinspre stradă. În spaţiul verde nu creşte mai nimic. S-a săpat de cîteva ori dar s-a renunţat la ideea de a se planta ceva. De ce ? Pe lîngă faptul că şi acest teren s-a transformat într-o ladă de gunoi, aici, zilnic zeci de metri cubi de apă se rostogolesc de la balcoanele locatarilor. Apa căzînd de la etaje striveşte totul. În fiecare zi cascadele de apă formează adevărate bălţi. Desigur, sîntem departe de ideea de a nu se spăla un balcon, dar întrebarea este alta : ce cantitate de apă este necesară unei astfel de operaţii ?

Viaţa într-un colectiv presupune multe obligaţii şi îndatoriri ale fiecărui individ în parte. Fără să fie respectate cele mai elementare norme, viaţa devine imposibilă.

SORIN POSTOLACHE

O aventură :

Un biciclist pe şosea !

Urc în şaua „Diamantului" cu intenţia de a face o excursie pînă la Băneasa şi, eventual, retur. Pornesc din Militari. Pentru că mi-e milă de bicicletă, aleg banda îngustă din imediata apropiere a şinelor de tramvai, nu fiindcă iubesc emoţiile tari, ci pentru că este singura porţiune de asfalt acceptabilă pentru rulat. Restul bulevardului „Armata Poporului" este împînzit din zece în zece metri de petice pătrate de bitum care a fost turnat, parcă de un croitor nepriceput, peste foste gropi. Nu parcurg mai mult de 800 de metri cînd un şofer pus pe ghiduşii îmi „şterge" în glumă piciorul drept, vrînd probabil să îmi demonstreze că eşti mult mai în siguranţă pe patru roţi (1—OT—1978). Pentru mai multă siguranţă aleg pista obligatorie de pe trotuar, nu de alta dar nu ştiu să existe una pe partea carosabilă. Lăsînd la o parte că tot urcînd şi coborînd bordurile înalte roata mi se descentrează lejer, mai am de înfruntat şi oprobriul pedeştrilor. „Ce faci, bă, pe stradă mă calcă maşina iar pe trotuar mă omori tu ? !" mă admonestează un bărbat între două vîrste. „Că nu v-aţi găsit alt loc de promenadă decît pe aici", îmi mai strigă. Are şi el dreptate. Deşi linia discontinuă de pe trotuar delimitează pista obligatorie pentru ciclişti, nici un indicator nu este plantat pe undeva spre a consfinţi acest drept al bicicliştilor. Oricum, un drept al nostru este acela de a pedala. Deci, continuu să pedalez spre statuia „Leu". La intersecţia de la Fabrica de confecţii şi tricotaje, semaforul trece din galben în verde, dîndu-mi cale liberă. Mă pregătesc să intru în intersecţie, dar un camion greu (32—B—8702) îmi taie în mare viteză calea. După ce îmi şterg prima transpiraţie, mă dau jos şi îmi număr spiţele. Sînt, din fericire, toate la locul lor. Asta înseamnă că am evitat să-mi pierd viaţa cu dreptatea de partea mea ! La trecerea peste liniile de tramvai roata din spate nu mai rezistă şi plesnesc trei spiţe. Noroc că bicicleta are două roţi. Şi aşa, trecînd cu bine peste asfaltul brăzdat de şanţuri adînci (am senzaţia că traversez pămînturile crăpate de secetă din Sahara), ajung în centru. Pedalînd în spatele unui troleibuz cu numărul 7146, printr-o fereastră deschisă din spatele autovehiculului îmi zboară în plină figură ambalajul de hîrtie al unei foste îngheţate. De care o fi fost ? mă întreb. Depăşesc troleibuzul (dacă unul, mai nervos, îmi aruncă un geamantan în cap ?) şi, trecînd de Piaţa Romană, mă trezesc cu un muc aprins de ţigară pe cămaşă. În faţa mea, la vreo patru lungimi de bicicletă, o liceană închide cu nonşalanţă geamul portierei unei Dacii 1100, continuînd apoi să asculte, cu o mînă pe umărul drept al şoferului, „I wanna be your lover". Pînă să ajung la Băneasa, 52 de maşini mă claxonează cu sunete mai răguşite sau mai stridente de locomotivă, dar de fiecare dată, ca un făcut, numai atunci cînd se află la doar doi metri de roata mea din spate. Iată cîteva numere : 6—B—7158, 23—B—1731, 4—PH—3986, 2—DB—2001 etc.

Transpirat şi cu mîinile încleştate pe ghidon ajung cu bine, într-o dispoziţie sufletească excelentă, la Băneasa. La Grădina zoologică îmi vine să eliberez un tigru bengalez şi să-l aşez pe canapeaua de lîngă şofer a primei maşini care mai claxonează în spatele meu, sau să-l iau ca însoţitor permanent pe lîngă mine, umil biciclist, dornic de o plimbare la şosea. Gîndul rău este însă pedepsit cu un ghinion. Cineva, un glumeţ, mi-a dezumflat cauciucul roţii din faţă. Întoarcerea deci cu autobuzul, asta după ce încerc să opresc un taxi-furgonetă (21—B—8853) pentru a mă purta cu bine pînă acasă unde mă aşteaptă copiii. Şoferul mă interpelează scurt : „Ai mobilă de cărat ? Că altfel nu te iau".

GEORGE CUŞNARENCU

Mania gardurilor

În cartierul Pantelimon există o piaţă care poartă numele de Piaţa Socului. Pe care, după ce am văzut ce am văzut, am avut tendinţa să o numim Piaţa... Şocului. Fiindcă, în spatele restaurantului „Amfora", într-un careu format de patru blocuri, spaţiul destinat iniţial unui mic parc a ajuns loc de depozitare a gunoaielor, a fierului vechi pe care nimeni nu se încumetă să le trimită acolo unde este nevoie de ele. Şi, în tot acest spaţiu (din păcate un fel de „groapă a lui Ouatu") un om s-a gîndit să facă un... ţarc. În care, spune el, a sădit flori. Nu a vrut să ne spună şi numele. Ştim doar că este inginer şi că locuieşte în blocul 48, şoseaua Pantelimon nr. 249. Numai că flori nu au crescut şi probabil nu vor creşte niciodată. „Aceasta este partea mea de teren" ne-a spus inginerul iubitor de flori. Cine i l-a dat în folosinţă, nu am aflat.

Pe strada Ţincani din Drumul Taberei gospodarii blocurilor au protejat spaţiul verde cu un mic gard din ţeavă, vopsit şi, la urma urmei, util şi de bun-gust. În spatele lui, arbuşti ornamentali, flori. În faţa ferestrei de la apartamentul nr. 32, sc. C, de la blocul F 6 (locuit de Constantin Boncea), creşte un trandafir. Şi el în acelaşi spaţiu de dincolo de gard. Nimic rău în toate acestea. Numai că C.B., şi el cu mania gardurilor, a făcut în interiorul acestui loc îngrădit un... ţarc. Mai exact, a împrejmuit trandafirul. Deci, un ţarc în gard. Făcut din... Dar din ce nu este făcut : bucăţi de ţeavă, cablu electric şi sîrmă ghimpată, alte bucăţi din fier beton şi cornier. De ce toate acestea ?

Tot în Drumul Taberei, printre blocurile din spatele complexului „Favorit" oamenii au sădit trandafiri. Care au crescut mari cît omul şi dau o nuanţă de eleganţă, de bun-gust. Şi pe care aceşti oameni **nu i-au îngrădit**. Există în zona Moghioroş un lot al „Asociaţiei legumicultorilor urbani" care au găsit de cuviinţă că spaţiul, multă vreme viran, de la intersecţia străzilor Moghioroş — Drumul Taberei poate fi folosit pentru cultura de legume. Această adevărată grădină de legume este bine îngrijită, dă roade, oamenii îşi petrec o parte din timpul lor liber printre straturile de tomate, ardei, verdeţuri. Nici aici nu sînt prea multe îngrăditi. Dincolo însă de toate aceste aspecte pozitive, vrei nu vrei te întîlneşti iarăşi cu maniacii, pentru care, cel puţin în Drumul Taberei, acţiunea de înţărcuire se pare că este în plină desfăşurare. Nu am aflat care au fost criteriile pentru stabilirea acestui sistem de parcelare a... spaţiilor verzi. În schimb am putut vedea rezultatele ei pe Aleea Emil Bodnaraş şi pe str. Pravăţ. Mai întîi, pe Aleea Emil Bodnaraş, în dreptul numărului 27, am descoperit vreo 6 foi din plasă de sîrmă cam de „doi pe doi", aduse aici, probabil, cu intenţia de a fi transformate în gărduţuri, garduri şi ţarcuri. Apoi, pe str. Pravăţ, pe Ţincani, pe alte alei din acelaşi cartier se manifestă o continuă tendinţă de delimitare a locurilor de parcare. Şi dacă pe cele două străzi menţionate aceasta se vede după marcajele cu alb făcute pe asfalt, pe Aleea Emil Bodnaraş proprietarii autoturismelor au avut grijă să pună nişte piloni în T, care se închid cu lacătul, pentru a nu permite nimănui altcuiva să-şi parcheze maşina „pe locul lui".

Unii au mania beţelor de chibrituri, alţii colecţionează şerveţele. Pasiuni, la urma urmei, inofensive. Mania ţarcurilor, a unui greşit înţeles al noţiunii de proprietate, a pornirii rapace a unora dintre semenii noştri de a fi „totul al lor" devine însă supărătoare, în ultimă instanţă, jenantă.

CEZAR HÎRJESCU

O iubire perfectă şi absurdă

De o bucată de vreme încoace, dragostea unora faţă de flori şi de toate celelalte verdeţuri cîte înconjoară blocurile în care locuim capătă forme din ce în ce mai pătimaşe. Totul pare a fi rezultatul unei iubiri cu de-a sila, florile noastre de toate zilele fiind victimele unor drăgălăşenii de bărbat gelos pînă peste poate. Astfel, micile gărduleţe de odinioară, uşor desuete, cu iz romantic de Cişmigiu sau cochetă gară de provincie, gărduleţe vopsite vioi, care sugerau un spaţiu ce trebuie ocrotit, au crescut mari de tot, au devenit agresive şi ameninţătoare, beneficiind şi de unele înnoiri pe măsura răutăţii lor, luînd adică forma unor gratii sau zăbrele. Ba, într-un loc din Bucureşti am văzut şi sîrmă ghimpată. Duminică de duminică, bărbaţi de ispravă lucrează cu sîrg la noile colivii. Observi printre ei şi oameni mai în vîrstă, dintre cei care în tinereţe au avut nenorocul să se înfioare în faţa gardurilor de sîrmă ghimpată şi a zăbrelelor autentice, dar observi şi bărbaţi tineri, care suportă greu rugămintea de a nu bate covoarele duminica, la ora cinci după-amiaza, luîndu-ţi doleanţa drept interdicţie şi simţindu-şi libertatea în pericol. Ei stau şi migălesc cot la cot, ore în şir, la tot felul de garduri, croiesc zăbrele, imită sîrma ghimpată din sîrma aflată la discreţie pe şantiere şi înalţă tot felul de baricade în jurul florilor să nu le atingă copiii, să nu calce pe acolo vreun animal. Ieşiţi din chingile betonului, aceşti oameni se dedică chingilor de metal, încît te întrebi cu stupoare şi tristeţe de unde această manie a împrejmuirilor. Indivizi cărora li se pare meschin să strîngă metalul de ici, de colo, pentru a-l întoarce economiei, nu pridideşc să culeagă sîrme de toate dimensiunile pentru a marca proprietatea blocurilor. De unde acest simţ al proprietăţii ajuns la paroxism la inşi care, pînă mai ieri, au aşteptat cu sufletul la gură să primească apartamentul (meritat, fireşte), ei, pînă atunci, neavînd unde să pună capul, darmite unde să planteze o floare ? De unde lipsa de dragoste şi respect faţă de propriii copii din momentul în care încep să cocheteze cu bunăstarea ?

Altfel, dragostea omului pentru flori este din ce în ce mai evidentă, mărturie stînd balcoanele dichisite cu cactuşi, regina nopţii, zambile etc. Şi totuşi iubirea aceasta nu este perfectă. Ea va atinge perfecţiunea cînd sîrma va creşte şi în jurul ghivecelor din balcoane, făcîndu-ne să pricepem că dragostea adevărată este cea cu năbădăi, cu interdicţii, cu „nu călcaţi pe iarbă şi ghivece", cu nu priviţi etc., etc.

RĂZVAN BARBULESCU

Din istoria aviaţiei Româneşti (II)

Performanţe deosebite

La propunerea diplomatului nostru Nicolae Titulescu, se înfiinţează la 23 aprilie 1920 **Compania Franco-Română de Navigaţie Aeriană,** care la 30 septembrie 1922 inaugurează **prima linie regulată transcontinentală din lume,** pentru pasageri şi poştă. Această linie aeriană urma traseul : — Paris — Strasbourg — Praga — Viena — Budapesta — Bucureşti — Constantinopol. Pe această linie, avionul făcea o escală de noapte la Arad, ulterior schimbînd traseul prin Belgrad, escala făcîndu-se în capitala Iugoslaviei.

Pentru a micşora timpul necesar parcurgerii distanţei Paris — Bucureşti, s-a renunţat la escala menţionată, continuîndu-se zborul noaptea.

În ziua de **10 septembrie 1923** are loc o a doua **premieră mondială,** prin zborul de noapte al avionului **Caudron 61,** înmatriculat F-AFCR, care, decolînd de la Belgrad, aterizează înainte de miezul nopţii la Băneasa. Prin prelungirea zborului şi noaptea, pasagerii şi poşta parcurgeau linia în numai 16 ore — în timp ce Orient Expresul făcea două zile — şi astfel s-a înscris în istoria aviaţiei una din cele mai îndrăzneţe şi glorioase pagini, începerea efectuării zborurilor de noapte ale aviaţiei comerciale. Menţionăm că în vremea aceea numai cîţiva entuziaşti au avut curajul să se înalţe în zbor de noapte peste munţi, cu avioanele lor rudimentare, transportînd pasageri, mărfuri şi corespondenţă.

În timp ce pe plan mondial se făceau primii paşi în transportul comercial aerian, România inaugurează, în ziua de **24 iunie 1926,** şi prima sa linie aeriană de acest gen, între Bucureşti şi Galaţi, eveniment important în aviaţia românească şi în dezvoltarea economiei naţionale.

Avionul **De Havilland D.H. 9,** care a efectuat primul zbor cu un pasager, a fost pilotat de aviatorul **Ion Negreanu.** Cu mult entuziasm specialiştii şi aviatorii români din timpul acela au dezvoltat apoi mai multe linii aeriene, naţionale şi internaţionale, aviaţia civilă, comercială, avînd în dotarea ei avioane care au corespuns celor mai exigente cerinţe de siguranţă şi confort.

În prezent, avioanele companiilor naţionale TAROM şi LAR, parcurg căile aeriene, asigurînd 14 legături între Capitală şi diferite oraşe ale patriei noastre şi purtînd pe aripile lor tricolorul nostru, pe deasupra Europei, Asiei, Americii de Nord şi în jurul pămîntului.

Din marile raiduri sportive şi recorduri ale aviatorilor noştri, vom enumera cîteva din cele mai semnificative, realizate în lungul anilor, pînă în zilele noastre.

În anul 1928 un echipaj românesc format din maiorul Traian Burduloiu, locotenent Gheorghe Iacobescu şi Mihail Negru, au efectuat un raid în etape al capitalelor Europei, în 80 de ore de zbor efectiv.

Înfiinţîndu-se **„Cupa Bibescu"** pentru echipajul român sau francez, care va parcurge în zbor distanţa Paris — Bucureşti sau în sens invers, în timpul cel mai scurt, în anul 1929 echipajul militar maior Traian Burduloiu şi locotenentul Gheorghe Iacobescu cu un avion de serviciu leagă cele două capitale în 9 ore şi 21 minute de zbor.

Primul record mondial feminin al patriei noastre a fost stabilit de **Smaranda Brăiescu,** prin saltul ei cu paraşuta în 1931 de la altitudinea de 6 000 m, record omologat de Federaţia Aeronautică Internaţională.

Peste un an, la baza aeriană militară din S.U.A. la Sacramento, în California, aceeaşi curajoasă româncă sare cu paraşuta de la 7 233 m, prin care a adus României recordul mondial absolut.

Acest record a fost doborît abia la data de 8 mai 1951 de paraşutistul Traian Demetrescu Popa, prin saltul său efectuat pe aerodromul Popeşti-Leordeni din Bucureşti, de la altitudinea de 7 250 m, din care 6 500 m în cădere liberă. Abia în 1970, în anii socialismului, Grigore Bastan, în prezent general al corpului trupelor de paraşutişti militari, a realizat un nou record printr-un salt cu paraşuta de la 9 600 m.

Aviatorul **Ionel Ghika,** care constituia o personalitate reprezentativă a turismului aerian românesc, a efectuat în 1931 un raid Bucureşti — Karthum din inima Africii şi înapoi, singur la bord. În acest zbor cu peripeţii ca în filme, Ionel Ghika este forţat de o pană la alimentarea motorului să aterizeze în plin deşert, departe de orice punct de unde ar fi putut primi ajutor. Cu eforturi inimaginabile, în climatul insuportabil al deşertului african, parcurge pe jos 90 km pînă ajunge la o linie ferată, unde, epuizat, îşi pierde cunoştinţa. O drezină cu negri îl găseşte, obţine depanarea avionului şi, cu încă cîteva peripeţii, revine în zbor la Bucureşti.

În anul 1932, tot el execută un al doilea raid important cu un avion românesc S.E.T.-31, echipat cu un motor de numai 240 CP. Singur la bord, a legat Bucureştiul de Saigon, zbor în care a parcurs în etape, dus-întors, peste 20 000 km.

Unul din aşii acrobaţiei aeriene, locotenentul Alexandru Papană, la data de 16 iulie 1935, cu un avion IAR-16, bate recordul naţional de înălţime pe aerodromul uzinei de avioane şi motoare de avion I.A.R. din Braşov, reuşind să atingă înălţimea de 11 631 m.

Recordul doborît era deţinut din 1928 de renumitul aviator Romeo Popescu, care deţinea şi recordul naţional de durată şi viteză. Acest mare aviator a pierit în tentativa de a bate recordul mondial

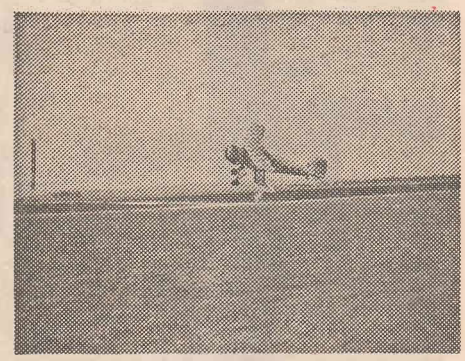

de viteză, cu avionul IAR-11 CV, cînd nu mai avea decît cinci minute de zbor pînă la punctul final, Bucureşti. Avionul cu care a efectuat această tentativă a fost unul din primele avioane de vînătoare din lume cu aripă joasă, realizat de colectivul condus de dr. inginer **Elie Carafoli,** cu motor „Hispano Suiza". Accidentul s-a produs din cauza defectării motorului şi aterizării forţate, avionul în rulaj lovind o îngrămădire de zăpadă înghetată a capotat, într-o poziţie din care pilotul n-a mai putut scăpa.

Inginerul aviator **Ionel Cociaşu** şi pilotul aviator **Gheorghe Grozea** cu o avionetă **Klemm,** cu motor de numai 20 CP, au stabilit în zbor deasupra Bucureştiului în ziua de 20 iunie 1932 un record mondial, zburînd 12 ore fără întrerupere.

În octombrie al aceluiaşi an, echipajul lt. c-dor **Mihail Pantazi,** şi tot cu **Gheorghe Grozea,** stabileşte cu un hidroavion uşor de construcţie românească, decolînd de pe lacul Siutghiol, un record mondial, în circuit închis, zburînd incontinuu 14 ore.

Cîteva din raidurile cele mai importante şi din cele mai grele ale aviaţiei noastre au fost efectuate deasupra continentului african şi anume :

În 1933 s-a executat un raid sondă în formaţie de trei avioane de la Bucureşti la Malakal în centrul Africii şi înapoi.

În acelaşi an talentatul acrobat aerian şi pilot de linie Petre Ivanovici, însoţit de fosta lui elevă la Şcoala de pilotaj Irina Burnaia, execută un raid cu un avion IAR-22 de la Bucureşti la Entebe, pe marginea Lacului Victoria şi înapoi, parcurgînd dus-întors, în etape, enorma distanţă de 16 000 km, pentru un avion de mică putere.

În 1935 s-a traversat Africa de-a lungul ei, printr-un zbor de la Bucureşti la Capetown şi înapoi, efectuat cu trei avioane **ICAR-Universal** cu motoare de numai 130 CP, în etape aproape zilnice de cîte 1 000—1 400 km, în care s-a zburat distanţa de 23 000 km, efectuate de echipajele : Gheorghe Jienescu, Mihail Pantazi, Gheorghe Cernescu, Gheorghe Davidescu, Gheorghe Olteanu şi mecanicul Anton Stengher în 150 ore de zbor efectiv.

Patrula, care la multe mitinguri a uimit spectatorii prin acrobaţiile aeriene efectuate în formaţie şi care a fost denumită a „Dracilor roşii", a fost formată din unii din aşii consacraţi în acest domeniu, lt. c-dorul Mihail Pantazi, Petre Ivanovici şi Max. Manolescu.

După accidentul mortal în Munţii Cernei suferit de Ivanovici şi echipajul său, patrula menţionată a fost completată cu căpitanul Gheorghe Gherasim.

Încă în 1927 concurînd în „Cupa G. V. Bibescu", aviatorul Gheorghe Banciulescu, prins de ceaţă în Munţii Tatra, percutează un vîrf, în urma căruia mecanicul Stoica, care-l însoţea, a murit, iar lui i se amputează ambele picioare. Cu o voinţă demnă de dat ca exemplu şi cu multă răbdare, se obişnuieşte să umble cu protezele şi imediat după aceasta îşi reia activitatea de pilot-aviator. Execută zboruri continentale şi intercontinentale, fiind primul pilot-aviator din lume care îşi pilota avionul avînd în locul picioarelor proteze.

Acest mare aviator al nostru, într-un zbor de explorare aeriană a continentului negru, cu un avion bimotor **Potez-56** şi avînd la bord pe preşedintele Federaţiei Aeronautice Internaţionale G. V. Bibescu, contractînd o răceală, moare în 1935 la Cairo, intoxicat cu medicamente.

Menţionăm că George Valentin Bibescu a fost între primii piloţi aviatori ai lumii, avînd brevetul Nr. 20, şi a făcut parte din asociaţia Les Vieilles Tiges. El a fost singurul din preşedinţii Federaţiei Aeronautice Internaţionale, ales şi reales în această înaltă funcţie cît timp a trăit.

Tot în anul 1935, echipajul locotenent Constantin Perju şi locotenent comandor George Davidescu efectuează raidul Bucureşti — Tel-Aviv şi înapoi, în perfecte condiţiuni, deşi au avut de înfruntat stări meteorologice grele.

Succesul cel mai răsunător pentru patria noastră şi aripile româneşti, l-a repurtat polisportivul Alex. Papană, în 1936 în S.U.A., cînd în raidul New York — Los Angeles s-a clasat pe primul loc. În urma concursului de acrobaţie aeriană care a avut loc la **„National Air Races",** Alex. Papană devine Campion al celor două Americi. Cîştigă apoi cursa **Miami — Havana,** iar în ziua de 16 decembrie, a aceluiaşi an, întrece la concursul organizat la Miami pe toţi zburătorii, deşi la acest concurs luau parte aşii diferitelor naţiuni.

Ing. CONSTANTIN C. GHEORGHIU ■

„Domn al Ţării Româneşti, al Ardealului şi a toată Ţara Moldovei" (II)

Împotriva acestei istorice înfăptuiri şi împotriva înfăptuitorului ei s-au coalizat marile puteri vecine, care îşi considerau lezate propriile lor interese expansioniste în spaţiul carpato-dunărean. Intriga politică desfăşurată de aceste state împotriva lui Mihai Viteazul — intrigă folosind concursul unor grupări ale marii boierimi şi nobilimi — se desfăşoară cu deosebită patimă, dovedind încă o dată invidia şi teama pe care o inspira această remarcabilă realizare a epocii, răspunzînd năzuinţelor poporului român şi mersului istoriei : se profila din nou adversitatea faţă de personalitatea prodigioasă a domnitorului român, ridicat prin gîndurile şi proiectele sale îndrăzneţe şi generoase, consacrate libertăţii şi unităţii poporului român, deasupra ambiţiilor egoiste şi a intereselor meschine, retrograde, ale atîtor alţi contemporani.

Răzvrătirea nobilimii găseşte în persoana generalului imperial Gheorghe Basta omul potrivit pentru a-şi înfăptui planurile ei de zădărnicire a măreţei înfăptuiri a domnului celor trei ţări române. Încercările lui Mihai Viteazul de a rezolva situaţia complexă determinată de coalizarea nobilimii maghiare cu imperialii suferă, pentru moment, un eşec. La Mirăslău, în trista zi de 18 septembrie 1600, Mihai Viteazul este înfrînt.

Domnitorul este nevoit să-şi poarte paşii spre curţile imperiale de la Viena şi Praga, unde spera să obţină ajutor. Aici avea însă să se lovească din nou de politica duplicitară a habsburgilor. Cu gîndul la refacerea operei înfăptuite, îşi calcă pe inimă încă o dată, bea din paharul amar al promisiunilor habsburgice, ce se ţineau lanţ de peste şase ani, şi acceptă lupta alături de generalul Gheorghe Basta. Noile condiţii îi permit lui Mihai Viteazul să obţină strălucita victorie de la Guăslău, din 3/13 august 1601, împotriva nobilimii maghiare răzvrătite, sprijinită de turci şi tătari.

Se părea că drumul spre Alba Iulia s-a deschis din nou. Încă o dată, încrederea şi curajul pun stăpînire pe întregul teritoriu locuit de români, pe mintea şi fapta domnitorului unificator. Dar în dimineaţa zilei de 9/19 august 1601, acum 381 de ani, pe Cîmpia Turzii, mercenarii lui Gheorghe Basta comit o crimă mişelească, punînd capăt vieţii unui remarcabil om al epocii sale, mare în gînd şi viteaz în faptă. Şi astfel, aşa cum spune cronica, „căzu trupul lui cel frumos ca un copac".

Cel ce îşi începuse domnia cu nobila misiune de a salva popoarele, o termina cu sabia, căci, pînă în ultima clipă a vieţii, el a ţinut cu demnitate sabia în mîini, apărîndu-şi fiinţa şi neamul, vrînd parcă să lase posterităţii îmbold de luptă viitoare. Căci ce a fost viaţa lui — după cum singur mărturiseşte — dacă nu o luptă pentru un ideal înălţător? Într-una din scrisorile trimise ducelui de Toscana, cu puţin timp înainte de tragicul sfîrşit, Mihai Viteazul afirma : „Oricine poate vedea că n-am cruţat nici cheltuieli, nici osteneală, nici sînge, nici propria-mi viaţă, ci am purtat războiul foarte mult timp, cu sabia în mînă însumi, fără ca să am nici fortăreţe, nici castele, nici oraşe, nici cel puţin o casă de piatră, unde să mă retrag".

Unirea din anul 1600 a verificat, în mod convingător, forţa şi autenticitatea idealului poporului român de unitate şi libertate naţională. Înfăptuită ca expresie a voinţei întregului popor român, unirea din anul 1600 a pus în evidenţă, încă o dată, rolul maselor ca făuritoare ale istoriei, rolul pe care îl pot juca acele personalităţi ce se identifică cu aspiraţiile maselor largi populare şi înţeleg sensul devenirii istorice. Act definitoriu pentru istoria noastră naţională, unirea din 1600 a însemnat, în acelaşi timp, un moment de dimensiuni şi semnificaţii europene, a pus în relief cu pregnanţă caracterul legic al procesului de constituire a statelor naţionale, ireversibilitatea acestui proces, hotărîrea popoarelor de a se dezvolta de sine stătător în cadrul graniţelor lor naţionale. Deşi realizarea unirii celor trei ţări române sub domnia lui Mihai Viteazul a fost de scurtă durată, ea a rămas o prezenţă vie în cugetarea şi simţirea atît a contemporanilor, cît şi a urmaşilor. „Ideea unirii ţărilor române — sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu — idealurile formării unui stat puternic pe meleagurile Daciei nu au putut fi ucise niciodată, pentru că ele sînt adînc implintate în însuşi sîngele, în conştiinţa şi spiritul întregului nostru popor".

Personalitatea şi faptele lui Mihai Viteazul au fascinat pe contemporani, constituind izvorul unei vaste creaţii populare (balade, povestiri) şi culte (poeme, naraţiuni istorice, expuneri filozofice, cronici, gravuri, picturi) în întreaga Europă. Domnitorul român era imortalizat ca un erou legendar, ca un simbol al curajului şi hotărîrii în lupta pentru libertatea poporului român, pentru libertatea tuturor acelora care gemeau încă sub jugul opresiunii străine. Presa vremii a făcut ca numele lui Mihai Viteazul să pătrundă — însoţit de aceleaşi superlative — în conştiinţa publică europeană. „Dacă a fost vreodată un principe în lume demn de glorie pentru acţiuni eroice — afirma un ziar italian din Roma contemporană evenimentelor — acesta este signor Mihai, principele Valahiei".

Memoria unirii din 1600 şi a făuritorului ei s-a transmis de la epocă la epocă, de la generaţie la generaţie. Dreptul imprescriptibil la unitate şi independenţă al poporului român a reprezentat o dominantă a gîndirii şi acţiunii politice, diplomatice, militare şi culturale ale marilor voievozi munteni, moldoveni şi transilvăneni ce i-au urmat : Matei Basarab, Vasile Lupu, Mihnea al III-lea, Şerban Cantacuzino, Gheorghe Duca, Constantin Brîncoveanu, Gabriel Bethlen, Gheorghe Rakoczi I şi II şi mulţi alţii.

Aceleaşi idealuri au înaripat permanent mintea, inima şi pana celor mai înaintate personalităţi ale culturii româneşti din întregul ev mediu şi, mereu după aceea, în epoca modernă, au făcut substanţa multor scrieri tipărite dincoace sau dincolo de Carpaţi, dincoace sau dincolo de Milcov, preamărind epoca şi personalitatea lui Mihai Viteazul, unirea din anul 1600, alimentînd focul aspiraţiei seculare de unitate a tuturor românilor în graniţele lor fireşti. Numele şi figura lui Mihai Viteazul trec în patrimoniul tuturor românilor, ca simbol permanent al luptei de eliberare naţională, al dreptului la unitate şi independenţă.

Aceste năzuinţe şi-au găsit o puternică afirmare în epoca modernă, cînd comunitatea de viaţă economică şi spirituală, de limbă şi cultură, puternic consolidată, a favorizat transformarea conştiinţei de neam în conştiinţă naţională. Lupta pentru realizarea unităţii şi neatîrnării poporului român va dobîndi noi valenţe şi dimensiuni, dominînd toate marile momente ale istoriei ţării în această epocă, revoluţia din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu, revoluţiile de la 1848 din cele trei ţări române, Unirea din 1859 ş.a.

În numele revoluţiei române, paşoptiştii proclamă cu tărie, în 1848, dreptul la unitate şi independenţă al românilor. Făcîndu-se ecoul unei aspiraţii permanente, Nicolae Bălcescu scria : „Vrem să fim o naţie, una, puternică şi liberă prin dreptul şi datoria noastră, pentru binele nostru şi al celorlalte naţii, căci vroim fericirea noastră şi avem o misie a împlini în omenire. Aceste condiţii de putere, de care avem nevoie, nu le putem găsi decît în solidaritatea tuturor românilor, în unitatea lor într-o singură naţie, unire la care sînt menite prin naţionalitate, prin aceeaşi limbă, religie, obiceiuri, sentimente, prin poziţia geografică, prin trecutul lor şi în sfîrşit prin nevoia de a se păstra şi de a se mîntui".

Revoluţionarii şi cărturarii paşoptişti fac din numele şi fapta domnitorului Mihai Viteazul un instrument de acţiune politică destinat să ducă la unire, unire care „din orbirea acelor veacuri, părinţii noştri n-au putut-o realiza statornic — cum spunea Nicolae Bălcescu — şi care singură trebuie să fie ţinta noastră, a românilor de azi". Numele său este aşezat definitiv pe placa de aur a martirilor şi eroilor luptei pentru unitate şi neatîrnare. Se dovedea astfel, încă o dată, că Mihai Viteazul nu a fost o figură singulară, trecătoare în istoria naţională, că ideile şi acţiunile sale, întreaga operă politică nu erau decît expresia unei necesităţi general resimţite, a unei aspiraţii împărtăşite de toţi românii, generaţie de generaţie, aspiraţie vitală pe care vremurile au rănit-o adeseori dar n-au putut-o ucide niciodată. „Mihai — sublinia pe bună dreptate istoricul Grigore Tocilescu — a rămas pururea eroul naţional al tuturor românilor, simbolul de unire al fraţilor despărţiţi de vitrega soartă şi de vecinii cotropitori". „El a devenit pentru generaţiile viitoare — adăuga, la rîndul său, Dimitrie Onciul — reprezentantul marelui ideal de unire. El a căzut jertfă, pentru ca să adeverească cuvîntul : nici o idee mare nu va învinge fără de jertfă". „A-l uita pe Mihai Viteazul, acum şi întotdeauna — spunea Nicolae Iorga — ar fi să ne uităm pe noi înşine, să părăsim menirea noastră". Şi, într-adevăr, poporul român nu l-a uitat niciodată.

Unirea Moldovei cu Muntenia, la 24 ianuarie 1859, punea bazele statului naţional român modern, pregătind condiţiile pentru dobîndirea independenţei de stat a României, la 9 mai 1877, şi pentru făurirea statului naţional unitar român, în memorabilul an 1918. Subliniind sensul evoluţiei istorice a poporului nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu remarca : „Unirea de la Alba Iulia din 1600 s-a înscris pentru totdeauna, cu litere de aur, în hronicul ţării, acest act devenind un simbol strălucit, însufleţitor pentru toate generaţiile care au aspirat spre constituirea statului unic naţional".

Toate aceste mari înfăptuiri, pietre fundamentale ale devenirii noastre istorice — în care opera politică a lui Mihai Viteazul se incorporează ca actul lucid şi responsabil al unui mare precursor ce a înţeles voinţa ţării, a fiilor ei — au fost rezultatul luptei eroice şi îndelungate a poporului român, au însemnat împlinirea unor necesităţi obiective ale însăşi devenirii noastre istorice, au dat noi perspective progresului ţării, au creat condiţii pentru valorificarea superioară a potenţialului nostru de gîndire şi acţiune, pentru afirmarea României în sfera relaţiilor internaţionale. Fapte de răscruce ale istoriei naţionale, ele nu au fost consecinţa negocierilor marilor puteri, a tratatelor lor de pace, nu au fost un dar oferit poporului român, ci o cucerire prin luptă a unui drept istoric.

Idealurile de unitate şi neatîrnare ale înaintaşilor au găsit în clasa noastră muncitoare, în partidul ei politic, făurit în urmă cu aproape nouă decenii, cel mai demn, consecvent şi lucid apărător şi promotor. Fiecare pagină a istoriei partidului nostru, a clasei noastre muncitoare, este gravată de flacăra aspiraţiei şi luptei pentru aceste idealuri.

MIRCEA MUŞAT ■

Pe strada Arionoaiei la nr. 54 este nevoie de un arhitect cu idei

Cînd în toamna anului 1930, marele actor Aristide Demetriade murise, Tudor Arghezi își deschidea inima și lăsa să se vadă gînduri ce le-ar fi putut murmura despre sine însuși, apreciind celui ce adusese glorie teatrului românesc *„sforțarea de a se realiza, chinuit și dușman cu sine, tenace, strîns în voința de a-și porunci și de a se totaliza într-un rezultat fără pereche"*. Omaglind pe *„cel mai statornic dintre ziditorii Teatrului Național"* tot atunci un editorial din „Rampa" încerca să-și arunce privirea peste umărul clipei și să vadă cît mai departe : *„O uriașă operă stă azi înălțată — aerae paerenius — în fața generațiilor viitoare"*.

Dintre acele „generații viitoare" una sîntem noi, astăzi, iar că amintirea marelui actor se bucură astăzi de cuvenita cinstire este un fapt neîndoielnic. Fiica sa, pictorița Constanța Demetriade, arăta nu demult într-un memoriu că, de exemplu, prin grija Consiliului popular al municipiului București s-a luat măsura de a se așeza o placă memorială pe casa în care a locuit, pînă la sfîrșitul vieții, Aristide Demetriade. În acel memoriu se mai arăta că, după cum rezultă dintr-o machetă expusă cu cîtva timp în urmă la Sala Dalles, casa cu pricina ar fi supusă demolării. Să lămurim lucrurile adăugînd că memoriul amintit nu este ceea ce în mod curent se cheamă o sesizare sau o reclamație. El prezintă o sugestie, conține o propunere care numai întîmplător vine din partea fiicei lui Aristide Demetriade — putea veni din partea oricărui cetățean — de a se evita, în măsura în care ar fi posibil, dispariția acestei case așezate la marginea unui perimetru unde este pe cale să se producă o vastă și radicală remodelare a înfățișării Capitalei. Într-adevăr, Constanța Demetriade locuiește în casa părinților săi dar acest fapt este lipsit de importanță, în contextul problemei în discuție, fiindcă ea nu cere nimic pentru sine. Oricînd, zice, ea se poate muta într-un apartament de bloc. Din acest motiv, situîndu-se în afara unor interese personale, memoriul capătă o anume noblețe în argumentare, fiind susținut exclusiv prin „ceea ce a reprezentat Aristide Demetriade în teatrul românesc" și, nu întîmplător de data aceasta, el poartă și semnăturile cîtorva dintre numele de prestigiu ale vieții noastre culturale și artistice. Academicianul *Șerban Cioculescu* scrie, de exemplu : *„Susțin călduros cererea de a nu se trece peste Casa memorială a incomparabilului Aristide Demetriade, care a făcut epocă în istoria primei noastre scene"*. În urma acestor cuvinte mai semnează în timp *Radu Beligan, Dina Cocea, Irina Răchițeanu, Emanoil Petruț, George Calboreanu, Nicolae Brancomir, Horea Popescu, N. Al. Toscani, Mihai Fotino, Ion Finețeanu, Mircea Albulescu, Mitzura Arghezi.*

Casa, cu un etaj, este o construcție solidă, din piatră, și a trecut fără nici o urmă prin cutremurul din '40 ca și prin cel de acum patru ani. A construit-o nu vreun băcan îmbogățit ci chiar un arhitect, pentru el însuși, iar de la urmașii aceluia Aristide Demetriade a cumpărat-o, cum s-ar zice, în rate, împrumutîndu-se și rămînînd datornic mai multă vreme unei cooperative de credit. Ea prezintă două fațade, diferite ca stil, una spre Calea Rahovei și cealaltă spre strada Arionoaiei.

La Secția de arhitectură și sistematizare a primăriei Capitalei, arhitectul Dumitru Călin ne spune că „la sistematizarea zonei se are în vedere păstrarea, pe cît este posibil, a construcțiilor valoroase arhitectonic, a celor cu semnificații istorice și culturale", precum și că — fapt esențial — schița de sistematizare a perimetrului în care se află casa de pe strada Arionoaiei nr. 54 se găsește încă „în studiu, este nedefinitivată". Ceea ce, bineînțeles, e o veste foarte bună, fiindcă sîntem încredințați astfel că nu a trecut clipa în urma căreia semnalarea de mai sus s-ar fi dovedit inutilă și n-ar mai fi putut intra în atenția factorilor de decizie.

Cînd, la începutul anului 1930, bolnav, Aristide Demetriade se retrăgea din luminile scenei în penumbra și apoi în umbra tot mai deasă pe care teii o aruncau pe ferestrele casei sale, Constantin Nottara spunea despre acesta că fusese *„actorul care a atins culmea în arta sa"*, că *„de acolo, de sus, radiază pentru generațiile tinere pilde de talent, de sîrguință, de abnegație și perseverență"* și că *„el este actorul care a creat o epocă ce-i aparține și care-i dă dreptul la mulțumirea sufletească de a ști că în Teatrul Național rămîne de-a pururi creată EPOCA DEMETRIADE"*. Și iată ce spunea, tot atunci, chiar Aristide Demetriade : *„Plecînd am o mulțumire că privațiunile și greutățile prin care am trecut eu și generația mea și munca ce am depus-o cu toții în serviciul teatrului au dat roade sănătoase. Rămîne în urma noastră o pleiadă de actori de care suntem mîndri și cu care ne putem făli și rivaliza cu orice scenă din lume"*.

Splendidă, exemplară viață dacă în urma ei puteau fi rostite asemenea cuvinte. La ele se ajunsese însă, cum stă scris tot de mîna lui Arghezi, prin *„o muncă dură și un eroism"*.

Din motivele arătate în parte mai sus, pe strada Arionoaiei la nr. 54 este nevoie de un arhitect cu idei.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

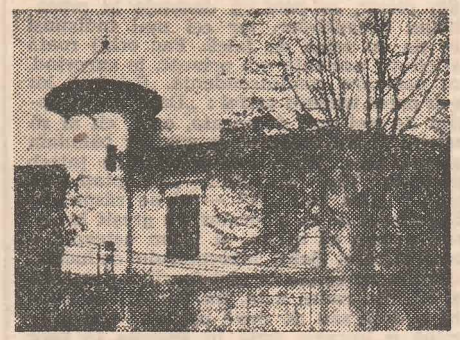

Așa se înfățișează, dinspre Calea Rahovei (sus) și dinspre strada Arionoaei (stînga), casa actorului Aristide Demetriade, cel al cărui destin, în lumea artei, a fost „ca o vibrație necontenită, ca o vîlvătaie nestinsă", un om și un artist despre care s-a spus : „ca om, era bun ; ca artist, era generos". Sau : „un mare actor, un caracter".

Singurătatea artistului de cursă lungă

Într-o organizare de zile mari — forurile culturale vîlcene și hurezane au fost, ca totdeauna, la înălțime ! — s-a ținut la Hurez, în capitala ceramicii românești, tradiționalul tîrg al olarilor, ajuns anul acesta la a XI-a ediție.

Protagoniștii acestui mare spectacol s-au numit Dumitru Șchiopu din Vlădeștii Vîlcei (autor de splendide figurine și de oale și strachini decorate cu angobă albă, delicat ilustrate cu motive străvechi), Ion Răducanu din Oboga Oltului (creator de veritabile simfonii coloristice, somptuoase, bogate, calde), Gr. Ciungulescu, din aceeași Obogă (mai bun ca-n alți ani, cînd mîna părea că-i cam ostenise), Aurelia și Stelian Ogrezeanu (celebrități naționale ale domeniului, dar încă „neclasicizați", încă proaspeți în căutările și elaborările lor rafinate), M. Trușcă, V. Ogrezeanu, D. Mischiu, Ianos Jozsa din Corundul Harghitei și mulți alții.

Știm că superlativele noastre îi vor deranja pe unii specialiști. Dar cel ce scrie aceste rînduri crede că are și el dreptatea lui. În condiția în care artele etnografice, artele țărănești, mai bine-zis, sînt pe cale de dispariție, dat fiind că însuși satul etnografic a dispărut, nu-i oare un miracol, capabil să te scutească de argumente în favoarea superlativelor, apariția unor opere ce pot sta alături de tot ceea ce fantezia artiștilor acestui pămînt a imaginat în decursul veacurilor ?

Deci, ca să revenim, protagoniștii acestui mare spectacol au fost toți sau aproape toți, după opinia noastră, de nota 10. Dar protagonistul de nota 11 a lipsit. Iar el există ! Protagonistul nr. 1, personalitatea exponențială, cu valoare de referință și de model, artistul de excepție și de cursă lungă, cel mai mare, cel mai original căutător în cîmpul acestei arte, există, trăiește cu casa și cu opera lui la doi pași de tîrg, dar n-a fost oaspetele acestui tîrg. Ca și-n alți ani, acel mare artist care se cheamă Victor Vicșoreanu din cătunul Olari, aparținător de Hurez, n-a coborît, de pe dealul pe care trăiește, spre tîrgul în care mii de vizitatori-pelerini, împătimiți ai ceramicii, l-au așteptat. El a rămas acolo, pe deal, între pereții atelierului său muzeu, grei de artă, zidit într-o singurătate pe care — știm ! — i-au impus-o și alții, dar pe care — știm iarăși ! — și-o impune și el.

De-a lungul anilor, cel ce scrie aceste rînduri (și nu numai el) i-a dedicat lui Victor Vicșoreanu și Eufrosinei, soției sale, artistă la fel de mare, numeroase articole, numeroase și meritate elogii ; l-a apărat, în scris, de niște nedreptăți și adversități, de niște nemeritate potrivnicii la adresa sa și a artei sale. I-am justificat și uneori chiar i-am încurajat singurătatea. Dar acum n-o mai facem.

Noi știm, o știm mai bine ca mulți alții, că V. Vicșoreanu a trecut prin încercări dintre cele mai dure. Că s-a izbit de neînțelegerea unor „specialiști", de obtuzitatea unor organe cultural-administrative, că arta lui (care în evoluția ceramicii românești a pus o cenzură proprie, provocînd convulsii, vîrtejuri, fascinația emulilor, determinînd un adevărat frison mimetic) i-a atras invidiile, ba chiar dușmănia acelora care, pe față sau pe furiș, încearcă să-l copieze. Noi știm toate astea, dar noi mai știm că și el, nea Victor, dintr-un orgoliu care seamănă a încrîncenare, dintr-o pornire pe care n-o mai calificăm și care n-are nimic de-a face cu sufletul său de artist, rupe singur, cu o tenacitate demnă de alte cauze, ultimele, fragilele punți care-l leagă de lume. El nu mai vrea să aibă de-a face cu tîrgul olarilor din Hurez. El nu mai vrea, prin aceasta, să aibă de-a face cu miile și miile de iubitori ai acestei arte.

Nu, el nu este chiar un om singur. L-am vizitat în ziua tîrgului, acolo, în casa sa de pe deal, și l-am găsit înconjurat de oameni. Colegi ai noștri de la televiziune foiau în juru-i, pregătindu-i o emisiune. În curte, alți oameni, membri ai confreriei în plină expansiune a colecționarilor de ceramică populară din România, așteptau să-l prindă o clipă singur, ca să-i smulgă un „taier", un sfeșnic sau o icoană de lut plăsmuite de mîna lui.

Și totuși, cînd colecționarii și echipa televiziunii au plecat, nea Victor Vicșoreanu era un om singur. Nu era trist, sau cel puțin nu părea, fiindcă pe fața lui suptă, de om trudit, încercat de ani și de necazuri, își aruncau reflexele scumpe smalțurile irizate, solare, incredibile în prospețimea lor, adică „taierele", sfeșnicele, icoanele ce ornau pereții odăii. Era ca un preot păgîn, singur și viciat de frumusețe, lîngă altarul cu vestale. Dar vorbea cu noi parcă fără să ne audă. Ni s-a părut (să fi fost numai o părere ?) că urechea lui e la pîndă, așteptînd ecourile unor pași ce întîrziau să-i calce curtea. Undeva, jos, în vale, vuia tîrgul, „tîrgul de oale", cu sarabanda lui de desene, de forme, de culori, de semnificații, cu oameni care admirau strălucirile (poate ultimele) ale unei strămilenare arte, cu oameni ce cumpărau piese de Ogrezeanu, de Șchiopu, de Răducanu, de Mischiu, de Ciungulescu, ca să-și împodobească cu ele viața. Cu oameni ce totuși plecau din tîrg cu un sentiment de frustrare, fiindcă între comorile adunate de ei nu se afla și strălucirea supremă, purtînd semnătura celui mai mare olar-artist al acestei țări.

Oare are dreptul un artist, un mare artist, ultimul dintr-un crîng de meșteri care se stinge, să-și consume comorile de unul singur, ca un avar ?

Oare are dreptul V. Vicșoreanu să ne frustreze de arta lui ?

Nu știm... Răspunsul îi aparține. Îl așteptăm.

ILIE PURCARU ■

Avem pediatri sau avem nevoie de pediatri ?

Constatam, nu demult, într-o anchetă despre calitatea asistenței sanitare la sate, că lipsesc de la posturi numerosi medici. E criză mai ales de pediatri. Efectele n-au întîrziat să apară în acele locuri : natalitate mai scăzută, creșteri ale procentului de îmbolnăvire, și, de ce să n-o spunem, chiar ale procentului de mortalitate infantilă.

Județul Mehedinți, de pildă, are 20 de pediatri (15 în orașe și numai 5 în sate) și 30 de posturi vacante ! Cinci medici pediatri la șaizeci de circumscripții rurale ! La Vînju Mare, oraș cu 10 000 locuitori, oraș în dezvoltare, există un singur medic pediatru, care are de supravegheat anual starea de sănătate a cel puțin 100—120 de sugari, ca și a altor cîtorva mii de copii între 1 și 14 ani, plus acordarea asistenței de specialitate în comunele arondate spitalului orășenesc. Cum poate acest unic medic, oricît de devotat ar fi profesiunii și misiunii sale sociale, să presteze o muncă de calitate la nivelul cerințelor actuale ale medicinei ? Doctorul Ion Rovența, șeful rețelei județene de pediatrie, ne spune cu amărăciune că la spitalele din Baia de Aramă și Cujmir nu există nici un specialist, „cu toate că avem secții de pediatrie, și încă secții frumoase, în clădiri adecvate. În județ s-au construit dispensare splendide, cu etaj, cu locuințe pentru medici, la Izvoarele Birzei, Livezile, Dîrvari, Florești, Pătulele, Bălăcița, însă nu avem medici în ele. Vin, stau puțin și pleacă. Dau concursuri, cer transferuri, intră în orașele mari unde se găsesc destule posturi libere. La facultățile de profil se planifică — să ne ierte planificatorii sanitari, dar nu știm în baza căror studii de teren, — prea puține locuri. De exemplu, la Timișoara sînt 60 pe un an universitar și, de obicei — ni se spune — „pediatrii au medii bune și prind posturile cele mai avantajoase, în clinici și orașe mari". Să nu mai vorbim de faptul că și ei, cu toate că absolvă o facultate de specialitate, urmează același drum al stagiului de 3 ani în clinici și spitale județene. În acest caz, cîți dintre ei mai au tenacitatea, voința să mai urmeze încă 3 ani de secundariat, pentru a se specializa într-o anume disciplină pediatrică ? Practic, mai repetă încă o dată o facultate de medicină ; abia după 11—12 ani de învățămînt universitar ar putea fi, de pildă, chirurg, ori dermatolog de copii. La acest alt capitol al pediatriei în suferință, penuria de specialiști este și mai mare. În Drobeta-Tr. Severin există un singur specialist, și anume dr. Rovența, în cardiologie infantilă. Sînt destui chirurgi de adulți, de pildă, și nici unul pentru copii. Oricît de buni profesioniști ar fi aceștia, nu pot opera un copil de o zi și chiar nici mai mare, pînă la cel puțin 7 ani, chirurgia infantilă implicînd, precum bine se știe, tehnici și cunoștințe specifice.

De asemenea, nu există neuropsihiatru, O.R.L.-ist, dermatolog, specialiști absolut necesari într-un spital de talie care acordă asistență unui teritoriu foarte mare. Are doar, pur și simplu, pediatri : la nivelul orașului, în circumscripții, nici aceștia suficienți. Iar cei din spitalul județean depun o muncă de-a dreptul eroică, să mențină procentajele atît de bune — sub media pe țară — ale mortalității infantile, și o fac lucrînd într-o clădire veche care nu întrunește nici măcar un minimum de circuite impuse de un așezămînt medical, în vreme ce noua clădire a spitalului județean cu 700 paturi (dintre care 200 pentru secția de pediatrie), cu fonduri de investiții de la buget, se construiește, și nu se mai termină, de... 7 ani ! De cel puțin 24 de luni, nici un constructor n-a mai dat pe la clădirea aflată la roșu.

CICI IORDACHE ■

O față a ingratitudinii

Numeroase sînt fețele ingratitudinii și fiecare dintre ele ne trimite la o atitudine omenească distinctă, la indiferență, la dispreț sau la invidie pentru o împlinire, atitudine încolțită îndeobște în sufletul celor ce nu au împlinit niciodată ceva cît de cît mai de soi, mai de luat în seamă. Dar o anume față a ingratitudinii a ajuns de la o vreme să ne cam pună pe gînduri, pentru că nu exprimă nimic, nici o atitudine, nici un sentiment, semănînd mai degrabă cu un ochi mort și habar neavînd de ce stă căscat, întors spre o lume vie și pătimașă în țeluri. Spre o pildă, monografia nu demult apărută a județului Alba, întocmită de nu mai puțin decît vreo 36 de autori, cînd ia în seamă și Lupșa Munților Apuseni, afirmă că „mîndria comunei o constituie muzeul etnografic, care cuprinde o bogată colecție de obiecte reprezentative pentru toate fenomenele culturii populare locale", dar uită ca pe nimic tocmai numele întemeietorului acestui muzeu, numele învățătorului Pamfil Albu. Or, Pamfil Albu a adunat laolaltă ființa acestui original lăcaș de cultură numai prin truda lui și pe cheltuiala lui, și de timp, și de bani, și de viață, în mai mult decît patru decenii, și ni l-a dăruit pentru că a vrut el să ni-l dăruiască, fără nici o răsplată, și este de-a dreptul consternant că trei duzini întregi de oameni, monografiști de ocazie, acolo, în Alba, încă nu au apucat să cunoască aceasta. Într-un alt colț de țară, la Rădăuți, un alt muzeu etnografic editează un prospect destinat să prezinte vizitatorilor colecțiile lui. Și din nou sînt uitate tocmai numele ctitorilor acestui muzeu, al învățătorilor din familia Ioneț, despre care unui om de cultură de talia lui Ion Simionescu nu-i era rușine să scrie, cîndva : „...cu o grijă aproape părintească, au adunat tot ce se referă la viața poporului, tot ce oglindește nu numai spiritul de gospodărie, dar și însușirile inventive". Și ceea ce se știe mai puțin este că tocmai acești învățători inimoși l-au încurajat pe marele olar Constantin Colibaba să regăsească firul pierdut al ceramicii așa-zise de Kuty. Cu toate acestea, muzeograful care mănîncă o pîine pe spinarea muncii și pasiunii lor de altădată se face fără nici o jenă că plouă. Din monografia județului Olt aflăm că „muzeul din Corabia are valoroase piese romane și bizantine". Mai aflăm că și muzeul sătesc din Orlea „are peste 8 000 de piese, în majoritate mărturii arheologice neolitice, dacice și romanice găsite pe teritoriul comunei". Dar nu ni se spune de unde le are, pe cele mai multe, și cine le-a găsit. O spunem noi, pentru a repara o ingratitudine în plus. Colecția de antichități alcătuită de funcționarul de bancă Gheorghe Georgescu, pînă prin '51, a suplinit în zonă lipsa oricărui muzeu. Apoi, colecția aceasta, alături de alte antichități descoperite prin săpăturile conduse la Celei de prof. D. Tudor, a format nucleele muzeelor din Corabia și Orlea, alte piese ale ei risipindu-se spre Caracal, Craiova și București. În sfîrșit, nu suflă o vorbă despre bărbatul care i-a dăruit piesele cele mai importante, prospectul Muzeului de istorie din Călărași. Bărbatul acesta numindu-se Vasile Culică. Ne vom permite să ne referim în viitor mai pe larg la activitatea lui. Pentru că Vasile Culică, arheolog amator, este unul din oamenii care s-au străduit să dovedească, și în bună măsură a izbutit, că Bărăganul nu este un cîmp lipsit de istorie. Pînă una alta însă, dacă am apucat să așternem pe hîrtie și cuvintele în sfîrșit, punem punct tristei noastre enumerări de amnezii prin nimic justificate. Nu înainte de a reaminti că această față a ingratitudinii, într-adevăr, seamănă întru totul cu un ochi mort și tulbure, întors spre o lume vie și pătimașă în țeluri.

MIHAI PELIN ■

SĂLILE DE AȘTEPTARE

Un fel concret și (am vrea) frumos de a ne grăbi

Bineînțeles că a vorbi despre sălile de așteptare înseamnă să ne referim nu numai la sălile pe care, iată, civilizația modernă le-a creat ca pe un cadru fizic pentru împrejurările de viață în care oamenii sînt nevoiți să aștepte, ci și la așteptarea propriu-zisă, ca exercițiu, am zice, spiritual, presupunînd reale resurse sufletești, pe parcursul căruia încap infinite nuanțe, fiindcă una este să aștepți, de exemplu, asemeni unuia dintre marii pictori ai lumii care visa să ajungă într-o stea, și cu totul altceva doar pentru ca peste cîteva ore de suferință să te afli în fața stomatologului ca să-ți scoată caninul a cărui durere nu s-a dizolvat în cîteva ceaiuri de mușețel. Se înțelege că, văzînd astfel lucrurile, nu este suficient ca în sălile de așteptare să dea cineva cu mătura mai des ori să fie așezate ghivece cu mușcate sau crăițe pe pervazurile ferestrelor pentru ca oamenii să aștepte în ele mai puțin. Desigur că și în această privință se poate face încă mult, pentru a ne încredința că pînă și așteptarea unui tren sau intrarea într-un cabinet medical n-au cum să ne aducă, pe durata așteptării, sub o limită de civilitate sau de confort admisibilă, însă a vorbi despre sălile de așteptare vrea să însemne că ne gîndim, de fapt, la timpul cetățeanului, la modul cum ar trebui să ne străduim de a ne ajuta unii pe alții să trăim frumos, fiindcă pe cît de adevărat este că așteptarea rămîne o posibilă probă de caracter, din partea fiecăruia, la fel de adevărat ar fi și că felul cum acele instituții în cadrul cărora există asemenea săli știu să facă așteptarea cît mai agreabilă, mai scurtă și mai cu folos, rămîne o probă a îndeplinirii unei esențiale îndatoriri a lor.

Hotelul Gara de Nord

Mulți dintre cei peste 200—300 de mii de oameni care trec într-o zi prin Gara de Nord își petrec noaptea în sala de așteptare.

Intrăm pe la ora 21.

După vreo jumătate de oră apare un ceferist care împinge un tomberon. Îl cheamă Dumitru Rizea și la fiecare tură are de curățat vreo 300 de coșuri. Cam la trei ore un drum. Nea Mitică știe că „în sala de așteptare se bea pe rupte. Mai rău ca la cîrciumă. Sticlele goale sînt aruncate pe jos. Unii le mai și sparg". Pleacă. Mai are de răsturnat în tomberonul lui încă vreo 250 de coșuri, după care o ia de la capăt.

Pe la douăsprezece o femeie iese plîngînd. Vine de la Tr. Severin și a uitat fierul de călcat în priză cînd a plecat de acasă. Fuge la telefon. După vreo oră, în sală intră o echipă de controlori C.F.R. Cer „legitimații de călătorie". Cine nu are trebuie să prezinte... 10 lei. Amendă. I-aș spune prețul unei nopți de somn în sala de așteptare. Unul dintre cei care plătesc este Nicolae Popa, om al muncii la ferma pomicolă 6. Nu spune, și nu vrea să spună, de unde. Dacă vreau să știu de ce doarme în gară ? „O să vă spun între patru ochi. Nu aici". Apoi se scoală și pleacă. De ce o mai fi dat zece lei ?

Ceva mai în spate, doi tineri, Constantin Bogdan și soția sa, plătesc și ei amenda. Sînt de la Botoșani. Au venit cu treburi la tribunal și nu au găsit locuri la nici un hotel. Alături, Gabriel Filimon din satul Fundeni (Prahova). Merge la Tulcea. Nu a avut bilet decît pînă în București. Legătura a pierdut-o și de la casele de bilete nu se eliberează „legitimații" decît cu o oră înaintea plecării trenului. Adică, pe la 4,30. Pînă atunci, nu are încotro și plătește 10 lei. Taxa pentru somn și pentru o măsură luată de unii care, se vede, nu iau bilete din gară.

Orele trec. Lîngă mine o fată. Elena Gheorghiță. Este muncitoare la I.C.T.B., venită de prin părțile Iașilor, prin repartiție. Nu are unde dormi. O vreme a stat pe la colege. Are în geantă o cerere făcută cu cîteva săptămîni în urmă pentru primire în căminul de nefamiliști. Semnată, parafată, avizată, aprobată. Nu a fost primită în cămin pentru că nu a adus o față de masă nouă, trei-patru mileuri (tot noi), o vază pentru flori și două fotografii pentru legitimația de cămin. Nimeni nu vrea să o păsuiască nici pînă la retribuție, pe nimeni nu interesează unde doarme. (Am discutat a doua zi la comitetul U.T.C. și, în numai cîteva minute, problema a fost rezolvată. Era nevoie de intervenția noastră ?).

Într-un colț al sălii se încinge o discuție pe teme de fotbal. Nu mi-am închipuit niciodată că, la trei dimineață, în sala de așteptare a unei gări, oameni necunoscuți (între ei) pot discuta despre fotbal. O dovadă în plus că este sportul rege. La 5 vin echipele de curățenie. Înaintea lor trece Nea Mitică, omul cu tomberonul. E la ultimul drum. Ne salutăm complice. Amîndoi am stat doar, o noapte în gară. Cînd intră femeile de serviciu se dă deșteptarea. Toată lumea trebuie să iasă. Se face curățenie. Mai exact se mătură. Atît. După care, cînd ziua începe să-și facă simțită prezența, totul revine la normal. Oameni buni și oameni răi, cu gîndurile și necazurile lor, cu rost sau fără, reintră în sala de așteptare.

CEZAR HIRJESCU

„Așteptați de mult" ? „De trei ore!"

Afară se anunță vreo 32 de grade, în sala de așteptare a policlinicii stomatologice din strada Ștefan Gheorghiu nr. 18 din Ploiești e aglomerație și, firește, zăpușeală : pacienții au transformat în evantaie ziare, batiste, fișele sau alte obiecte în stare să producă, prin mișcare, curent. Ne continuăm raidul și astăzi, 9 iunie (primele constatări le avem de ieri), și concluziile sînt aceleași : se așteaptă. O dovadă o constituie și faptul că pacienții sînt pregătiți pentru așteptare : se croșetează, se citesc romane și ziare, reviste și pliante, afișele de pe pereți (nu e rău, se face educație sanitară), se bîțîie nervos din picior, se bate cu degetele în mușamaua canapelelor, iar cei mai indispuși se țin cu mîna de falcă. Fac ochii roată și cîteva paciente mă privesc, le surprind, cu oarecare condescendență. Privirea lor s-ar putea traduce astfel : „Dacă noi așteptăm de trei ore, dumneata, oare, cît ai să aștepți ?" Nu vreau să le spulber bănuiala și mă așez. După cîteva secunde întreb pacienta din dreapta : „Așteptați de mult ?" „De trei ore" — ni se răspunde. Lucrătorul de la laborator i-a greșit lucrarea, aveam să aflăm, și acum așteaptă o nouă lucrare. Șeful laboratorului de lucrări dentare ne spune că sînt foarte aglomerați și că, din cauza asta, un pacient se amînă o dată sau de două ori pînă i se termină o lucrare. Asta în situația în care lucrarea nu i se execută greșit. Din ce motive se mai așteaptă ? Din prea mare afluență ! Medicul Ioan Radovan, care mai are trei ani pînă la pensie și care ține locul directoarei Iulia Sinevici, la reciclare acum, la București, ne explică motivele acestei afluențe : policlinica e dotată cu aparatură și medici buni, specialiști, e centru metodologic pentru medicii stomatologi din județ, se acordă asistență medicală și celor din afara teritoriului arondat, fiecare medic se ocupă și de îngrijirea unei clase de copii. Medicul Florin Vespan zice : „Normal ar fi să lucrăm 10—15 minute la un pacient, așa ne spun profesorii, dar pacienții reclamă multe lucrări complexe și sîntem nevoiți să-i servim, noi vrem să-i servim și trebuie să-i servim bine. Se așteaptă, dar totul se rezolvă bine, fără rabat la calitate".

Ne continuăm raidul la policlinica nr. 2, tot din Ploiești. Din constatările adunate de noi ieri după-amiază și astăzi, 9 iunie, rezultă că foarte aglomerate rămîn serviciile : stomatologie, chirurgie, recoltări, oftalmologie, ginecologie. La ora 10 și 30 de minute s-au terminat bonurile pentru serviciile de oftalmologie și ginecologie. La serviciul de recoltări nu se eliberează mai mult de 80 de bonuri pe zi. Din această cauză pacienții care au nevoie de o consultație la aceste servicii, care au nevoie de analize, se prezintă la policlinică de la orele 5 sau mai devreme. Cine nu apucă bon în prima zi, încearcă în ziua următoare. Primele 10 bonuri sînt rezervate urgențelor de la cabinetul de medicină a muncii. Nu e rea această măsură, cu condiția să se respecte. La cabinetul de chirurgie medicul se prezentase cu o oră și jumătate mai tîrziu : fusese, am aflat ulterior, noaptea de gardă, la spital.

— Ce se întreprinde pentru evitarea aglomerărilor, a așteptărilor îndelungate, de peste trei ore ? — îl întrebăm pe medicul primar Titus Bănică, directorul policlinicii.

— Policlinica noastră e foarte aglomerată, e centrală, asigură asistență medicală unei populații de peste 108 000 locuitori. Teritoriul arondat se întinde pe 50 kilometri spre Ciorani și include 7 circumscripții urbane de copii și adulți, 7 mari întreprinderi, 7 dispensare rurale. Beneficiem de toate specialitățile medicale și în aceste condiții solicitarea e mare. Pentru evitarea aglomerărilor, a așteptărilor îndelungate în fața cabinetelor, am introdus o strictă planificare : pe bonuri am trecut data și ora, bonurile se pot opri și prin telefon, dar necazul constă în faptul că planificarea noastră nu se prea respectă : sigur, și pentru că în medicină, unde e vorba de sănătate, de viața omului nu te poți rezuma la cîteva minute, dar și pentru faptul că unii pacienți vin de dimineață la medic, chiar dacă sînt planificați pentru ora 10 sau 12. Vin să fie siguri, așa gîndesc. Dar tot sigur ar fi și dacă ar veni la ora indicată pe bon. Pe urmă mai e o problemă : de multe ori această aglomerare e provocată. Cabinetele, unii medici recomandă uneori analize nejustificate. Se recomandă, de pildă, cu ușurință electroforeze, analize costisitoare, care după o lună chiar le găsești neridicate. Noi am vrut chiar să le imputăm. N-am făcut-o pentru că am luat măsuri să nu se mai întîmple asemenea fapte. Am schimbat multe lucruri în bine, în policlinica nr. 2, dar este încă loc de mai bine pentru o cît mai bună servire a cetățeanului, pentru reducerea timpului cheltuit „la doctor".

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Nimic nou sub soare într-un tribunal

Cu arhitectura lui cam butucănoasă, cu scările lui interioare intersectîndu-se cam abrupt, Palatul Justiției din Buzău nu este un tribunal oarecare. Aici s-a predat oamenilor legii, după accidentul din stația de cale ferată Vintileanca, celebrul acar Ion Păun și tot aici s-a judecat, la 9 august 1923, confirmarea mandatului arestării sale. Aici a primit un nume și o statură concretă țapul ispășitor.

S-au schimbat, între timp, multe, dar sala de așteptare a tribunalului din Buzău, ceea ce s-ar fi numit cîndva sala pașilor pierduți, a rămas în aceleași tipare : curată atît cît să nu putem spune că e murdară, bîntuită de pîlcuri de oameni îngrijorați, flancată de uși masive, înalte, a căror importanță se concentrează în peticul de hîrtie fixat în canatul sau în vecinătatea canatului lor. Procesele curg ca la moară : Leonida Ivan și Dobrița Ivan se judecă pentru abandon familial, ca și Gheorghe Enache ; Tudor Emil Petre — furt din avutul obștesc ; Petre Goicea — delapidare. Alături, o femeie între două vîrste îl trage de mînecă pe un avocat și-i propune apărarea în alt proces de delapidare. Cît e la mijloc ? — întreabă scurt omul. Femeia rostește o cifră care nouă ni se pare destul de rotundă. În schimb, pentru avocat, suma pare derizorie, surîde și dă din mînă cu o vagă lehamite. Nu se încurcă în șperțuri minore. Și se pare că, prin sălile de așteptare ale tribunalelor, nu o dată femeile bat la uși fie în numele soților, fie în locul lor, fiind probabil stăpîne pe un capital de artag mai substanțial. La o masă cît un pogon, soția lui Ion I. Stanciu, un gospodar din Năieni căruia un tembel i-a bătut pînă la desin fiul, așterne chinuit pe hîrtie o întîmplare destinată să devină proces. Întîi i s-a tocit vîrful creionului și l-a ascuțit, apoi i s-a rupt de tot și n-a mai avut lamă la îndemînă, apoi i-a împrumutat un vecin un pix, dar s-a terminat pasta, pixul altuia avea altă culoare, hîrtia bătută sub truda femeii arăta de-acum jalnic, și toată întîmplarea curgea la vale încet, exasperant de încet, domol ca o umilință retrăită clipă cu clipă : „l-a izbit cu picioarele, l-a retezat cu o bîtă în șale, l-a dat cu capul de monumentul din centrul comunei..." Curge la vale în privirile sceptice ale bătrînului Sever Dimancea, rezemat de un stîlp ca o scară uitată în crengile unui cireș. Nimic nou sub soare, citim în această privelește. Și fosnește hîrtia femeii, și fosnesc și hîrtiile împleticite de ieri sau alaltăieri între picioarele oamenilor : numai ieri, pe 8 iunie, într-o singură sală a tribunalului din Buzău, s-au judecat nu mai puțin decît 56 litigii de muncă. Iar procesele zilei în curs continuă : Lina Tudorache — divorț ; Viorica Ferentz — pretenții ; Petre Adamache — violare de domiciliu ; Ion Băietelu — lovire ; Andrei Dumitru — ucidere în culpă. Ajunge.

Adevărul fiind că lumea adunată în sala asta de așteptare nu e toată chitită să se judece sau să răspundă la întrebări. Decît să vadă un film prost, Tudor Strunga, șofer, de loc din Valea Părului, preferă să vină la tribunal. Un amic l-a învățat cu nărav : stă un ceas sau două, în rîndul întîi, ca la teatru, se distrează și pleacă. Mariana Mirea din Rîmnicu Sărat, descinsă la rudele din Buzău, are ale planuri : anul trecut a tentat științele economice, a căzut la examen, în vara asta va încerca la drept și vrea și ea să știe dacă merită. Numai rostul lui Sever Dimancea, în vîrtoleala din jur, a rămas încă tulbure. Însă cine are nevoie de el nu ezită să-l caute. Pentru unii, dreptatea începe cu o cerere caligrafiată fără cusur. Și în caligrafie, cu buzunarele lui garnisite cu stilouri mai al dracului decît cartușiera unui gruzin, Sever Dimancea e as. Așa cîștigă bătrînul o pîine peste o pensie modestă. Așa se chivernisește un împrejmuit cu speranță.

MIHAI PELIN

Cînd șeful are 2 copii și soția la serviciu

La Focșani, clădirea Autogării adăpe cu o farfurie zburătoare și e nouă. Are, aflăm, 8 ani și, numărăm, 17 peroane, rostuite de jur-împrejurul unui hol spațios și multifuncțional, care servește și de sală de așteptare. De pe peronul 13 stă să plece cursa de Vizantea, ceea ce vrea să însemne că mai sînt cîteva minute pînă la ora 12,15. Dăm ocol clădirii și o facem cu greu. Drumul nostru e drept ca funia-n traistă, căci îmbulzeala atinge cote maxime, fiind zi de sîmbătă și, mai mult decît atît, de sfîrșit de an școlar. Avem de ocolit oameni, valize, tranzistoare, ciini și o mulțime de pahare de înghețată, vînzarea acestora concurînd cu cea a semințelor, numite și aici, după un termen care cîștigă tot mai mult teren, „bomboane agricole". Altfel zis, devălmășie multă, curățenie puțină și o imensă dorință de a prinde un loc într-un autobuz, fie locul acela și pe scară.

Înăuntru, la casa 1, Sanda Căciuloiu abia mai prididește.

Scrie peste tot „Fumatul interzis", dar se fumează din plin și aerul e, în ciuda ușilor date de perete, stătut, înecăcios. Scaunele sînt puține și, cele mai multe, scîlciate, drept pentru care fiecare stă pe unde apucă, pe geamantane, pe mese sau direct pe jos, riscul ultimei poziții fiind micșorat de faptul că așa-zisa sală de așteptare e pardosită cu hîrtii care au aparținut, pînă cu o clipă mai devreme, chioșcului de Loz în plic. Se mai vînd aici și ziare, adică „Milcovul" la discreție și „Sportul" pe sub mînă, iar gestionara de la ziare poartă în loc de ecuson un fluture galben, care parcă se pregătește de zbor. Deși în „Milcovul" e de citit articolul „Metode de a renunța la țigară", nimeni nu pare să aibă timp de el și sînt, pe jos, atîtea mucuri încît nici cu un computer nu le-ai putea număra ? ! Aflăm, pe un perete, pe cine mai angajează Întreprinderea minieră Bălan, județul Harghita, dar nu aflăm, deși ne străduim, cine ar trebui să folosească încăperea pe ușa căreia scrie „Mama și copilul, orar 5—20", încăpere în care mobilierul arată ca tocmai scăpat dintr-o inundație și în care miroase temeinic a motorină. La intrarea ei, e în plină dispută o partidă de tabinet, pe marginea căreia se poartă discuții aprinse. Unul din jucători își eliberează, din cînd în cînd, mîna dreaptă pentru a înșfăca o sticlă de bere, dar licoarea n-are, s-ar zice, darul să-l inspire, căci adversarul lui, om în etate și cu brațul sting tatuat, „A.N. 1961", scrie deasupra curelei ceasului, adună toate cărțile și, rîzînd, tot trage cîte-o linie.

Lămurindu-ne, îl căutăm pe șeful Autogării, dar Alecu Armenopol nu e de găsit. O fi la B.T.T., încearcă Mihai Bîrsan, șeful autocoloanei 1, dar Dănuț Ilaș, impiegat de mișcare, zice că nu, „e acasă, avînd 2 copii și soția la serviciu". Jenat, Bîrsan își ia rolul în serios și, după ce-i aruncă lui Ilaș o privire capabilă să-l trimită în concediu medical, ne informează că graficul cuprinde 251 de plecări și tot atîtea sosiri, unitatea deservind, zilnic, 20—25 de mii de călători. Da, acceptă, e cam murdar, dar îngrijitoarea Maria Buga e în tură de după-amiază și n-o putem acuza. Înțelegem că Autogara mai are, pentru curățenia peroanelor, „și 2 bărbați vrednici", dar unul din ei a primit sarcina să ude iarba. Numai că acel bărbat vrednic, constatăm pe dată, adună sticlele goale din zonă și, ca să folosim un termen încetățenit, le valorifică, firește în propriul interes.

În același timp, viața își urmează cursul la Autogara din Focșani, o viață nu tocmai curată, la propriu, dacă nu și la figurat. O ia din loc cursa de Gologanu, se mănîncă semințe, se joacă tabinet, fiecare stă pe unde apucă etc., etc.

OVIDIU IOANIȚOAIA

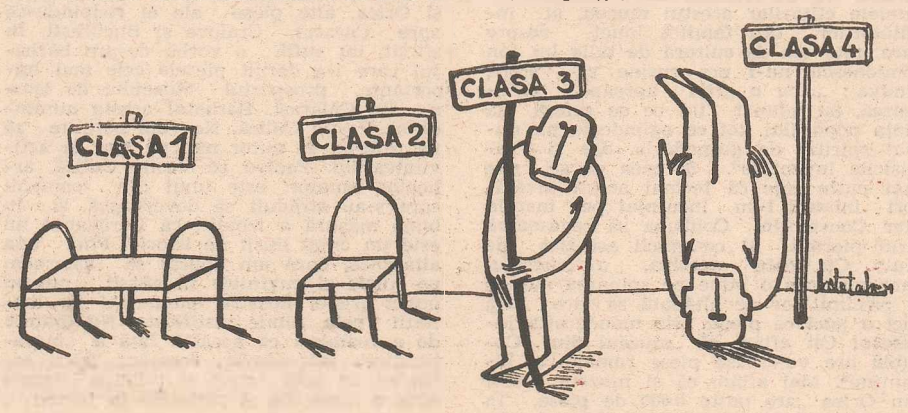

Desen de SORIN POSTOLACHE

Rugby

Un cincinal rugbystic

Poate că numai bucuria marilor victorii ale naționalei noastre de rugby ar fi comparabilă cu aceea pe care mi-a prilejuit-o aniversarea a cinci ani de existență a redutabilului Club sportiv școlar „Locomotiva" — București. Acest festiv „cincinal" rugbystic (1977—1981) coincide, totodată, cu nu mai puțin cinci titluri de campioni R.S.R. ai juniorilor și școlarilor adjudecate, adăugîndu-li-se un impresionant bilanț internațional, din care spicuim remarcabile performanțe : numeroase victorii la scor în tradiționalele întîlniri cu Lokomotiv-Leipzig (seniori), 24—16 și 36—7 cu RHO-Milano, 29—3 cu Selecționata de tineret a Berlinului, 27—10 și 27—25 cu selecționata de juniori a R.S. Cehoslovace, 80—9 și 76—6 cu T.J. — Praga, 44—10 cu Coffe's School London.

După cum reiese și din cartea de onoare jubiliară publicată în agreabile condiții grafice cu această ocazie, clubul asigură o permanentă activitate de instruire, atent desfășurată la toate grupele de vîrstă (juniori I, II, III și copii I, II) prin pasiunea pentru rugby și dăruirea pedagogică exemplară a celor doi tehnicieni, prof. Vasile Constantin și Nicolae Manolache, acestora fiindu-le de mare ajutor în mod voluntar inimosul Gurănescu Dan și fostul meu elev Roșnagă Ilie, precum și Costache Gheorghe și Curici Constantin.

Aportul lor neprecupețit se developează spectaculos și în perspectivele rugbyului nostru matur, numeroși sportivi ai clubului fiind promovați în Lotul R.S.R. de juniori, precum și în echipele divizionare „A" : R.C. Grivița Roșie, Rapid, Steaua, Farul Constanța etc., ba chiar în lotul național de seniori, remarcîndu-i pe Marin Ionescu și Lungu Adrian. După cum se subliniază în pagina dedicată tehnicienilor, școlarizarea sportivilor la Liceul industrial nr. 11 (C.F.R.) dispune de excelente condiții, cu cămin și cantină proprii, îmbinînd armonios pregătirea sportivă de performanță cu pregătirea școlară în profilele electrotehnic și mecanic material rulant, angrenînd în mod plenar la directa conducere a clubului pe tovarășii ingineri Gheorghe Tănase, președinte de onoare, și Răican Vasile, director.

Organizată astfel, ca un organism complex și viguros, activitatea Clubului sportiv școlar „Locomotiva" — București stăruie drept exemplu în fața tuturor cadrelor de educare la nivel înalt a tineretului nostru și ea constituie un izvor nesecat de talente dăruite sportului cu balonul oval, asigurîndu-i cu grijă valorosul schimb de mîine, pentru gloria patriei !

TUDOR GEORGE

Istoria, motiv de divorț

N-ai nevoie de nici un creion, bătrîne. Gîndește-te la revoluție, libertate, unire... 1848. Înțelegi ? Și ultima cifră o împarți la doi : 4. Deci 18484. Îi telefonezi și nu-i spui decît atît : A telefonat Titi. Telefonul vostru a fost tot timpul ocupat și m-a rugat să-l suni la anul revoluției... Libertate... Unire... Plus ultima cifră împărțită la doi. O să-i placă. Mai mult : își va da seama că mă aflu într-o excelentă stare de spirit. Bătrîne, nu schimbi un cuvînt din ce ți-am spus. Știu eu ce spun. Chestia asta o va înveseli. Înseamnă că m-am gîndit la ea și multe altele. Femeia, dragul meu, e un lucru delicat. O cumperi cu o floare și o pierzi cu milioane cu tot. Vezi cazul Bobby din Ewingi. Chestie de clasă... Te salut. Pa, pa ! Viața mea e în mîinile tale...

Pa, pa ! E nebun, gîndi prietenul. Iar mă amestecă în tîmpeniile lui. Pe urmă ei se împacă și amîndoi dau vina pe mine. Ridică totuși receptorul.

— Flori ? Bună seara... Mi-a telefonat Titi. Îți reproduc exact spusele lui... Nu, nu. Nu sîntem împreună... Dacă nu-mi dai voie să vorbesc... Tocmai asta voiam să-ți spun : că nu e la birou... Dacă țipi... Bine, iartă-mă. Oricum vorbești destul de tare... Dragă, Titi mi-a spus... Flori, ești nedreaptă cu el. Tot timpul telefonul vostru a fost ocupat... Chiar dacă sunai la el, tot ocupat era... Ascultă-mă o secundă ! Mi-a telefonat... Flori, toate astea spune-i-le lui, eu n-am nici un amestec... Uite, îți dau numărul de telefon unde-l poți găsi. Mi-a spus așa : Să-l suni la anul revoluției. Cum care revoluție ? Idealurile noastre de libertate... de UNIRE... Flori, zău că nu glumesc. Era convins că o să-ți placă chestia asta. Era mulțumit și vesel și ultima cifră o împarți la doi, patru. Uite că m-a luat gura pe dinainte... Pa, pa !

1 9 1 8 4 ?... Cu Titi, vă rog ? Sînt soția lui... Și, totuși, insist să mi-l dați pe Titi... Dumneavoastră să fiți respectuoasă. Eu v-am vorbit frumos... N-am greșit deloc. Aveți ultima cifră cu 4 ?... Și unirea cînd a fost ?... Să știți că n-am timp de glume. Vreau cu Titi. Cum 1859, duduie ? Aveți ultima cifră 4 și-mi spuneți mie că unirea a fost în 1859 ? Rușine ! Dacă împarți 9 la 4 cît dă ? Insist să mi-l dați la telefon pe soțul meu. Să știți că dau telefon la miliție, nu mă joc... Și lasă că v-aranjez eu. Și pe el și pe toate alea de acolo... Și mai învățați istorie !...

RADU CRISTIAN

Cenaclul „Ciclop"

Pe harta saloanelor naționale de caricatură a apărut un nou oraș în care rîsul sănătos e cultivat intensiv de niște tineri entuziaști. Roadele vor fi totuși la dispoziția tuturor. Este vorba de un grup de studenți, reuniți într-un cenaclu botezat „Ciclop", care, sprijiniți de revista „Forum studențesc" și U.A.S.C. Timișoara, au avut frumoasa inițiativă de a organiza un Salon național studențesc de caricatură și desen satiric. Manifestarea a fost deschisă printr-un vernisaj original, tradiționala panglică fiind înlocuită cu o sîrmă ghimpată. Cu toate încercările președintelui juriului, sîrma cu pricina nu a putut fi înlăturată decît prin intervenția plină de forță și inteligență a proaspătului inginer Ștefan Popa, caricaturist și prieten al Raului, absolvent al Facultății de mecanică din Timișoara. Această expoziție organizată în cadrul Festivalului artei și creației studențești, ediția a XIV-a, a fost deschisă sub egida marelui Festival național „Cîntarea României".

Nu ne propunem să discutăm aici valoarea lucrărilor expuse și nici numele prezente în concurs sau în afara lui. Am putea zice că mai toate au desen îngrijit, atent lucrat, dar nu ne-ați crede, stimați cititori, pe cuvînt. În cronicile docte se mai spune că exponatele abordează o tematică majoră, nelipsind marile probleme ce preocupă omenirea, iar alții vroind să minimalizeze importanța și semnificațiile evenimentului adaugă că n-ar lipsi nici problemele mărunte, cotidiene, ale lumii. Fie că e vorba de marile probleme sau de micile probleme propun să nu le mai înșirăm pentru că ar fi prea multe și nu mai rămîne loc caricaturii. Așadar, veți privi și veți judeca sau rîde, după caz.

ION PREDOȘANU

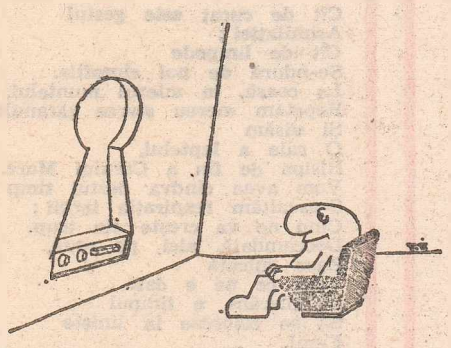

Desen de TITUS TĂNĂSOIU

Șah

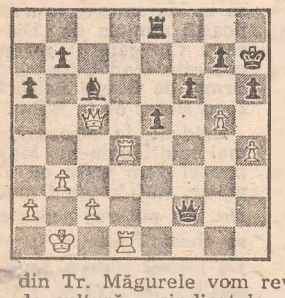

● **ȘAHUL ÎN CASELE DE CULTURĂ.** Din cîte cunoaștem, există multe asemenea lăcașuri care au afectat un spațiu, mai mare sau mai mic, pentru practicarea jocului de șah. Două exemple concludente din județul Teleorman. În impunătoarea Casă de cultură a sindicatelor din municipiul Alexandria (director I. Grigorescu) s-a dat, de curînd, în folosință o sală de șah cu 12 mese, iar în orașul Tr. Măgurele, la Casa de cultură a sindicatelor (director prof. Șt. Vătămanu), funcționează, de mai mult timp, două săli de șah. Una pentru competiții și alta pentru antrenamente, cu 12 mese, tablă de demonstrație magnetică și un instructor (Șt. Bălteanu) activ și ambițios. Asupra activității din Tr. Măgurele vom reveni. Recent, aflîndu-ne la Oradea, am vizitat Casa de cultură a sindicatelor (director Gh. Tonea), construcție modernă, frumoasă, care se încadrează perfect în noua arhitectură a orașului. Zilnic, aproape 2 000 de oameni frecventează diferitele ei cercuri. Pentru șah, însă, nici un spațiu ! ? Deși bunăvoință există, nu s-a găsit, pînă acum, nici un spațiu pentru șah ! ? În trecut a existat un hol, este adevărat strîmt, unde erau 5—6 mese, dar și acesta a fost afectat unui cerc tehnic. Sugerăm forurilor competente să studieze posibilitatea reamenajării holului principal de la etaj, unde s-ar putea amplasa cîteva mese. Care este locul șahului în alte case de cultură, cluburi, cămine culturale ? Rugăm cititorii să ne scrie din experiența lor.

● **Verificați-vă cunoștințele și forța de joc.** Vă propunem poziția-test din diagrama alăturată. **Enuntul testului :** 1). Primiți 5 puncte pentru indicarea mutării de cîștig a albului, alegînd pe cea corectă din următoarele variante : 1.Tc4, 1.g:f6, 1.g6+, 1.g:h6 ; 2) Primiți 12 puncte pentru continuarea corectă a variantei de cîștig a albului ; 3). Primiți 3 puncte dacă rezolvați această poziție numai din privirea diagramei sau a tablei de șah, cu poziția respectivă, fără a muta vreo piesă. **Rezultatul testului :** a). aveți o forță de jucător de categoria candidat maestru în cazul cînd ați acumulat punctajul maxim — 20 puncte ; b). aveți o forță de jucător de categoria I în cazul cînd ați acumulat 12—15 puncte și c). aveți o forță de jucători de categoriile a II-a — a III-a în cazul cînd ați acumulat 3—5 puncte. **Soluția poziție-test** din ultima rubrică. 1). Poziția negrului este cîștigătoare (3 puncte) ; 2). Varianta de cîștig este următoarea : 1... b5 ! 2.Nb3 (2.Nd5 nu schimbă cu nimic situația) 2... Nd3 ! 3.g3 Nc4 4.N:c4 b:c4 5.Cg5 (Nu este corect 5.Cd4 din cauza Nc5 !) 5. N:a3 și albul cedează (15 puncte) ; 3). Primesc încă 2 puncte cititorii care au „văzut" soluțiile fără să mute piesele. Această poziție a survenit în partida Besser — Hort, Halle 1966.

ANGHEL VRABIE

Hipism

Verificarea derbiștilor

Reuniunea din 14 iunie, desfășurată pe hipodromul din Ploiești în condiții meteorologice ce presupun îndrăzneală în a îmbunătăți recordurile, a avut ca punct de atracție „premiul cailor de 4 ani", aceasta fiind de fapt o primă verificare a cailor de derbi. Poate și datorită norilor ce îmbrăcaseră întru totul cerul, poate și datorită rafalelor puternice ale vîntului, ce-și verifica parcă puterea de influență, marile vedete ale acestei curse — „Perjar", „Oscior", „Trucaj" — nu au confirmat speranțele, acceptînd ușor întrecerea unor cai fără nume de glorie ca „Somon" și „Garanta". Se pare însă că vîntul a suflat favorabil pentru caii tineri (2—3 ani), întrucît au cîștigat substanțial în timp : „Ruleta" cu 5"02 și „Vigan" cu 3"03. Este adevărat că aceste secunde se datoresc și puterii de convingere a driverilor Sandu Nicu și Ioan Oană.

Premiul „Deva", desfășurat în două reprize a cîte 1 600 m, a fost cîștigat, în ambele, de surul „Hogar" antrenat și condus de talentatul Gheorghe Tănase. Cîștigînd cele două premii, Hogar intră în atenția specialiștilor hipodromului pentru lotul național ce va lua drumul concursului internațional de la Moscova.

Dar cel mai aplaudat spectacol al zilei rămîne cel în care „steaua turfului" a fost prezentată tribunelor. În momentul în care de la turnul arbitrilor s-a anunțat intrarea pe pistă a lui „Bavary", nimeni din toți cei prezenți pe hipodrom nu a mai avut altă preocupare decît aceea de a ovaționa. Acest armăsar murg închis, a fost și rămîne favoritul publicului. Sperăm că nu ne va dezamăgi la Moscova.

„Premiul amatorilor", cursă în care toți cei antrenați au condus cu multă ardoare, a revenit lui M. Leontopol cu armăsarul „Diafan". Diafan a cîștigat datorită felului în care a conceput M. Leontopol cursa. Greșind puțin la plecare, Diafan reușește să recupereze metrii pierduți, așa încît după 500 m depășește majoritatea concurenților, instalîndu-se în plutonul fruntas. La 800 m de sosire deja avea conducerea, detașat ușor de pluton. Există, cred, un triplu merit : conducător (M. Leontopol), cal (Diafan) și antrenor (Gheorghe Nicolae).

Timpul nefavorabil alergărilor a ajutat într-un fel verificarea derbiștilor, instalînd semne de mirare și întrebare. Derulînd evoluția mînjilor (cailor de 2 ani), evoluție ce nu promite prea mult as adăuga în încheiere o întrebare : să fie o generație slabă sau sînt și alte cauze ?

ELENA ȘTEFĂNESCU

Cronica șoselei

„S-a colorat precum iarba de munte"

Autobuzul intră vijelios în stație și oprește apoi brusc, trimițîndu-i pe cei care stau în picioare, în dreapta șoferului, cu capetele în parbriz. Apoi pilotul se precipită către clădirea consiliului popular. „Ce treabă atît de urgentă o fi avînd Iulică la sfat ?", întreabă unul din amicii șoferului pe un alt cunoscut al acestuia. „Habar n-am, nu mi-a spus nimic". Călătorii obișnuiți cu capriciile lui Iulică nu dau semne de nerăbdare. Unul deschide un ziar, altul o carte, iar pe locurile din spate se încinge chiar o partidă de „66". Abia cînd așteptarea depășește 30 de minute, unii călători, care riscă să întîrzie la serviciu, încep să se agite. Se formează ad-hoc, două echipe care încep să-l caute pe șofer. După îndelungi investigații, acesta este găsit într-o încăpere nu departe de consiliul popular. Vesel, roșu la față, ciocnește pahar după pahar cu cei patru comeseni. „Noi întîrziem la serviciu, și tu, Iulică, tragi liniștit la măsea, de parcă ai fi la revelion !" „Te-aș ruga să nu fii obraznic, nu trag la măsea, ci închin și eu un pahar în cinstea nepoată-mi, la a cărei cununie civilă tocmai am asistat. Ce, am făcut vreo crimă ?", ripostează șoferul. „Și de cînd ești, mă rog, „per tu" cu mine ?" Luat atît de „tare", reprezentantul călătorilor întîrziați bate în retragere. „Mi-ați stricat tot cheful". Șoferul se ridică de la masă și pornește pe două cărări spre autobuz. Încep comentariile. „Asta ne omoară, dom-le, ce facem, mergem cu el ?" Călătorii se împart în două grupuri. Unii sînt de acord să plece oricum, cît mai repede, alții refuză să se urce în autovehicul. Un reprezentant al acestui grup se îndreaptă spre telefonul de la consiliu pentru a anunța întreprinderea să trimită un șofer care să-l înlocuiască pe bețiv. Ghinion, telefonul e deranjat și altă posibilitate de comunicare cu sediul unității de transport nu există. Între timp, autobuzul cu circa 40 de călători se pune în mișcare. Alexandru S., om al muncii la Filiala A.C.R. Turda, cel care intenționase să telefoneze la întreprindere, o ia la fugă în urma autobuzului. „Poate reușesc să fac ceva pentru a împiedica nenorocirea", gîndește el. În depărtare zărește un autovehicul care rulează în sens contrar autobuzului. La semnalele disperate ale lui Alexandru, șoferul autoturismului trage pe dreapta. „Ce s-a întîmplat, tovarășe. Vreun accident ?" Pe scurt, Alexandru îi relatează întîmplarea. „Uite ce, lucrez cu el la aceeași unitate, n-o să mă duc tocmai eu să anunț la miliție că colegul meu e beat la volan". „Bine, dar e vorba de viața oamenilor, nu putem sta nepăsători !" „Las' că se descurcă el, doar nu conduce pentru prima dată beat", zice interlocutorul, zîmbind, după care se urcă din nou la volan și pune Dacia 1300 în mișcare. Alexandru nu se dă bătut, o ia din nou la fugă. „Am fugit atunci, avea el să mărturisească mai tîrziu, peste un kilometru. Numai la școală, demult, făcusem asemenea crosuri. Îmi pierdusem antrenamentul. Îmi stăruia însă în fața ochilor imaginea unui autobuz prăbușit în prăpastie, din pricina unui șofer bețiv. Întîmplarea avusese loc acum vreo doi-trei ani. Pînă la urmă am avut noroc. Am dat peste un om de suflet, un medic veterinar cu care am ajuns în cîteva minute la echipajul circulației. Cînd ne-am apropiat de autobuz, șoferul acestuia tocmai îl oprise pe mijlocul drumului, iar el coborîse din autovehicul și se „odihnea" așezat pe o piatră kilometrică. Își ținea capul în mîini și se tot văita : „Prea le-am amestecat !" „Ce-ai amestecat, dom-le ?", întreba de zor o femeie. „Ce draci se poate amesteca, băuturile". „Fir-ați voi cu băuturile voastre, că nu vă mai săturați !" Deși era evident că șoferul nu se mai putea ridica în picioare, povestea în continuare Alexandru, unii călători nu conteneau să-l roage să se urce la volan pentru a-și continua călătoria. Cînd i-a pus fiola lui Iuliu Sasu (șofer la autobaza Turda a Întreprinderii județene de transporturi locale Cluj), s-a colorat precum iarba grasă de munte. Nobilă și de înaltă responsabilitate fapta lui Alexandru S., în antiteză cu inconștiența altora care din păcate nu sînt chiar așa puțini.

VICTOR BEDA

Maramureș, țară veche,

Poeți din Maramureș

Mioritică

Sînt mamă jumătate de pămînt
Sub ochii tăi mă fac de vînt
Cutreier alte emisfere
Aud pămîntul cum mă cere
Nu mă iartă, nu mă iartă
Că am un loc numit pe hartă
Am pomul meu crescut din noapte
Ca o pedeapsă pentru moarte
În sărbători cu lume multă.
Mi s-a petrece dulcea nuntă
Pe sub pămînt cu apă lină
Și într-o liniște deplină.

GHEORGHE PÂRJA ■

Tropaeum Traiani

Cu cotul căpătîi adorm trudiții
Și la căldura lor se-adună șerpii
Sub roua rece în culcușul ierbii,
Cum au făcut pe-aici de veacuri sciții.

Săgeți de soare îi trezesc cu zorii,
Cînd se ridică-n slavă ciocîrlia ;
Cînd zboru-i peste Rome iluzorii,
Pe vechi ruine-și cîntă poezia.

De dai un pic țărîna la o parte
Ca după jar cenușile din vatră
Îți afli vii strămoșii în nemoarte
Ca-n vremi străvechi aici săpați în piatră.

GHEORGHE CHIVU ■

Cei curați

Cît de curat este gestul
Asimilației ;
Cît de limpede
Se-ndură de noi clorofila.
La coasă, în miezul muntelui,
Repetăm mereu starea țăranului
Și visăm
O cale a laptelui,
Risipa de fîn a Carului Mare.
Vom avea cîndva destul timp
S-ascultăm respirația ierbii :
Cînd ne va crește din trup.
Deocamdată, aici, pe rouă,
Zace culcată
Vara ce ne e dată.
Să plecăm, e timpul
Să se coloreze în liniște
Fînul.

V.R. GHENCEANU ■

Mama

Din ziua ei au dărîmat un copac
și ea a rămas pe gînduri

Din viața ei au cioplit un cerc
și am rămas noi pe gînduri

Din lacrimile ei a țesut cuvîntul
și a rămas istoria pe gînduri

Din tăcerea ei străvezie a început
un pustiu
și soarele s-a înnegrit întru eternitate

Din grădina ei a zburat o pasăre mare
de negură
și grădina a înflorit în amintire.

AUGUSTIN BOTIȘ ■

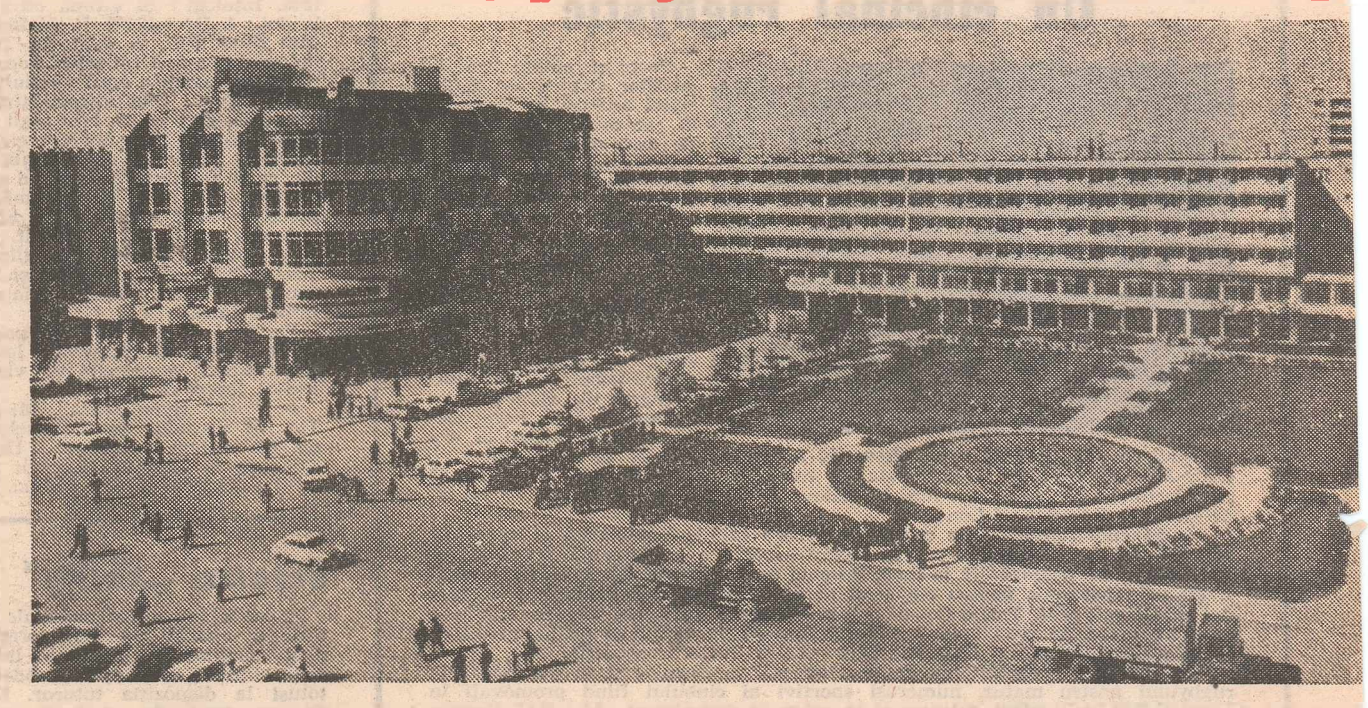

O măreață lucrare a omului

Nu poți vorbi de Maramureș dacă nu vorbești mai întîi de oamenii lui, ei care sînt stîlpii acestui ținut, ei care sînt și seninul și pămîntul nu tocmai darnic. Despre oamenii Maramureșului am scris pentru prima dată pe cînd literele intrau într-un caiet de dictando. Și acei primi oameni pe care i-am văzut sub formă de cuvînt au fost păcurarii, oamenii sortiți vîntului și ploilor, adică veșniciei. Dar după cum se vede și veșnicia se mai scutură, că oamenii mei au rămas în niște rînduri scrise, ei s-au dus și-n locul lor au venit mai puțini. Ori poate așa mi se pare mie că erau tare zdraveni și virtoși în ceea ce făceau. Făceau păcurărie, parcă au absolvit nu știu ce școală. După păcurari am cunoscut alți oameni, forestieri, aceia care coborau tot la două săptămîni cu trenul spre case să-și vadă nevestele și pruncii. Și trenul acela a fluierat din ce în ce mai rar pînă cînd odată nu s-a mai auzit. În locul lui, de data asta pe drum, i-au luat locul remorcile, care urcă pe drumurile forestiere pînă sus sub Gutii, unde poți întîlni brigada lui Gheorghe Hotea. Aici, pe șase coline care se cheamă Pîrîul Crucii, Izvorul Negru, Paltinul, Vîrful Scutului, Creasta Cocoșului, Rîușor, care sînt parchete forestiere. Oamenii de pe Valea Marei s-au legat de pădure după cum s-au legat de dragoste în această vatră. Șeful de sector, Gheorghe Marina, ne spune că este cea mai bună brigadă din cadrul U.F.E.T.-ului din Sighetu Marmației.

A avea o brigadă bună înseamnă să ai oameni buni. I-am văzut și iarna, cînd lemnele crăpau de ger. I-am văzut și înspre desprimăvărare cînd îi însoțea cîntecul cucului. Oamenii sectorului „Mara", meseriași tot unul și unul, înalți și drepți ca lemnele unei păduri neatinse. Pe gura aceasta de rai nu numai horile și jocul exprimă istoria cît mai ales oamenii. Oameni ca Vasile Pop, Ion Bledea, Vasile Hotea, fasonatori mecanici, Gheorghe Pap, tractorist, Gheorghe Bledea încărcător. Ziceam că-s înalți. Da, pentru că pe Vasile Pop cînd intră în pădure nu mai știi care-i arbore și care-i om. Și dacă tot vorbim despre forestieri, amintim că cu puțin timp în urmă s-a încheiat prima ediție a întrecerii dotate cu trofeul „Bradul argintiu", în care au intrat toți forestierii din județ. Întîiul a fost Gavrilă Andreica, maistru șef de brigadă la sectorul Făina, de la U.F.E.T. Vișeu de Sus, urmat de Ion Săsăran și Ștefan Lucaci de la Baia Sprie.

După forestieri i-am cunoscut pe mineri. Din satul meu plecau spre mină, și mai pleacă mulți oameni. Ei erau ceasornicul satului. Erau chiar înaintea cocoșilor. Cînd intrau în schimbul de noapte coborau pe uliți cu lămpile de carbid în mînă. Era o lumină superbă în noapte, era aureola din jurul minerilor. Cînd se întorceau acasă povesteau despre mină, ca despre niște locuri foarte îndepărtate.

Depărtarea aceasta am apropiat-o cu timpul. Recent, cînd am stat cîteva zile la E.M. Săsar, mă gîndeam că distanța aceea dispăruse de mult ca un balon de săpun. Aici i-am cunoscut și recunoscut pe oamenii care scormonesc munții. Mineri, autori de idei, mineri care își pun viața în joc pentru viața altor mineri, ortaci desăvîrșiți.

Inginerul Ioan Henzel, venit cu zece ani în urmă în Baia Mare, la Săsar, înainte fiind purtat de meserie la Barza, Petroșani, Șuior, s-a legat de cîțiva oameni cărora le-a făcut statuie în închipuir oameni model, la care trăgea cu ochiului dorind să fie ca ei. Acest de nădejde, care au rămas de n se scriu așa : Ioan Ciure, Gavril Gavril Botiș, Nicolae Agoșton, Lu țiu, Petru Costin, Nicolae G. Pop. cape vorba că inginerul Henzel s turat lor. Apoi i-am cunoscut pe dintre ei. Pe Ioan Ciure și Petru Amîndoi mineri, șefi de brigadă Ciure are peste 20 de ani, tot la Cam atîția numără și Petru Costir mul îmi spune că dragostea de n priceperea și cîte nu se poate scr pre un miner, nu trebuie și nu s acoperi în cuvinte. Spunea că dacă bui să stea la suprafață, ar fi pe ca o pedeapsă. El trebuie să cobo mină, să rezolve probleme, compl probleme ale adîncului. Că și de trăiește țara.

Nici aici nu putem trece peste o cere minerească, adică bărbătească, să în Maramureș la a cincea ediție poartă numele de „Diamant de Ma res". Cîștigătorul trofeului de anu cut este Ioan Cupcea, de la E.M. C urmat de Gavril Beică de la Baia B Ioan Hereș de la Băiuț.

Evident, în Maramureș am cu mai mulți oameni. Mult mai mulți pre ei vom scrie cu alt prilej. Ce mi-au stat în gînd sînt cei amintiți sus. Au puterea aceea extraordinară se cheamă munca făcută cu teme Că numai munca ne face vesnici. dealtfel ne-a făcut. Că Maramureșu totdeauna, a fost și este o mărea crare a omului. Și porțile, și cerg crestăturile, și obiceiurile, și datini mai ales ziua de azi.

GHEORGHE PÂR

(Urmare din pagina 1)

cru mare", care a devenit proverbială. Iar cîntecul a vorbit și-n străvechime, dar **vorbește și azi despre „Maramureș, țară veche, / Cu oameni fără-de păreche".**

Aceste alese virtuți — hărnicia, omenia, demnitatea, dîrzenia, aleasa simțire patriotică, dorul de lumină, de liniște, de pace — au dobîndit, în anii socialismului, sub luminile roditoare ale partidului, noi valori. Partidul nostru, prin politica sa realistă, de înaltă valoare științifică, a oferit omului posibilități tot mai largi de afirmare, prin muncă, prin cultură și învățătură. Înălțînd noile uzine și fabrici, noile cartiere de locuințe și noile edificii de folosință obștească, oamenii s-au înălțat pe ei pe soclul rîvnit, meritat al demnității și omeniei. Partidul, socialismul au creat această posibilitate a afirmării demnității și eu găsesc că formarea unui asemenea tip de om, a omului nou de azi, constituie una din mărețele izbînzi cu care noi, comuniștii, ne putem într-adevăr mîndri. Cu alte cuvinte, Maramureșul anului 60 de glorioasă existență a Partidului Comunist Român este o strălucitoare vatră a hărniciei și omeniei.

— Ați vorbit frumos despre hărnicie și omenie. Cum se reflectă ele în oglinda prezentului socialist al Maramureșului, în geografia sa economico-socială ?

— Desigur, cine vine și poposește în Maramureș poate vedea pe viu acest lucru. Pentru cititorii revistei — pe care-i poftim să ne viziteze — mă voi folosi de date statistice. Pe baza politicii partidului nostru de dezvoltare armonioasă, echilibrată a tuturor zonelor țării — politică pregnant resimțită mai ales după Congresul al IX-lea, de cînd la cîrma partidului și a țării se află mult iubitul și stimatul nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu — a rodit bogat și în Maramureș, județ care a cunoscut în acești 16 ani o înflorire fără precedent, în toate ramurile de creație materială și spirituală, înflorire demnă de măreția locului acestei străvechi vetre românești în istoria dintotdeauna a patriei. Oricine trece prin Maramureș rămîne impresionat de chipul său nou, cu mari frumuseți socialiste, de profundele transformări din industrie, agricultură, învățămînt, cultură, ocrotirea sănătății etc.

Dar să mă refer la cîteva. În prezent, valoarea producției industriale din județ este de aproape 16 ori mai mare decît cea din 1950, volumul producției industriale din anul 1938 realizîndu-se acum în circa 20 de zile. S-au dezvoltat și modernizat ramurile tradiționale — meritul, metalurgia, exploatarea și prelucrarea lemnului. Dar, în același timp, au fost create și dezvoltate uzine și fabrici cu profile noi, cum sînt cele de construcții de mașini, din industria textilă, confecții, alimentară. Peste 80 la sută din fondurile de investiții au fost alocate dezvoltării bazei și producției materiale — care stă la temelia bunăstării noastre.

O dezvoltare puternică a cunoscut și agricultura, îndeosebi în ramurile sale de veche tradiție — zootehnia și pomicultura. În ultimii 15 ani, producția agricolă a crescut într-un ritm mediu anual de 5,5 la sută. Se înfăptuiește cu succes sarcina pe care ne-a încredințat-o tovarășul Nicolae Ceaușescu ca județul nostru să devină un mare furnizor de animale din rasa Brună de Maramureș. În vară vom sărbători centenarul acestei rase, organizînd un tîrg-expoziție la Sighetu Marmației, ca și alte acțiuni cu caracter științific și demonstrativ, care să stimuleze și mai mult crescătorii de animale — din fermele unităților agricole, din gospodăriile populației — în creșterea efectivelor, ca și a producțiilor zootehnice. Profundele prefaceri din economia județului își au plenara corespondență în calitatea vieții maramureșenilor. Dezvoltarea industriei, a celorlalte ramuri neagricole, a diversificat profesiile, meseriile ; diversificarea profilului lor, apariția unor profesii, meserii noi „de vîrf" a însemnat, firesc, sporirea numărului locurilor de muncă. În ultimul deceniu și jumătate — deci după Congresul al IX-lea, în cea mai fertilă perioadă a istoriei noastre, pe drept numită „Epoca Ceaușescu" — s-au creat peste 62 000 noi locuri de muncă, din care 35 000 pentru soțiile și fiicele minerilor, metalurgiștilor, constructorilor, forestierilor. S-au produs adînci mutații calitative în orizontul de gîndire profesională, politică, etică, estetică, oamenii tinzînd, firesc, spre o calificare superioară, în pas cu cerințele revoluției tehnico-științifice, ale afirmării noii calități.

În haină nouă sînt îmbrăcate și localitățile maramureșene. Oaspeții care ne vizitează apreciază că Baia Mare este unul dintre orașele frumoase ale României socialiste, în multe edificii găsindu-și îngemănarea fericită elemente de arhitectură modernă și tradițională, de artă populară locală, dîndu-le un chip specific. Între anii 1950—1980 au fost construite în Maramureș peste 105 000 locuințe. Aproape 70 la sută din casele satelor noastre sînt zidite în ultimii douăzeci de ani, ceea ce spune, cred, foarte mult și despre urcușul acestora spre lumină, spre bunăstare.

Învățămîntul maramureșean este viguros racordat la necesitățile economico-sociale ale județului. În școli învață circa 141 000 de tineri ; o treime din populația județului se instruiește în unitățile de învățămînt.

Este caracteristică oamenilor acestor locuri dragostea și pasiunea pentru creație, pentru cultură, fiind ei înșiși, cum arătam, făuritori de minunate comori spirituale și materiale. Peste 46 000 de maramureșeni sînt creatori și artiști amatori, activînd în formații artistice, în cercuri de creație, virtuțile lor fiind puse în valoare de minunatul Festival național al muncii și creației „Cîntarea României", în cadrul căruia Maramureșul și-a afirmat, pe un plan superior, potențialul creator, original.

S-ar putea aminti multe alte izbînzi socialiste, care înfrumusețează chipul Maramureșului, al omului nou, creatorul lor. Toate acestea nu s-ar fi putut împlini fără hărnicie, fără omenie, fără conducerea, atît de înțeleaptă a partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

— Județul Maramureș a fost distins pentru faptele-i de muncă, pentru succesele sale din cincinalul trecut și din anul 1980 cu înalte distincții ale Republicii Socialiste România. Care sînt principalele acumulări în experiența, în știința conducerii de către organele și organizațiile de partid a activității economico-sociale, avînd în vedere și perspectivele înfăptuirii exigențelor noii calități în cincinalul actual ?

— Ne-am bucurat și ne bucurăm de o continuă îndrumare, de un neprecupețit ajutor din partea conducerii partidului și statului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Vizitele de lucru pe care le-a efectuat secretarul general al partidului în județ au fost deosebit de fructuoase. La întîlnirile cu oamenii muncii, în cadrul adunărilor populare, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a adresat, din adîncul inimii, sfatul să fim ambițioși, să muncim mai bine, mai eficient, spre binele Maramureșului, al țării și spre bunăstarea poporului. Organele și organizațiile de partid au fost îndrumate de către biroul Comitetului județean de partid să mobilizeze colectivele de oameni ai muncii, energia lor creatoare, să le insufle dorința ca fiecare să se situeze pe un loc

cu oameni făr-de pereche

În satul lui Bogdan Vodă

Voievod de piatră

Statuile cu duh monumental, odată înălțate pe un soclu, par nu numai predestinate locului, dar și născînd cu ușurință, dintr-o nevoie subînțeleasă de sublim. Orice statuie însă, mai înainte de a fi fapt, e lupta unui om ori a unui număr de oameni întru o idee. Ideea acesta nu-i de pe aiurea. Ea stă în toate lucrurile și întîmplările locului. Dacă vii, bunăoară, în Maramureș, la Bogdan Vodă, simți respirarea largă a spațiului și începi să bănuiești, la tot pasul, o trebuință spirituală unică, venind din vremi urcînd în vremi. Dacă, pentru cei mai mulți dintre noi, descălecatul voievodului Bogdan e numai pagina cărții de istorie sau numai sunetul de alămuri al veacurilor de întemeieri, pentru țăranii din Bogdan Vodă voievodul e ființă din ființa lor, e unul din strămoși, e porunca unui fel de a trăi și de a gîndi. Cînd Vasile Deac zis Moșu a început, cu ani în urmă, primar fiind, să se intereseze de posibilitatea unui monument al memoriei lui Bogdan, el și l-a închipuit pe viteaz călare, stăpînind cu fală cele patru zări. Deși ar fi exagerat să numim aceasta obsesie, este deasupra oricărei îndoieli că Moșu, ziua și noaptea, numai voievod călare visează. Pentru monumentul ecvestru din comuna Bogdan Vodă, Vasile Deac a făcut, de nenumărate ori, drumul Băii Mari și al Bucureștiului. În sprijinul ideii, arși de dorul primarului țăran, au scris de atunci personalități ale gazetăriei și literaturii române de azi. Cu ecvestra visată cu atîta patimă și neobosire, Vasile Deac intră el însuși în istorie. Puțini oameni care să se fi zbătut mai mult pentru a-și strălumina semenii de o chemare culturală. În ultimii ani, în mai toate planurile pentru mari sculpturi ale Consiliului Culturii și Educației Socialiste a figurat și statuia comunei Bogdan Vodă. Astăzi, în sfîrșit, încununînd nu voința unui om, fiindcă omul Vasile Deac zis Moșu nu putea să voiască fără niște nădejdi istorice, s-a hotărît un concurs în Maramureș, pentru o statuie falnică a voievodului. Artiștii din Baia Mare și din nord lucrează. Am văzut cîteva proiecte, compoziția lui Mihai Olos, îndeosebi, pasionîndu-mă prin pateticul ei mocnit, neîndatorat nici uneia din reprezentările tradiționale de oșteni ridicați în scara șeii. Cum orice concurs are și o încheiere, ziua dezvelirii, în comuna de pe Valea Izei, a statuii viteazului e foarte aproape. Ca să-și nemurească încă o dată locul acesta de căpătii, Maramureșul, părinții.

TUDOR OCTAVIAN ■

★

Voievod de bronz

Pentru ca voievodul Bogdan Vodă să dăinuie peste veacuri, monumentul trebuie să fie înălțat din bronz. Nu e prima oară cînd spunem acest lucru. Insistăm, revenim pentru că s-a dovedit că piatra în unele împrejurări nu e destul de tare, de durabilă sub potopul intemperiilor. Pe de altă parte, toți voievozii noștri au fost ridicați în monumente din bronz. Nici o statuie ecvestră n-a rezistat în piatră.

De aceea, noi, urmașii voievodului Bogdan Vodă din comuna Bogdan Vodă, considerăm că trebuie să onorăm cum se cuvine memoria unui înaintaș al nostru, păstrător al ființei noastre naționale și întemeietor de țară. Și vreau să cred că nu sărăcim pe nimeni de bronzul statuii noastre. La urma urmei acest bronz poate fi recuperat din tot Maramureșul.

Am vrea să ridicăm această statuie, să ctitorim acest monument drept mărturie că am fost și sîntem pe această vatră unică, a Maramureșului.

VASILE DEAC zis MOȘU,
vicepreședinte al Consiliului popular al comunei Bogdan Vodă, județul Maramureș

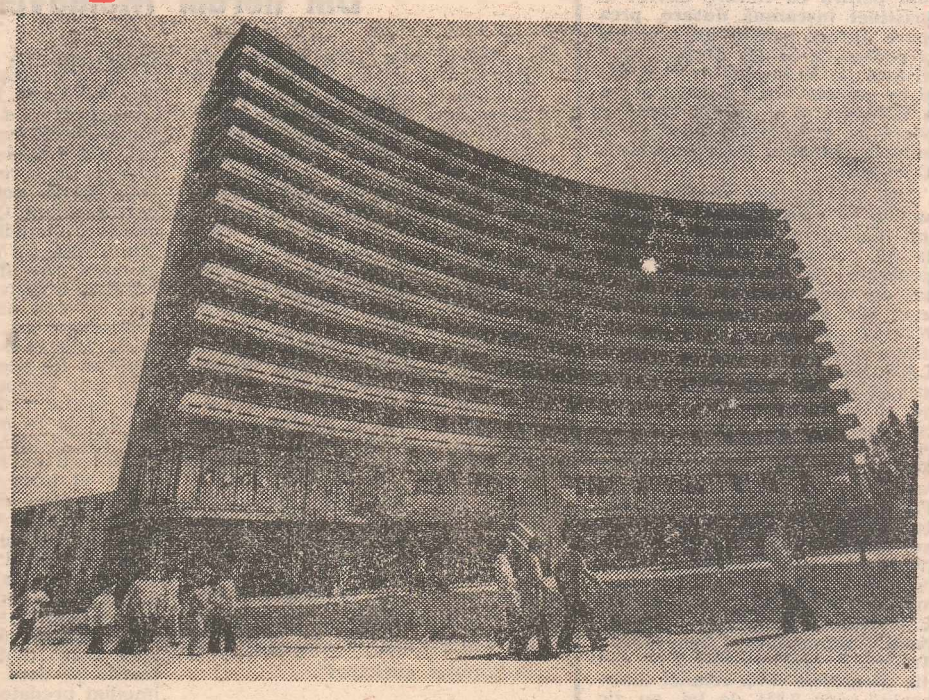

Cronica vieții pentru toți

În comuna Săpînța, trăiește un om necăjit. Numele lui e Stan Gheorghe. În urmă cu 24 de ani, și-a pierdut vederea într-un accident de muncă. La vîrsta lui de atunci, n-avea cum să fi adunat prea mulți ani vechime. În situația lui de atunci, n-avea cum să fi umblat pentru a-și întocmi un dosar de pensie perfect, făcut să înfrunte timpul și feluritele comisii, cîte l-au cercetat. Omul fusese muncitor la pădure, cu școală puțină. Totuși, cu dosarul acesta imperfect, în care avea acte pentru anii munciți, a primit, legal, o pensie. Există o decizie oficială, din decembrie 1959, emisă la Sighetu Marmației. Cu decizia și cele cîteva sute de lei, ce-au venit în urma ei, și-a ținut zilele. Pentru un orb, viața nu-i un lucru lesne. Astăzi, urmare a cercetării unei noi comisii, se descoperă o nepotrivire în dosarul de pensie al lui Stan Gheorghe. Șeful de post din Săpînța îl sfătuiește să meargă la Sighetu, să lămurească povestea ; de aici e trimis la Baia Mare, la Consiliul popular județean. De la consiliu, trebuie să meargă la „Oficiul de pensii" (Direcția pentru muncă și ocrotiri sociale). Nu se lămurește nimic și e sfătuit să meargă în audiență la Comitetul județean Maramureș al P.C.R. Și așa mai departe. Iar Stan Gheorghe e orb de 24 de ani și nu pricepe de ce-i nevoie de cazna umblatului lui să se mai dovedească acum un fapt ce-a fost, la vremea lui, dovedit.

Cu scrisoarea lui Stan Gheorghe și cu obligația unor clarificări în ce privește unele memorii recente adresate redacției noastre, dar trimise spre știință și rezolvare celor ce pot efectiv să le rezolve, ne-am adresat tovarășei Maria Mira, la biroul de scrisori și audiențe al Comitetului județean Maramureș al P.C.R. Dacă, în ce-l interesează pe Stan Gheorghe, este limpede că actele dosarului său trebuie citite numai cu ochii omeniei, în cazul altor scrisori omenia are neapărat trebuință și de o susținere în lege. Fiindcă, de pildă, Catarina Pop din Cavnic nu poate primi un ajutor social, dacă nu se găsește și cineva care să meargă la spiritul legii. O recercetare a cererii sale la D.P.M.O.S. se impune.

Răspunsurile primite de Pop Ana și Maria Volosciuc, din Baia Mare, nemulțumite de hotărîri ale instanței de judecată, sînt în acord cu legea. Catincăi Răvariu, din Borșa, muncitoare necalificată, urmează a i se găsi un loc de muncă la Cooperativa „Pietrosul". Fapt care cere puțină răbdare, dat fiind că peste tot e nevoie de oameni cu o calificare.

Vasile Bledea, din Sighetu Marmației, subinginer, a reclamat unele nereguli la încadrarea în muncă și o recompensă pentru una din invențiile sale. A primit recompensa, s-a lămurit și litigiul de încadrare. O problemă de competență profesională a avut de dezlegat și Pop Liliana, din Baia Mare. Solicita să fie încadrată în muncă după calificare. A susținut un test și a fost repartizată, cu dreptate, într-o brigadă de lăcătuși.

O situație mai delicată este aceea a Ilenei Botoș, din Dumbrăvița, țărancă singură, în vîrstă, cu suferințe adunate de-o viață, cererea sa a sensibilizat-o în chip deosebit pe tovarășa Maria Mira. S-a făcut o anchetă socială, Ileana Botoș are să primească un ajutor să-și repare casa și să răzbească în singurătatea ei, dar e nevoie de timp și de mai multă bunăvoință din partea consătenilor.

O. TUDOR ■

fruntaș în întrecerea pe țară, așa cum ne-a îndemnat tovarășul Nicolae Ceaușescu. În bună parte reușitele n-au întîrziat să se ivească. În această a 60-a primăvară a partidului nostru comunist, Maramureșul a fost onorat cu 22 ordine, medalii, diplome de onoare, pentru locurile fruntașe în întrecerea pe țară sau în domenii de activitate pentru succesele din anul 1980 și din cincinalul trecut. Maramureșenii au trăit momente de ardentă mindrie pentru faptul că Organizației județene de partid i s-a conferit Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România" clasa a III-a pentru locul III în întrecerea pe țară în domeniul industriei, construcțiilor, transporturilor și circulația mărfurilor, ca și Diploma de onoare pentru locul VI în întrecerea din agricultură. La fel, Consiliul popular județean a fost decorat cu Ordinul Muncii clasa a III-a pentru locul III în întrecerea dintre consiliile populare județene.

Apreciez că organele și organizațiile de partid, de stat, de masă și obștești, consiliile oamenilor muncii și-au perfecționat stilul și metodele de muncă, reușind să le înalțe mereu mai aproape de nivelul exigențelor, al sarcinilor. Analizele care se fac — multe din ele la fața locului, în unități economice, la comune — de către biroul și secretariatul Comitetului județean de partid, prezența zi de zi a membrilor organelor noastre de partid și de stat în mijlocul colectivelor de muncă, conlucrarea fructuoasă dintre organele județene, consiliile oamenilor muncii cu centralele și ministerele de resort, cu organele centrale, consfătuirile, schimburile de experiență, simpozioanele, munca politico-organizatorică, ideologică, inițiativele muncitorești și altele — toate sînt subordonate realizării în condiții de eficiență crescîndă a sarcinilor economico-sociale, din planul în profil teritorial. Milităm pe toate căile ca organizațiile noastre de partid să-și sporească mereu rolul de conducător politic al colectivelor, să găsească soluții și căi pentru biruirea unor dificultăți și greutăți, care mai apar firesc, în procesul muncii și creației.

Avem sarcini deosebite în acest cincinal. Se prevede o creștere a producției industriale, față de 1980, cu 62,3 la sută, iar a producției agricole de peste 2 ori. Este prevăzută alocarea a circa 18 miliarde lei fonduri de investiții și construirea și modernizarea a 46 noi obiective industrial-agrare importante, realizarea a peste 22 000 de apartamente, crearea a circa 25 000 noi locuri de muncă și multe altele. Congresul consiliilor oamenilor muncii, care va avea loc nu peste mult timp, prin orientările pe care le va stabili conducerea partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, va întregi conturul sarcinilor noului cincinal.

Comitetul județean de partid, Consiliul popular județean și-au propus ca un obiectiv prioritar să-și îmbogățească necontenit experiența, să-și perfecționeze stilul și metodele de muncă în vederea mobilizării plenare a energiei creatoare a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, ucraineni și de alte naționalități din județ — astfel ca Maramureșul să-și înscrie în tradiția sa de muncă rezultate de prestigiu în onorarea sarcinilor din planul economico-social pe 1981, pe întregul cincinal. Avem certitudinea că, sub conducerea organizațiilor de partid — care dispun de o bogată experiență, care se bucură de un imens prestigiu —, hărnicia, priceperea, dîrzenia, demnitatea și omenia maramureșenilor vor rodi bogat, așa cum ne cere partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe care-l stimăm și-l iubim pentru spiritul său revoluționar, pentru marea-i dragoste de neam, pentru neostenita hărnicie și aleasă omenie cu care-și **slujește țara și poporul.**

■

Publicăm scrisoarea Cristinei Ivanov nu doar pentru că fiecare cuvînt este smuls din inima unei fetițe care va termina zilele acestea clasa a III-a, nu numai pentru că fiecare cuvînt al Cristinei înseamnă durere, prea mare durere pentru un copil, ci și pentru că ea are dreptul de a fi ajutată. În numele legilor, dar și în numele vieții de fiecare zi, a Cristinei și a mamei sale, o viață de muncă și renunțări, în numele omeniei, citiți scrisoarea Cristinei!

„Să știți că am terminat clasa I-a cu media generală 10 și am luat premiul I; clasa a II-a la fel, premiul I, cu media generală 10, iar anul acesta am numai note de 10 și am să iau tot premiul I. Mămica mea săraca muncește de dimineață pînă noaptea pe la I.A.S., la C.A.P. și pe la oameni și văd și eu că nu se mai ajunge, că bunelul a murit, iar tăticul meu Timofei Feodor, domiciliat în orașul Năvodari, jud. Constanța, unde m-am născut, m-a uitat de mulți, mulți ani. Fac și eu un apel la toți oamenii buni și îi rog să-i scrie Cristinei unde trăiește și lucrează tăticul ei și să-i spună: Cristina este fată cuminte, a crescut mare, anul ăsta ia tot premiul I, și că ar vrea să-i trimită și ei banii promiși la Judecătoria Tulcea, în sentința civilă nr. 614 din 24 martie 1975. Atunci dumnealui avea 2 451 de lei, eu zic că acuma are 4 000 pe lună. Cu lacrimi în ochi vă rog să-i spuneți tăticului meu că eu nu sînt supărată pe dumnealui, dar văd că acuma, la primirea premiului, tot în rochița veche de uniformă îmi va pune coronița pe cap, căci mămica văd eu că nu poate să-mi ia altă uniformă, să nu mai vorbesc de alte lucruri. Eu vă rog să mă iertați că am îndrăznit să vă scriu, dar sînt o fetiță necăjită și numai cu ajutorul dumneavoastră îl voi putea găsi pe tăticul meu, și să-l rugați să ne trimită și nouă 800—1 000 de lei". **Cristina Ivanov învață la Școala generală nr. 2 din comuna Chilia Veche, județul Tulcea, unde locuiește, împreună cu mama ei. Cristina așteaptă un răspuns. Să nu o dezamăgim!**

■

„Am scris, în urma reclamelor la televizor, radio și presă, la Magazinul Universalcoop-București, solicitînd să-mi trimită un catalog cu mărfurile și cărțile ce au în vînzare și pot fi expediate prin poștă. **Nu am cerut altceva decît un catalog!** De fiecare dată primesc, drept răspuns, cărți poștale cu același text: „**lucrările solicitate nu le avem**". Astfel de solicitări am făcut la datele: 8.02.1980, 12.11.1980 și, ultima, la data de 8.03.1981. Vă trimit și ultimul răspuns, pentru a vă convinge. Dacă nu mai au nici produse spre vînzare... de ce mai fac reclame la radio, televiziune și în presă? Cînd toată lumea face economii, de ce mai cheltuiesc banii pe reclame? **(Vasile Galeș, com. Tătaru, jud. Prahova)**

■

Vă scriu cu privire la un important și frumos grup de stînci, descoperit de mine pe valea Oltului, în zona strîmtorii munților Cozia. Uneia dintre ele i-am dat numele „Faraonul". Vă rog să publicați rugămintea mea de a se studia și proteja acest monument al naturii, poate nu numai al ei, poate al celor care au trăit cu mii de ani înainte pe aceste locuri. **(Costel Hristescu, București)**

■

Consiliul popular al județului Caraș-Severin: S-a constatat că **Elena Băbuț**, domiciliată în orașul Băile Herculane, are o familie formată din 3 persoane și ocupă un spațiu necorespunzător. Întrucît imobilul în care locuiește este propus pentru demolare, în acest trimestru i se va repartiza un spațiu corespunzător pentru ea și cei doi copii.

■

Urbea noastră — Tecuciul — s-a situat mai mulți ani în rîndul localităților fruntașe pe țară. Pe lîngă multe lucruri bune, cu care ne-am mîndrit, avem și unele necazuri, și anume: de mai mulți ani ni se promite că se va face **o spălătorie chimică**, dar se tot amînă; în municipiu există **o baie populară** care, oricum i s-ar spune, numai baie nu e, nu corespunde nici pe departe cerințelor; a luat ființă în Tecuci un nou cartier — Tecuciul Nou, cu 2 500—3 000 de case, cu școală generală, magazin, grădiniță de copii etc., numai că, de ani de zile, ne tot rugăm să ne instaleze și nouă **canalizare cu apă potabilă. (Ion P. Pascu, str. Tecuciul Nou nr. 113).**

(N. R.: sublinierile ne aparțin; oricum, nu sînt multe, după opinia noastră, doleanțele din scrisoare...).

■

Consiliul popular al sectorului 4: În urma verificărilor s-a dispus ca I.C.R.A.L.-Berceni să execute o scară mai accesibilă pentru familia Palade, str. Poiana Florilor nr. 14. Pentru clarificare vă rugăm, tovarășe **Constantin Velicu**, să permiteți organelor I.C.R.A.L. să viziteze apartamentul în care locuiți, în vederea măsurării și a prinderii în calculul chiriei a spațiului respectiv, conform prevederilor legale.

■

„În fapt, problema pentru care vă scriu este simplă și s-ar reduce la următoarele: blocul Cuza-Călărași sau Călărași 104 sau Călărași 51 sau Cuza 44 (toate denumirile reprezintă același bloc, dar exprimă divergența de păreri între constructor și O.J.C.V.L. Brăila) trebuia să fie dat în folosință la data de **30.06.1980**, conform unei modificări aprobate a datei inițiale (31.12.1979). În fapt, blocul nu a fost dat în folosință la 30.06. 1980, ci eșalonat și treptat, între **01.11.1980 și 31.12.1980**. S-a ajuns și la semnarea proceselor verbale de recepție, acceptarea însemnînd semnarea în alb, adică fără data recepției. Eu nu am acceptat să semnez în aceste condiții, iar cînd am primit procesul verbal am semnat data reală a recepției: **27 decembrie 1980**. Drept urmare, mie nu mi s-a eliberat adeverința necesară și un exemplar din acest proces verbal, pentru a-mi ridica de la secția financiară titlul de proprietate. Permanenta replică a șefului acestui oficiu, inginerul căruia îi creez probleme: „Dacă nu vă convine, reziliați contractul și renunțați la apartament", replică ce încearcă de fapt să exercite același tip de presiune, și care ar vrea să sugereze că el nu ar avea obligații și răspunderi în respectarea contractului și că cetățeanul care-și dorește casă este singurul vinovat și răspunzător de toate". **(Vasile Giurceanu, str. Călărașilor nr. 51, sc. 4, et. 1, ap. 79)**

■

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare: La solicitarea tov. **Ștefan Ștefan**, din municipiul Buzău, referitoare la legalitatea circularei comune M.A.I.A. — Ministerul Muncii nr. 69 386/10.7.1978, respectiv nr. 485/10.7.1978, vă comunicăm: Potrivit prevederilor circularei menționate, pensionarii de stat și cei proveniți din rîndul membrilor C.A.P. pot lucra nemijlocit în producție — în cadrul cooperativelor agricole de producție și al asociațiilor economice intercooperatiste; conform precizărilor circularei, se va urmări ca pensionarii respectivi să angajeze, îndeosebi în acord global, suprafețe de culturi, efective de animale și unele produse și activități; pentru munca prestată și producția obținută, pensionarii urmează să primească drepturile de retribuire în aceleași condiții ca și membrii cooperatori, precum și drepturile de pensii integrale, inclusiv pensia suplimentară; prevederile își mențin caracterul legal de aplicare, întrucît, la solicitarea M.A.I.A., Ministerul Muncii — cu avizul nr. 79 995/7.03.1981 — a confirmat valabilitatea acestei reglementări.

■

D.P.M.O.S., județul Gorj: Privind rezolvarea sesizării tov. **Aurel Cotoșman**, cu domiciliul în Tg. Jiu, care aduce la cunoștință că Întreprinderea Electrocentrale Rovinari refuză punerea în aplicare a hotărîrii nr. 30/29.12.1980, a comisiei de judecată: S-a indicat petiționarului să solicite prin cerere scrisă conducerii unității punerea în executare a hotărîrii comisiei de judecată și atașarea la aceasta a hotărîrii pe care este făcută mențiunea „definitivă și executorie" a consilierului juridic al unității, iar în caz de refuz, să se adreseze Judecătoriei Tg. Jiu cu acțiune de validare-proprie. S-a atenționat oficiul juridic al Întreprinderii Electrocentrale Rovinari asupra modalităților de punere în executare a hotărîrilor instanțelor de judecată.

■

„În ianuarie a.c. m-am mutat în blocul 7, sc. A, ap. 3, din str. Muzelor, Tîrgoviște. Întrucît caloriferele prezentau oarecare deficiențe în funcționare, am procedat la spălarea lor, și defecțiunile s-au remediat. Cu această ocazie, lucrătorii de specialitate m-au avertizat că mulți dintre elementii caloriferelor sînt deteriorați, au numeroase locuri cu rugină, care vor duce în mod sigur la spărturi, — și în nici un caz să nu intru în iarnă fără a le înlocui. Pentru schimbarea lor, m-am adresat conducerii I.G.O.T., proprietara imobilelor de stat, unde am primit un răspuns care mi se pare lipsit de cea mai elementară logică: anume că perioada de valabilitate a caloriferelor este stabilită prin dispoziții legale la 40 de ani; numai după acest termen de uzură, proprietarul este obligat să schimbe caloriferele, natural, dacă este cazul. În mod corect și sincer, conducătorul întreprinderii a recunoscut că, din cauza calității inferioare, caloriferele nu pot avea această durată, dar a aproba înlocuirea, după o uzură de 15 ani, ar însemna să plătească din buzunarul său personal. În adevăr, socotesc eu, pot fi stabilite limite de utilizare a unor materiale, dar aceste limite trebuie să fie reale". **(Dr. Filip Bărbulescu, medic primar, pensionar, Tîrgoviște**

Scrisoare comentată

Din nordul Moldovei

„Mă numesc Ilie Bucinschi, *sînt pensionar, am 70 de ani și locuiesc în satul Liveni, comuna Manoleasa, județul Botoșani. De mulți ani, atît eu cît și consătenii mei ne ocupăm pe lîngă alte îndeletniciri și cu creșterea animalelor pe care le contractăm cu statul. Astfel, în fiecare an contractăm cîte un vițel, sau cîte un porc. Anul care a trecut am contractat o junincă. Trebuia predată în toamna anului 1980, însă nici pînă în prezent nu am putut să o predau, deoarece nu se primesc la contract. În aceeași situație se află în satul nostru crescătorii a 140 de vite. Am vrea ca vitele noastre să fie primite în termen la contract, ele fiind în acest fel de o calitate superioară, deoarece pe timpul iernii pierd din greutate, clima pe la noi fiind mai aspră decît în sudul țării. În prezent sînt pus în situația de a crește și tăurașul contractat pentru anul 1981 și vițica contractată pentru anul 1980. Am speranța că rugămintea noastră se va rezolva într-un termen cît mai scurt, vă mulțumim anticipat".*

10 iunie 1981, ora 12,45. Luăm legătura telefonică și discutăm cu președintele C.A.P.-ului Liveni, Dumitru Avădănii. Ne interesează în ce măsură cele scrise exprimă realitatea. Aflăm că situația este cea arătată de Ilie Bucinschi. Cauzele? Industria cărnii nu poate primi junincile decît după ce acestea dau un vițel. Legea spune însă că, în situația în care se constată că sînt sterile, pot fi contractate pentru tăiere. Or, Dumitru Avădănii ne încredințează că țăranii din Liveni nu au primit sprijin în acest sens din partea veterinarului, urmarea fiind că localnicii au fost nevoiți să țină în continuare, cu cheltuieli deloc mici, vite care ar fi trebuit de mult să fie predate statului. Acum este așteptat în comună un nou medic veterinar, care, nădăjduiește D. Avădănii, va trece mai des și prin satul Liveni.

Oamenii au reușit să iasă din iarnă cu toate vitele vii. Le-au îngrijit așa cum au putut, și le-au îngrijit bine. Au făcut deci tot ce au putut ei să facă. Ar fi fost salutar, credem, ca niscaiva șefi de pe-acolo să cunoască însă mai bine legile, să se intereseze care sînt condițiile de contractare, să vadă care dintre animale sînt sterile și, dacă erau așa, să fie imediat predate la contract. Nu de altceva, dar prilejuri pentru ca țăranii din Liveni să fie invitați să mai încheie și alte contracte poate că se vor mai ivi.

PIA OLARU

Deasupra grătarului din incinta bufetului cu autoservire „Grivița Roșie" (din spatele marelui restaurant „Feroviarul") a apărut, nu demult, un anunț scris cu litere mari: „NU SERVIM MICI FĂRĂ GARNITURA". Și, în paranteză, mai mic: „Conf. adresei nr. 4535" (!?!) „Cine a trimis această adresă?" — întreb pe lucrătorul care se părpălea și el odată cu nevinovații mititei. „Trustul!" Răspuns scurt. Printr-o simplă adresă se dă peste cap o tradiție, și anume aceea că respectivul preparat românesc, specific, se servește, prin excelență, fără garnitură, ca dealtfel și crenvurștii. E nevoie doar de muștar și o halbă cu bere. **(N.T. Suhăreanu, bd. 1 Mai nr. 315, et. 1, București).**

■

Nicolae Hududoi — Prundeni (Vîlcea). **Maria Kirsch** — Lugoj, **George Luca** — Botoșani, **Vasile Morar** — Roșia-Jiu (Gorj), **Niculae Nastratin** — Babadag (Tulcea), **Maria Naghi** — Ploiești, **Ilie Popescu** — Țicleni (Gorj), **Gh. Pálko** — Toplița (Harghita), **Sevastică Vladu** — Traianu (Tulcea), **Evghenie Văluță** — Gheorghe Gheorghiu — Dej (Bacău). **Dan Vălcanu** — Reșița, **Toader Paraipan** — Aiud (Alba), **Constantin Bălașa** — Tîrgoviște, **Iuliu Fazekaș** — Brașov, **Ctin. Onofrei** — Iași, **Elena Cristescu** — Ploiești, **Ioachim Cludac** — Brașov, **Ioan Afilipoaie** — Fălticeni, **Păunica Pleșcan** — Brăila, **Elena Gătej** — Ploiești, **Ion Mănescu** — Băile Herculane, **Maria Bot** — Betfia (Bihor), **Ioan Buzgău** — Sărănad (Satu-Mare), **Grigore Salariu** — Sag (Timiș), **Dtru Gradu** — Dorohoi, **Sofia Toader** — Teiș (Dîmbovița), **Elisaveta Trică** — Călimănești (Vîlcea), **Dtru. Iordache** — Pucioasa (Dîmbovița), **Ștefan Ștefan** — Buzău, **Marilena Antochi** — Bacău, **Stelian Pîrvu** — Tăușani (Prahova), **S. Galofteanu** — Bacău, **Gh. Ghemeș** — Cotnari (Iași), **Mariana Ionescu** — Buzău, **Irina Diaconescu** — Brănești (Dîmbovița), **Ctin Duțu** — Vitioara (Prahova), **Ioana Olteanu** — Alexandria (Teleorman), **Mariana Lațcan** — Ivești (Vrancea), **Mihai Călin** — Orșova (Mehedinți) **Ion Encea** — Calafat, **Zamfira Horja** — Tîrnăveni (Mureș), **Voicașița Enuica** — Tg. Mureș, **Gina Beleșică** Constanța, **Ctin Avarvarei** — Tg. Neamț, **Ion Boldi** — Gavojdia (Timiș), **Ioan Breazu** — Arad, **Elisabeta Comșa** — Predeal, **Nicolae Cuțu** — Brăila, **Ioan Chiș** — Sînmihai (Sălaj), **Costel David** — Focșani, **Nicolae Erdei** — Gătaia, **Gh. Filimon** — Ivănești (Vaslui), **Elisabeta Braur** — Satu-Mare, **Reveica Gheraescu** — Zărnești (Brașov), **Ioan Horga** — Stulpicani (Suceava), **Sergiu Hodor** — Zam (Hunedoara), **Atena Iftodi** — Românești (Iași), **Aurel Lungu** — Costișa (Suceava), **Antofe Orșan** — Turda, **Gh. Petcu** — Craiova, **Teodor Sabău** — Arad, **Iosif Skovran** — Popești (Bihor), **Lenuța Stamate** — Galați, **Gh. Titală** — Lugoj, **Ioan Torj** — Cheile Crișului (Arad), **Elisabeta Țigănuș** — Urechești (Vrancea), **Maria Udrea** — Timișoara, **Ilie Viță** —Ișalnița (Dolj). **Vasile Buti** — Galați, **Vasile Savu** — Piatra Neamț, **Gh. Adam** — Huși, **Floarea Țențu** — Călărași, **Cristea Gheorghe** — Ploiești, **Mihai Dragu** — (Olt), **Ion Grigore** — Brașov, **Ovidiu Postelnicu** — Ploiești, **Florentina Șerban** — Bacău, **Aurel Popa** — — Cluj-Napoca, **Marin Cotoi** — Brăila, **Manolache Lungu** — Cudalbi (Galați), **Ana Alecsiuc** — Cluj-Napoca, **Margareta Barbosu** — Arad, **Irina Coman** — Dej, **Petru Cornean** — Zorlencior (Caraș-Severin), **Ion Cotu** — Pielești (Dolj), **Gh. Dumitran** — Brașov, **Georgeta Mateică**, **Radu Pintea**, **Nicolae Toma**, **Gintu Zamfirescu**, **Elena Dumitru**, **Verbelina Sasso**. **Locatarii din str. Boteanu nr. 3, sect. 1, Dtru Răduțu**, **Ion Marin**, **George Ionescu**, **Marin Neculcea**, **Silvia Cristescu**, **Maria Ungureanu**, **Alex. Ganea**, **Dtru Cîrstea**, **Hagopian Bogos**, **Ana Dlabacs**, **Simina Ene**, **Adrian Ionescu**, **Ioana Drăgan**, **Ștefan Agapciuc** **Lucreția Dumitrașcu**, **Locatarii din str. Liviu Rebreanu nr. 39, bl. PM 22**, **Dumitra Preda**, **Iancu Dumitrescu**, **Florea Răduță**, **Ion Apreutesei**, **Gh. Negrea**, **Laurențiu Cîrstea**, **Ana Cioacă**, **Valeriu Cuțaru**, **Vasile Dorobanțu**, **Gh. Micuțar**, din București: **Scrisorile dumneavoastră au fost trimise spre analiză și competentă rezolvare forurilor în drept, de la care urmează să primiți răspuns.**

Pagină realizată de
PIA OLARU

Poșta redacției

ÎNVĂȚĂMÂNT

Rica Z. Rugină — Drăgușeni, Galați: Ați avut dreptul, în anul școlar 1979/1980 la concediu integral ● **Valeria Gh. Otlita** — Rm. Vîlcea: Pe baza cursului de pregătire la care ați participat în anul școlar 1979/1980, aveți dreptul să vă prezentați la examenul pentru obținerea gradului didactic II în învățămînt ● **Aglaia Merize** — Iași: Nu se aprobă astfel de derogări ● **Liviu Gelu Virban** — Tulcea: Este necesar să vă adresați direct Direcției Generale a Vămilor ● **Ion Prundău** — Caracal: Nu puteți beneficia de bursă ● **Petronela Piticaru** — Rădăuți: Reveniți cu un memoriu, în spiritul celor afirmate în ultima scrisoare; vom fi bucuroși să vă putem ajuta ● **Ilie Bumbocea** — Timișoara: Am primit copiile necesare, au fost îndrumate la forul de resort. ● **Cristian Lepăduș** — Craiova: Elevii care au beneficiat de bursă pe bază de contract în treapta I de liceu, încheiat în anul școlar 1979/1980, au posibilitatea să-și continue studiile prin învățămîntul de zi dacă restituie contravaloarea bursei iar întreprinderea este de acord să anuleze contractul.

HORIA PATRAȘCU

ADMINISTRATIV

Constantin Prodan — Constanța: Mama dv. nu poate fi înscrisă la pensie pentru pierderea capacității de muncă, pentru că s-a îmbolnăvit după șase ani de la întreruperea activității ● **Gheorghe Băduică** — Tr. Măgurele: Am fost informați că vi s-a aprobat atribuirea unui triciclu cu motor. Pentru întocmirea formelor necesare, adresați-vă D.P.M.O.S. Teleorman ● **Viorica Marinescu** — București: Răspunsul de care ne întrebați l-ați primit din partea Ministerului Muncii în luna iunie 1980 cu nr. R/232524 ● **Gheorghe Petcu** — Craiova: Conform prevederilor statutului model al cooperativelor de credit, care se aplică din data de 1.I.1981, termenul de retragere este de 4 ani de la achitarea ultimei rate de împrumut, iar aprobarea o dă adunarea generală ● **Ștefan Dobre** — Galați: La imobilele cu mai mule apartamente, aparținînd unor proprietari diferiți, cheltuielile de întreținere și reparații la părțile comune sînt suportate de către aceștia, chiar dacă apartamentele, prin așezarea lor în imobil, nu implică folosirea acelor părți comune de către locatarii respectivi.

MARGA NEDELEA

SOCIAL

Clara Melinov — București: „Tărăgănarea" despre care ne scrieți are loc în termenul fixat prin lege ● **Caja Eusebiu** — Prahova: A fost instituită o comisie care recercetează cazul Pleșa ● **Sanda Nicorescu** — București: Avocatul a procedat corect; incorect ar fi fost dacă ar fi procedat împotriva convingerilor sale ● **Stelian Arnăutu** — Iași: Pedeapsa pare într-adevăr aspră; două au fost împrejurările care au dictat-o: gradul pericolului social și atitudinea față de organele de anchetă ● **Ioana Popescu** — Timișoara: Nu scriem romane la cerere ● **Horia Lupașcu** — București: Dacă n-am dreptate nu scrieți, **suport orice pedeapsă**. În primul rînd: o pedeapsă aveți. În al doilea rînd o știm din experiență, dacă vom stabili că n-aveți dreptate, veți spune că la rîndu-ne am fost mituiți. Trimite-ți documentele, fără condiții ● **Clarisa Onofrei** — București: Cînd o să mai știți dinainte răspunsul, nu ne mai scrieți ● **Ionela Tudor** — București: Nu este vorba de o dezmințire, ci de dreptul la replică ● **Codoșiu Viorel** — Galați: Invocarea dreptului la clemență cuprinde, cum spuneți, recunoașterea parțială a vinovăției, dar și resemnarea ● **Spandiuc Nae** — București: Dv. nu v-a plăcut filmul, ci cronica. Tot v-ați ales cu ceva ● **Paraschiv Radu** — București: Nu e bine să renunțați la șansa recursului, chiar dacă vi se pare anevoios. ● **Stănica Petre** — Timișoara: Fiind vorba de o dispariție, inversarea termenului nu vă este de nici un folos.

NICOLAE CRISTACHE

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.**

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

FĂRĂ PREJUDECĂȚI DESPRE FOLCLOR

Folclorul? L-aș face obiect de studiu în școli

Pe Florica Ungur am întîlnit-o nu demult în Băileștii Olteniei. Recunoscuta interpretă a cîntecului bihorean, păstrînd nealterate farmecul și puritatea melodică a cîntecelor, înnobilează cu vocea ei caldă și senină bogăția folclorului autentic. „Sincer vă spun, e greu să răspund cînd simt că am rămas cu caractere pe care le-am moștenit de la părinții mei, țărani din satul Fișca, comuna Vîrciorog (Bihor), chiar dacă am făcut o facultate de filologie, secția limbi clasice, cînd simt că sînt o îngemănare a acestor jumătăți". O îngemănare a două calități cărora posesoarea știe să le dea importanța valorii necesare. Considerîndu-se încă țărancă, Florica Ungur înțelege, de data asta cu jumătatea care-a studiat, că a fi un interpret bun înseamnă a cunoaște cît mai mult și muzică, a ști cît mai multe despre muzică. „Țăranilor, culegătorul trebuie să le capete încrederea, să se apropie de ei, să îi provoace, să le trezească sensibilitatea".

— S-a întîmplat vreodată să nu puteți cînta precum țărăncile ?

— Există interprete-țărănci care au niște inflexiuni în voce și cîntă atît de autentic trăind melodia, încît e foarte greu să cînți ca ele. Dar necîntînd ca ele cîntecul își pierde din valoare. Nu mi s-a întîmplat să nu fiu în stare, dar revenind la vocile lor vreau să spun că îmi pare rău că aceste femei n-au avut șansa să fie tinere în vremea noastră. Există, de pildă, la Petid (Bihor) o femeie frumoasă, bunică harnică, ea are o voce caldă și curată cum multe interprete și-ar dori să aibă. Păcat că nu mai este tînără, ca să se lanseze, pentru că nu ei i-am face un serviciu ci nouă, ne-am bucura de încîntarea pe care ne-ar aduce-o. Unei melodii îi trebuie o interpretare pe măsură. Melodiile mele sînt foarte grele dar atunci cînd simt că o melodie e mai bună cîntată de un instrumentist renunț la ea, altfel am sentimentul că o ciuntesc".

Ascultînd-o pe Florica Ungur, cum își modula glasul dulce pe silabele limbii române, am avut sentimentul că aud coborînd din pădurile Biharei tulnicăresele luminii. Cîntecul ei făcea să înflorească în palmele țăranilor olteni, bucuria regăsirii celor dragi. Fără a aduce în spectacol cîntece de mare popularitate cîntăreața a repurtat un frumos succes. „Unii se coboară la un nivel foarte scăzut al unei categorii de public în loc să ridice publicul. Nu e o deformație profesională intenția de a educa publicul, este un principiu cunoscut, îmbinarea utilului cu plăcutul. Eu cred că marele serviciu pe care-l facem folclorului e să-l aducem să fie înțeles de public, să-l descifrăm, să-l facem pe ascultătorul de radio sau tv. să nu apese pe buton cînd aude muzică populară.

Unii o fac din snobism, alții din neîncredere și aceștia din urmă nu trebuie condamnați, ei sînt încă recuperabili.

Îmi vin în minte niște versuri care se cîntă pe scenă de unii interpreți, și ar merita să primească prompt dezaprobarea publicului : „Măi nevastă iară-s bat / iar e rîndul să te bat / cu scîndura de la pat / să te bat să te omor / cu muchia de la topor" sau am cunoscut o fetiță care m-a impresionat prin ceea ce știa despre limba latină și romanitatea limbii române însă m-a indurerat cînd a cîntat : „Bărbățelul meu cel bun / aseară mi-a dat un pumn / de la ușă pîn' la pat / m-a făcut accelărat". I-am spus să-și închipuie că vede ce cîntă. S-a cutremurat. Atunci i-am cîntat și eu ceva : „Pînă-i soare pe răzoare / nu se-aude-o horitoare / dacă soarele-asfințește / la toate holda horăște".

Există părinți încîntați de asemenea texte. Apoi, chiar interpreți cunoscuți aduc în fața publicului texte lipsite de bunul-simț al rostirii unor vorbe. Din necunoașterea limbii române, la radio se cîntă „mîndre sînt porturile / frumoase-s oltencele...". „Port popular" nu are plural, că nu-i vorba despre porturile la mare. Interpretul poate nu știe dar cei responsabili de ce lasă asemenea greșeli ?

— Vă place mult folclorul ? Sînteți profesoară de latină...

— Atît de mult încît l-aș introduce ca obiect de studiu în școală. Ar fi o întregire a conștiinței de român. Am aduce o mare contribuție la dezvoltarea dragostei de țară și de neam. Omul care nu înțelege propriul folclor e puțin infirm.

— Cîntați și romanțe ?

— Da, însă iubesc doina. Presupune mult mai multă participare sufletească, mai multă înțelegere a sufletului omenesc iar tehnic vorbind, este foarte greu de interpretat. Nu-i la îndemîna oricui să doinească.

IOANA PROCA ■

Pledoarie pentru criterii riguros științifice

— Stimate tovarășe Octavian Păun, sînteți lector doctor la Facultatea de limba și literatura română din București, și după cîte știu, un profund cunoscător și iubitor al folclorului românesc. Ce credeți, în materie de editare a creației populare orale s-a spus ultimul cuvînt ?

— Folclorul românesc a fost publicat și comentat de iluștri cărturari din trecut. Nouă, celor de azi, ne revine misiunea de a continua superba strădanie a înaintașilor. De aceea cred eu că se mai poate face mult pentru completa valorificare a imensului material strîns de folcloriști, editarea lui fiind un adevărat act de cultură. După umila mea părere, colecțiile lui **Simion Florea Marian, I. Pop Reteganu, Dumitrescu Bistrița, Matthias Friedwagner, Constantin Brăiloiu** sau **Sabin Drăgoi**, odată tipărite, ar oferi o imagine extraordinară asupra folclorului românesc.

— A însemnat de fiecare dată tipărirea unei culegeri de folclor un act de cultură, cum spuneați ?

— Sincer să fiu, nu manifest un mare entuziasm față de așa-zisele culegeri de folclor publicate de centrele județene de îndrumare a creației populare. Sînt cîteva obiecții întemeiate : Nu au rigoare științifică, au o viziune romantic-desuetă asupra materialului cules, sînt minate de amatorism. Sînt și unele excepții, bineînțeles, cum ar fi remarcabila culegere realizată de D. Jompan, **Folclor din Marga**. Cred că s-ar impune o mai atentă îndrumare din partea tuturor forurilor în ceea ce privește publicarea după criterii riguros științifice a folclorului nostru.

— Care credeți că sînt țelurile mai apropiate sau mai îndepărtate ale folcloristicii românești ?

— Exegeza folclorului a vizat în lucrări de o valoare incontestabilă atît probleme de metodă cît și de analiză pertinentă a unor categorii folclorice. **Estetica basmului** de G. Călinescu, **Stereotipia basmului** de N. Roșianu, **Balada populară română** de Gh. Vrabie, **Coordonate sud-est europene ale baladei populare românești** de A. Fochi, **Folclor românesc în perspectivă comparată** de I. C. Chițimia și altele vin să ilustreze această preocupare. Rămîne ca un deziderat de seamă al folcloristicii românești alcătuirea cataloagelor tematice, Atlasul folclorului și etnografiei și Enciclopedia folcloristicii. Un aport hotărîtor ar avea și înființarea **Asociației folcloriștilor din România**, pentru care au pledat atîți folcloriști de seamă din trecut și de astăzi.

— Sînteți, după cîte știm, autorul unei frumoase și valoroase antologii de folclor, care se numește ELOGIUL FOLCLORULUI ROMÂNESC. Cum ați caracteriza-o în cîteva cuvinte ?

— Titlul mi-a fost inspirat de discursul de recepție al lui Lucian Blaga, **Elogiul satului românesc**. În 1969 am publicat primul volum, volum ce reunea studii și articole despre creația spirituală a românilor, de la stolnicul Cantacuzino pînă la Zaharia Stancu. În momentul de față, al doilea volum este predat la Editura Eminescu, iar al treilea este în lucru. Cel de-al doilea volum al antologiei va strînge laolaltă pe cei care au ilustrat folclorul românesc în a doua jumătate a secolului nostru, de la Ov. Papadima la poetul Adrian Păunescu.

— Să amintim că unul dintre subiectele mari ale criticii și istoriei literare românești este raportul literaturii orale cu literatura originală. Stimate Octav Păun, este acest raport, de fiecare dată, pus în lumină corect ?

— Deși s-au scris studii deosebite, nu există totuși pînă acum o lucrare de sinteză cu privire la influența surselor folclorice asupra literaturii. Cred că se face o eroare absolutizîndu-se rolul folclorului în revitalizarea literaturii originale.

— Fapt ce conduce deseori la interpretări greșite. Ne puteți oferi și un exemplu ?

— Un exemplu, cred convingător, este cartea lui Al. Paleologu, **Treptele lumii sau calea către sine a lui M. Sadoveanu**, apărută în 1978 la „Cartea Românească". Autorul consideră că sursa romanului **Baltagul** nu este **Miorița** ci povestea lui Isis în căutarea trupului dezmembrat al lui Osiris, încercînd să demonstreze punct cu punct că aceasta se suprapune cu subiectul din **Baltagul**, în chip desăvîrșit. Teza, lansată de Al. Paleologu nu este din păcate nouă. Ea a fost emisă pentru prima dată de Th. Speranția în anul 1914, considerată însă o interpretare fantezistă a Mioriței. Opinia mea este că nu era nevoie de a discuta despre mitul solar de origine egipteană pentru că la noi, după cum au arătat V. Pârvan în **Getica** și H. Daicoviciu în **Dacii**, a existat un cult solar în spațiul carpato-dunărean. Supraviețuiri ale acestui cult în cultura populară românească pot fi depistate în colinde, în descîntece și în obiceiurile cetelor de feciori din Țara Oltului. Al. Paleologu trebuia să cunoască toate acestea, precum și cele spuse de M. Eliade în **Traité d'histoire des religions**. Pentru criticul nefamiliarizat cu ansamblul de datini și credințe populare opera sadoveniană nu i se va revela niciodată în totalitate. Revin la ce spuneam mai înainte : influența folclorului asupra literaturii originale trebuie privită cu foarte mare atenție pentru a nu cădea în capcana interpretărilor eronate.

GEORGE CUȘNARENCU ■

Tineri publiciști

Să constatăm, înainte de toate, în ce privește publicistica studenților, ca o trăsătură a acesteia, entuziasmul celor care fac revistele studențești. Dacă în alte domenii o astfel de precizare ar putea fi suspectată de complezență, în cazul revistelor studențești ea exprimă un incontestabil adevăr. Cîteva din revistele de prestigiu, **Echinox, Forum studențesc, Convingeri comuniste, Tribuna studentului economist, Dialog**, asigură o apariție ritmică, un conținut necesitînd efort deosebit de documentare și redactare, o ținută grafică bine precizată. Dacă ne gîndim că în cazul unor publicații profesioniste astfel de rezultate sînt deseori efectul unor presiuni administrative asupra unor membri ai colectivului redacțional, dacă ne gîndim că, deseori, ca să iasă, un articol presupune efortul de a aminti redactorului că trebuie să-și justifice remunerația primită, vom avea în cazul revistelor studențești, realizate de către studenți în timpul lor liber, imaginea posibilelor virtuți ale stării de entuziasm. Sau, poate. ale credinței în gazetărie, dacă ținem cont de faptul că publicistica e una din profesiile care presupun în mod necesar entuziasmul pentru ceea ce faci. Să constatăm, în al doilea rînd, la momentul actual din publicistica studențească, în raport cu alte momente, un evident progres în direcția luării în serios a condiției de publicație. Revistelor care s-au impus prin asigurarea ritmicității, prin organizarea redacțională fermă : **Echinox, Convingeri comuniste, Forum studențesc, Dialog, Opinia studențească** li s-au adăugat acum : **ING, Studențimea comunistă brașoveană**. Între acestea se detașează vizibil, fapt semnificat și prin acordarea fără rezerve a premiului I, **Forum studențesc**, revista Consiliului U.A.S.C. din Centrul universitar Timișoara. Bune din punct de vedere al orientării tematice, revistele studențești suferă însă, în ce privește conținutul unor articole, de o evidentă absență a profesionalismului. În documentarea și redactarea unor articole îndeosebi, se simt imediat slăbiciuni ținînd de insuficienta însușire a meșteșugului, a unor reguli elementare de realizare a unui articol. Posibilul argument că și în spațiul publicisticii studențești ne aflăm, ca dealtfel în toate domeniile artei studenților, cu statutul de amator nu rezistă. Sînt numeroase domenii ale artei studențești (folclorul, teatrul) în care profesionalismul în sensul stăpînirii unor elemente absolut necesare practicării artei respective, e o trăsătură definitorie. Aceste slăbiciuni în însușirea unor elemente ținînd de meseria de gazetar explică dealtfel și dificultățile întîmpinate de juriu în descoperirea, printre semnatarii numeroaselor articole din revistele aflate în concurs, a unor personalități publicistice puternic reliefate. Această situație ar putea fi remediată dacă la întîlnirile periodice pe care Comitetul Executiv al Consiliului U.A.S.C.R. le organizează cu redactorii revistelor studențești s-ar insista și pe însușirea unor elemente indispensabile profesiei de jurnalist. E drept, alături de invitarea unor buni ziariști profesioniști la aceste întîlniri, care să-și prezinte experiența lor, credința celor ce redactează revistele studențești că în materie de presă mai au totuși cîte ceva de învățat de la alții, chiar dacă prin casetele redacționale unii sînt redactori șefi sau redactori șefi adjuncți, e absolut necesară. În mod curios, multe din articolele studențești reproduc în mic slăbiciunile articolelor redactate de publicațiile profesioniste. Se pot întîlni astfel slăbiciuni ținînd atît de copilăria presei (lirismul desuet, bombasticismul, îngîmfarea), cît și de senilitatea presei (rutina, excesul de cuvinte în detrimentul faptelor, tezismul sicîitor).

Dincolo de aceste observații, publicistica studențească, așa cum s-a conturat ea în această etapă finală, rămîne unul dintre cele mai interesante fenomene nu numai ale spațiului spiritual studențesc, dar și ale celui național. O mai mare atenție din partea publicațiilor profesioniste s-ar impune față de revistele studențești. Fie și pentru a găsi aici, dacă nu pe viitorii lor redactori, cel puțin entuziasmul față de meseria de gazetar de care unele dintre ele mai au încă nevoie.

ION CRISTOIU ■

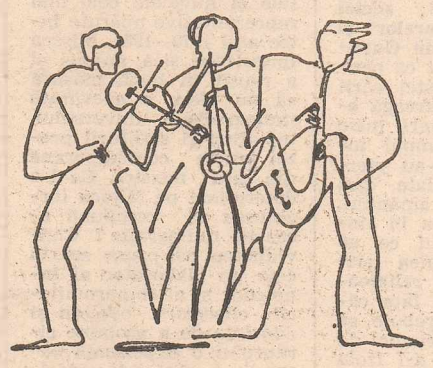

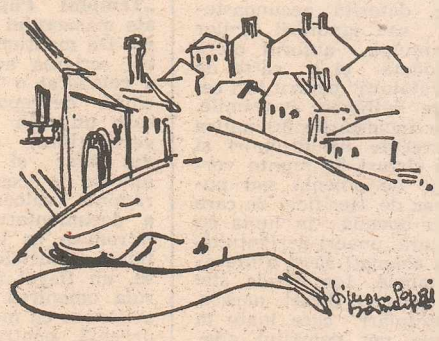

Cronica spectacolelor

Miza şi mîrîiala

Am venit să vedem **Mîrîiala** de Paul Cornel Chitic cu nelinişte şi entuziasm. Stare contradictorie alimentată de unele comentarii de culise şi de presă. Şi am plecat acasă grăbiţi.

Autorul piesei este un frenetic. E în stare să cadă pentru teatru, în linia întîi, cu pieptul în gura unui tun sau în bătaia rafalelor de mitralieră ale tuturor scepticilor din lume. Îşi pune viaţa în joc pentru teatru la ruletele tuturor conflictelor estetice şi curentelor de opinii care bîntuie scena, apărînd bunul simţ şi bunul gust. Pasiunea sa pentru teatru irită, face adepţi, lasă indiferenţi prin toate culisele. Existenţa dramaturgului Paul Cornel Chitic nu poate trece niciodată neobservată. Publică teatru şi, paradoxal, e jucat cu întîrziere şi periferic. Experimentează teatru iar criticii literari, teoreticienii, actorii şi regizorii îl comentează, de obicei, cu admiraţie. Nu se poate să nu îmbrăţişezi cauza pentru care luptă Paul Cornel Chitic şi care e de fapt cauza nobilă a unui teatru implicat în marile dileme ale epocii, a unui teatru **politic** pînă în măduva oaselor.

Debutul piesei **Mîrîiala** e deconcertant. Din cauza încrucişărilor rapide de replici şi a mişcării obositoare prin scena proiectată printre spectatori, scapă atenţiei cîteva avertismente necesare pentru receptarea limpede a dezbaterii. Spectacolul ne implică într-adevăr, adică ne face să suferim împreună cu eroii, să zîmbim, să ne amăgim, să ne plictisim şi să rămînem indiferenţi! (Uneori şi indiferenţa este un nivel de implicare). Miza se anunţă puternică dar rămîne epidermică. Se judecă aici, prin procedeele brigăzilor artistice de agitaţie, cazul unui tînăr, Samuil Muşa, care refuză să-şi mai ridice retribuţia, cîtă vreme tovarăşii săi de muncă se fac că muncesc şi conducerea întreprinderii se face că-i plăteşte. Criză de conştiinţă? Da. Numai că e o criză care se confundă uneori cu o criză de nervi. Asta şi din cauza lui Dinu Manolache, actor excepţional, care aici nu-şi poate salva rolul, insuficient închegat de autor, decît prin exasperare. Personajul e cînd ridicat în slăvi, cînd demolat, ca în viaţă, dar din păcate planurile estetice ale problematicii rămîn confuze şi pînă la urmă nu mai înţelegi dacă merită să fie purtătorul unei cauze nobile, purtătorul cauzei spectatorilor sau să fie uitat cît mai repede. Dacă piesa este o criză de conştiinţă, autorul a greşit pentru că n-a reuşit să pătrundă mai adînc în resorturile intime ale personajelor şi rămîne prea mult prizonierul investigaţiei de... brigadă artistică. Personajele nu au profunzime, nu au biografie (decît schematică, întîmplătoare), conflictul se diluează, problematica se dezintegrează, miza eşuează. Păcat. Ar fi putut atinge dimensiunile unei drame general valabile, a omului care se opune lucid şi demn ipocriziei, poltroneriei, prostiei şi ditirambei demagogice. Pretextul şi mai apoi stilul spectacolului, care ar fi putut fi de statură brechtiană, e doar de brigadă artistică sau de teatru de amatori.

Cristian Hadji Culea a investit aici multă imaginaţie, a „mişcat" interpreţii cu sens şi fără sens prin scenă, ca să dea impresia că se întîmplă totuşi ceva grav sub reflectoare, a imprimat dramei un ritm de farsă, a colorat personajele pînă dincolo de text şi a creat un spectacol derutant. Dintr-o distribuţie aglomerată pentru posibilităţile scenei de la Teatrul Foarte Mic se detaşează Gheorghe Visu, inteligent, ironic, comentîndu-se în „subsidiar", cu un surîs perfid, maliţios într-un cenzor cu „maniere elegante", Jean Lorin Florescu, interpretînd perfect un rol de imbecil agresiv şi aproape criminal, urmare a unui studiu atent asupra tipului uman din viaţa de toate zilele, Sorin Medeleni, şiret, fluctuant, laş într-un rol de lichea încovoiată, Rodica Negrea, explozivă într-o complice de alcov cu viaţă duplicitară, Liana Ceterchi, foarte bună în foiletonul colorat al unei vecine parşive.

Decorul lui Vitorio Holtier, între banal şi kitsch, adică neplăcut la vedere, e adaptat corect situaţiilor textului.

Pînă la urmă piesa ne învaţă că nu e destul să mîrîi (eventual în burlanul sobei), ci să iei atitudine, să-ţi asumi răspunderea în faţa vieţii, în numele adevărului şi în sensul progresului. Demonstraţia este însă deocamdată eliptică. Demonstraţia este însă deocamdată ratată. După părerea noastră Paul Cornel Chitic este un dramaturg pentru cauze mai mari!

ADRIAN DOHOTARU ■

Desene pe asfalt

6 şi 26

...Cînd în tinereţea mea (care era şi a filmului românesc) am avut norocul de a face parte din echipa lui Victor Iliu ce urma să imagineze prima revistă postbelică de cinema din România am înţeles că adaug o nouă iubire, după poezie, de pe atunci tulburatului meu suflet. Anii au trecut, aproape de douăzeci. Filmul românesc a rămas tînăr (aşa se încăpăţînează să-l vadă cronicarii) şi e poate nedrept să-i contestăm maturitatea, atît a aspiraţiilor programatice cît şi a mijloacelor prin care el se exprimă. Se făceau doar cîteva filme pe an. Preparativele durau chinuitor de mult şi reporterul grăbit să prindă „prima zi de filmare" trebuia să facă de zeci de ori drumul pînă la Buftea pînă cînd clămpănitul clachetei era cu adevărat... primul. Decoratorii lucrau şi ei cu o lentoare de film mut: ridicau un perete de mucava în de trei ori timpul în care constructorii zideau o casă întreagă. Scenariile se „zideau" şi ele anevoios. Nici cînd peliculele erau socotite a fi gata litera scenariilor nu părea definitivă. Un film nu era terminat nici după premiera oficială, cu public. Era oricînd posibil ca în dorinţa de a-l „îmbunătăţi" cineva să-l deturneze de pe ecran poruncind amputări, contrafaceri ori chiar noi filmări... Redactorii **Cinema**-ului maestrului Iliu aşteptau premierele ca pe evenimente cosmice. Cu 12 apariţii pe an revista depăşea cu mult producţia cinematografică autohtonă şi nu credeam să ajungem fericitul timp în care să putem vorbi despre filmul **lunii**. Anii au trecut şi — graţie mai ales excelentelor mijloace tehnice cu care a fost înzestrată uzina cinematografică de la Buftywood — producem azi un număr de filme ce ne situează sub raportul ritmicităţii pe un loc mai mult decît mulţumitor într-o statistică mondială.

Cu fiecare nou cincinal cifra de nevisat a începuturilor (şi reînceputurilor) romantice e mereu amendată, ambiţiile noastre ţintind un neîncetat progres. Despre saltul calitativ, şi el evident, chiar dacă nu pe măsura celui cantitativ, nu e cazul să vorbim. Noul val de cineaşti (Piţa, Veroiu, Daneliuc, Tatos) confruntat cu harul cîtorva personalităţi rămase din valuri mai... vechi (Mihu, Marcus, Munteanu, Urşianu, Nicolaescu, Blaier) promite pelicule care să-i asigure notorietatea pe plan mondial. Şi bineînţeles — deziderat superior — pe plan naţional. Mă întreb însă de ce nu asigurăm totdeauna filmului românesc un meritat spaţiu de afirmare, de ce în competiţia cu filmul străin el trebuie să facă figură de gazdă elegantă, aşezîndu-se mai la coada mesei cu bucate. Sînt partizanul unui necurmat import de valori fără de care truda cineaştilor noştri ar fi lipsită de componenta decisivă a confruntării cu tot ce e mai bun pe ecranele lumii (dar importăm cu adevărat capodopere?), totuşi nu văd de ce gospodarii sălilor de cinema şi programatorii de spectacole creează un nedorit dezechilibru între filme româneşti şi străine.

Cînd scriu aceste rînduri, la 3 iunie 1981 pe ecranele Bucureştilor rulează 6 (şase) filme româneşti şi 26 (douăzeci şi şase) filme străine. (Iar am să-l supăr pe regizorul Mureşan căruia, uneori, nu-i plac cifrele!). La capitolul săli de proiecţii „scorul" ne e şi mai nefavorabil: 9—34! Primează, care criteriu? Planul financiar? Filmul românesc nu umple săli? N-aş crede. Poate nu facem cuvenita propagandă filmului românesc şi nemaipomeniţilor lui actori. Poate că nu-i facem o bună reclamă. S-ar zice că solicit pentru filmul românesc un climat de excepţie? Exact. Hai să detronăm **Vagabondul** de pe jeţul unde s-a cocoţat, **Vagabondul** fără de care parcă viaţa cinematografică e de neconceput. El e un fel de Gogea Mitu, Miţa Biciclista, o exotică permanenţă a Bucureştilor de care ne-am putea lipsi. Încercăm?

GHEORGHE TOMOZEI ■

Vorbiţi şi scrieţi româneşte

BOUR, BOURI, BOURIU. De la vechiul cuvînt bour avem verbul **a bouri** = a ţine coarnele gata de atac, a mişca înainte urechile (despre cai), a fi gata de atac. Se întîlneşte acest verb mai ales la Cantemir: „...coada pre spinare ridicîndu-şi şi urechile înainte bourîndu-şi, toată herghelia o ocolea... Condeiele mai ascuţite decît sulele şi mai lungi decît suliţele, asupră-le-şi bourează... Cu suliţa bourată, pre bietul iepure în goană luă".

Popular folosit: „au început viţelului a-i bouri coarnele", cu sensul „a-i da coarnele".

Printr-o imagine poetică deosebit de inspirată, poporul român a numit **bouri** sînii tinerelor fete, care se văd sub ie ca nişte corniţe: „Dragostea de unde naşte?... De la ţiţe bourele!" spune un cîntec cules de G. Dem. Teodorescu. La Eminescu: „Sub alba haină de noapte, de la gît în jos, se trădau boureii sînilor".

BOI(U) = talie, statură, înfăţişare. Cuvînt care pică bine acolo unde l-au folosit scriitorii noştri, destul de rar, păstrîndu-i astfel puterea expresivă: Fata îi ca trestia, la boiu. (Alecsandri) Boiul mi-l înmlădiu. (Eminescu) Sînt flori care-şi înclină boiul şi mor topite de visare. (Anghel) Boiul îi era aşa de gingaş încît îţi venea să o bei într-o bărdăcuţă de apă. (Ispirescu) Şi cum era de potrivit făcut la boiul său, îi şedea bine cu hainele ce îmbrăcă. (Ispirescu)

BRUMĂREL — adjectiv, cu referinţă la culoarea blănii, în special a mieilor: **brumat, brumăriu, cenuşiu, fumuriu, sein, sur,** toate aceste sinonime parţiale ale lui **brumărel** fiind reduse azi, în vorbirea multora, la neologismul inexpresiv **gri.** Ca substantiv, **brumărelul** este numele lunii octombrie (sau noiembrie). Se mai zice **brumar mic** pentru octombrie, şi **brumar mare** pentru noiembrie.

ION COJA ■

CAP LIMPEDE

CARTE

La întrebarea „de ce urcă muntele?", Edmund Hillary, învingătorul Everestului, a răspuns: „Pentru că există!". Într-adevăr, uriaşii de piatră oferă omului şansa unei veritabile confruntări. Despre această continuă confruntare scrie **Ion Preda** în cartea **Omul şi muntele**, tipărită la **Editura Sport-Turism.** Reporter de turism, bun cunoscător al muntelui şi al oamenilor îndrăgostiţi de munte, Ion Preda relatează întîmplări dramatice petrecute de-a lungul mai multor ani în zonele montane. Volumul este, aşadar, o „carte document". Înfăţişînd fapte ce nu o dată sfîrşesc tragic, datorită necunoaşterii sau ignorării legilor muntelui, autorul oferă totodată şi o „carte de învăţătură" pentru toţi cei care îndrăgesc înălţimile. Dar încleştările dramatice petrecute pe drumuri şi pe vîrfuri de munte vorbesc de omenia sau puterea de sacrificiu de care dau dovadă în lupta cu natura, uneori dezlănţuită, cei chemaţi să-şi ajute aproapele. Ion Preda ştie să relateze direct, nervos, întîmplări care luate în parte pot constitui adevărate subiecte de roman. El este în egală măsură reporterul ce înregistrează, selectează şi redă faptele, dar şi omul ce nu poate trece niciodată indiferent pe lîngă dramatismul acestora. **Omul şi muntele** se prezintă ca o invitaţie la cunoaştere, căci orice călătorie spre crestele munţilor este o lecţie de viaţă. ● **Marschall Kilduff** şi **Ron Javers**, doi reporteri de la **San Francisco Chronicle** s-au încumetat la o amplă investigaţie jurnalistică, inclusiv socio-filozofică, a unei întîmplări care, petrecută acum doi ani şi jumătate, în Guyana, a tulburat conştiinţa publică a întregii lumi. Demersul lor reporteri-cesc s-a transformat într-o carte care, apărută la **Editura politică**, în traducerea **Feliciei Antip**, se intitulează **Secta sinucigaşă, secretele sectei „Templul Popoarelor" şi ale masacrului din Guyana.** De menţionat că pentru scrierea acestei cărţi a colaborat o întreagă echipă de reporteri, între care unii, în timpul investigaţiilor, şi-au pierdut chiar şi viaţa, dar, dincolo de acest amănunt, rămîne valoarea în sine a documentarului ce ne introduce în lumea terifiantă a sectelor religioase, un flagel în faţa căruia omenirea trebuie să acţioneze cu maximum de urgenţă, pentru a-l izola şi a-l exclude din viaţa sa ● **La Editura Junimea** din Iaşi, în colecţia **Eminesciana,** ajunsă la cel de-al 25-lea volum de studii dedicate operei marelui nostru poet, a apărut în aceste zile o carte de excepţie, o amplă culegere de texte privind receptarea de către **Nicolae Iorga** a operei eminesciene. Ediţia, cu un studiu introductiv, note şi o bibliografie semnate de **Nicolae Liu,** se impune ca una din cele mai cuprinzătoare întreprinderi menite să fixeze dialogul, peste timp, între două genii ale culturii noastre ● Tot în aceste zile, la **Editura Eminescu,** a ieşit o antologie de proză scurtă contemporană, antologie alcătuită de criticul **Mircea Iorgulescu** şi intitulată **Arhipelag.** Publicînd în paginile aceleiaşi coperţi schiţele şi nuvelele cele mai reprezentative apărute între anii 1970—1980, Mircea Iorgulescu şi-a propus şi a reuşit în bună măsură să ne ofere o adevărată radiografie a universului, tematicii şi scriiturii prozei scurte contemporane din ţara noastră. Ce l-a determinat pe Mircea Iorgulescu să compună această radiografie? Convingerea că proza scurtă este un „laborator al înnoirilor şi al compromiterii clişeelor" precum şi „dorinţa de a propune cititorului o experienţă oarecum inedită: familiarizarea, prin intermediul unei singure cărţi, fatal totuşi limitată, cu spiritul prozei româneşti de astăzi". Din cei 15 scriitori ce semnează „capitolele" acestui roman, transcriem, iată, cîteva nume: Radu Cosaşu, Paul Georgescu, Horia Pătraşcu, Eugen Uricaru, Mihai Sin, Dumitru Dinulescu, Gabriela Adameşteanu, Alexandru Papilian ● Şi pentru că tot sîntem la proză scurtă, iată, **Editura „Facla"** din **Timişoara** publică un volum de reportaje literare, **Acces la esenţă**, aparţinînd ziaristului timişorean Mirel Brateş. Între alte calităţi ale acestui volum de debut, remarcăm capacitatea scriitorului de-a surprinde „spectaculosul faptelor noastre diurne", calitate care e grefată pe o bună cunoaştere a oamenilor şi locurilor despre care scrie.

● **Elipsa de aur** se numeşte cartea de versuri pe care **Victor Nistea** a publicat-o la Editura **Cartea Românească.** Ceea ce vrem să subliniem la acest volum (despre care, bănuim, criticii vor vorbi şi vor scrie cu o reală surpriză), este munca mai puţin consemnată şi comentată a lectorului de carte, omul care, prin experienţă şi cultură, îşi pune semnătura aproape nevăzută asupra alcătuirii însăşi a cărţii. Acest lector care ne-a obişnuit numai cu cărţi bine întocmite, adevărate radiografii ale poeţilor pe care ni i-a prezentat, este Mircea Ciobanu.

TV

Marţi, 9 iunie, pe programul 1, în cadrul emisiunii **Teatru TV** ne-a fost prezentată piesa lui Octavian Sava **Fericirea noastră cea de toate zilele.** Deşi abordează un subiect aparent minor, autorul investighează totuşi adînc în sufletele personajelor, mai ales în cel al eroinei principale, profesoară de matematică dintr-o şcoală din provincie, aflată în conflict cu familia, cu colegii de şcoală. În rolul eroinei principale, **Valeria Seciu,** care, prin jocul său subtil, nuanţat, de un mare firesc ne-a oferit un adevărat recital actoricesc. Alături de această extraordinară actriţă i-am putut vedea — foarte buni de altfel şi ei — pe actorii Valentin Paraschiv, Paul Lavric, Horaţiu Mălăele (poate puţin prea „jucăuş"), Constantin Diplan. Inspirat decorul conceput de Valeria Stoleru. La reuşita spectacolului a contribuit şi imaginea realizată de Edwiga Adelman. Bineînţeles, nu trebuie uitat nici meritul regizoarei Olimpia Arghir ● Pentru că tot am vorbit despre teatru, semnalăm şi serialul **Pagini din istoria teatrului românesc** (Caragiale în vremea lui) care ne prezintă momente semnificative din creaţia lui Caragiale, în interpretarea marilor noştri actori, dar şi noi date, detalii, întîmplări cu marele nostru scriitor. Prezentatorul emisiunii este **Radu Beligan,** o prezenţă plină de farmec şi pe micul ecran. ● Joi, 11 iunie, pe programul 2 transmisiunea directă a concertului Orchestrei simfonice a radioteleviziunii ne-a prilejuit întîlnirea cu dirijorul canadian Remus Tzincoca. Solistă — Anisia Campos (Canada). Un concert de mare ţinută artistică avînd în program muzică de Bach, Beethoven şi George Enescu.

PLASTICA

Cu stăruinţa aceea plină de reproş şi melancolie a înţeleptului, Cik Damadian ne îndeamnă, cu ultima sa expoziţie, BUCURESCI (III), la o privire fără prejudecăţi asupra oraşului mai dinspre margini şi din vechime. Un omagiu străzii „cu atmosferă" şi, întrucîtva, o reparaţie. Întrecîndu-se în slava noilor construcţii, pare să spună ironia duioasă a lui Cik Damadian,

O preţioasă contribuţie la cunoaşterea trecutului naţional

Datorată unui reputat istoric şi publicist, doctorul Ion Spălăţelu, lucrarea „Izbînzi prin vremuri. Comuniştii — o istorie trăită. 1921—1981", Editura „Scrisul românesc", Craiova, oferă specialistului şi publicului larg deopotrivă o profundă înţelegere a faptului istoric din ultimele şase decenii, perioadă marcată atît de puternic de lupta, jertfa şi victoria comuniştilor români.

Bazat pe o **istorie trăită**, aşa cum autorul ţine să ne avertizeze încă din titlu, dar şi pe numeroase documente inedite, dezvăluite în ultima vreme prin pasiunea şi osîrdia cercetării ştiinţifice — volumul ne propune o largă retrospectivă, debutînd prin prezentarea tradiţiilor prerevoluţionare şi apoi prin înfăţişarea primului Congres al Partidului Comunist Român, moment crucial în destinul colectiv al poporului nostru şi, subliniază autorul, veritabil forum naţional, avînd în vedere faptul că pentru întîia oară, după înfăptuirea statului naţional unitar român, în zilele de 8—12 mai 1921 s-au întrunit aici delegaţi ai tuturor categoriilor de oameni ai muncii de pe întreg teritoriul României.

Sînt înfăţişate în continuare, cu aceeaşi atentă preocupare pentru decelarea faptului istoric de esenţă, alte momente semnificative din istoria partidului, din strategia şi tactica lui revoluţionare, din lupta pentru adevăr şi justiţie socială. Pagini dense sînt consacrate asprelor bătălii de clasă, evidenţiindu-se uriaşul potenţial revoluţionar al maselor populare, afirmarea tot mai puternică pe scena istoriei contemporane a glorioasei noastre clase muncitoare. Reţinem în această ordine de idei evocarea amplelor convulsiuni sociale premergătoare celei de-a doua conflagraţii mondiale, în cadrul căreia se înscrie şi vibranta manifestare antifascistă şi antihitleristă din 1 Mai 1939, eveniment politic cu largi implicaţii politice şi atît de marcat de aportul nemijlocit al tînărului revoluţionar Nicolae Ceauşescu. „Prezenţa tovarăşului Nicolae Ceauşescu în Comisia conspirativă, scrie autorul, înalta sa capacitate organizatorică, discernămîntul politic, dîrzenia şi intransigenţa revoluţionară în realizarea obiectivelor strategice şi tactice ale Partidului Comunist în perioada respectivă au determinat puternicul caracter revoluţionar, antifascist şi patriotic al întrunirilor şi manifestaţiilor desfăşurate cu prilejul zilei de 1 Mai 1939, atît la Bucureşti, cît şi în întreaga ţară".

Cartea mai cuprinde pagini semnificative dedicate solidarităţii internaţionale a partidului, iar un loc distinct în economia lucrării este rezervat pregătirii şi înfăptuirii actului de la 23 August 1944, triumfului revoluţiei şi construcţiei socialismului pe teritoriul patriei noastre. În partea finală a volumului este abordat procesul complex de edificare a României moderne, ultimul şi cel mai extins capitol fiind dedicat, aşa cum precizează autorul, „celui mai fertil răstimp istoric", unei epoci de permanentă redescoperire istorică, caracterizată prin marea capacitate a comuniştilor români de a transforma în fapte vocaţia unui întreg popor, a unui popor pentru care Partidul Comunist Român a devenit, în perioada ultimelor şase decenii, autoritatea supremă, tezaurul gîndirii colective, trup din trupul clasei muncitoare, al ţărănimii şi intelectualităţii patriei noastre.

Atent şi scrupulos în circumscrierea adevărului istoric, prezentînd obiectiv şi fără urme de părtinire luminile şi umbrele unei epoci aflate sub incidenţa unor evenimente dramatice şi atît de hotărîtoare pentru viitorul planetei noastre — doctorul Ion Spălăţelu ne oferă o lucrare riguros ştiinţifică, elaborată în spiritul unei istoriografii ce se doreşte — în conformitate cu recomandările secretarului general al partidului nostru — o oglindă fidelă a trecutului naţional şi o recunoaştere de sine a poporului nostru.

LIVIU TIMBUS

Monotip

Sub un titlu cam vag, anunţînd parcă un articol de serviciu : **Drumul romanului spre actualitate**, Fănuş Băileşteanu înscrie în sumarul ultimului număr al revistei **Steaua** o pertinentă incursiune în teritoriul romanului românesc contemporan. Mai semnalăm din acelaşi număr al revistei clujene şi alte pagini. În fragmentele : **Nou despre Veronica Micle**, Augustin Z.N. Pop comunică: „Veronica Micle a activat de foarte tînără în organizaţia „Femeile române" din Iaşi, care confecţionează şi trimite la Putna o flamură pictată de studenţii „Şcoalei de bărbaţi" din Iaşi, ce s-a aşezat festiv pe lespedea de mormînt a lui Ştefan cel Mare". În paginile dedicate lui Eugen Jebeleanu cu prilejul împlinirii a 70 de ani, Nae Antonescu stăruie asupra periodicului literar **Pe drumuri noi** apărut la 23 februarie 1929 în Braşov, condus de marele nostru poet contemporan, „secondat la început de Ştefan I. Chendi, fiul criticului transilvan". **Pe drumuri noi**, spune autorul, trăia numai din entuziasmul tineresc al redactorilor. Dar citirea articolului lui Nae Antonescu ne-a sugerat un gînd. Ca **Pe drumuri noi**, atîtea şi atîtea reviste din perioada interbelică s-au născut şi au trăit numai din entuziasmul tineresc al unor împătimiţi de literatură. Cu minuţiozitatea-i caracteristică, Mircea Handoca demonstrează în **Mircea Eliade despre Transilvania** dragostea încă din adolescenţă a marelui gînditor şi scriitor pentru peisajul, istoria, oamenii şi cultura pămîntului transilvan.

TRAIAN STOICA

Cronica literară

NICOLAE VELEA: „Întîlnire tîrzie"

Oricine parcurge proza lui Nicolae Velea nu poate să nu se întrebe : de ce un scriitor atît de înzestrat a scris aşa de puţin, astfel încît întreaga sa operă de pînă acum poate fi cuprinsă în cîteva sute de pagini ? Este el cumva unul dintre acei artizani ai cuvîntului care şlefuiesc cu migală orice vorbă aidoma personajului lui Camus care nu putea să termine o carte deoarece îi perfecţiona la nesfîrşit prima frază ? Sau nu cumva scriitorul nu mai are ce mărturii să depună despre lumea al cărei stăpîn este şi se mulţumeşte s-o contemple fascinat, adăugînd uneori cîte un contur ce nu modifică înfăţişarea ansamblului ?

Unii l-au socotit pe Nicolae Velea un comediograf al limbajului şi i-au decernat volumului **Vorbă-n colţuri şi rotundă** statutul de culme a creaţiei sale. În această carte autorul, pornind de la diverse proverbe, inventează tot felul de situaţii menite să le ilustreze, unele fiind de un haz enorm. Dar acesta nu poate fi decît exerciţiul de virtuozitate al unui scriitor care se joacă amuzat cu cuvintele şi le combină în diferite chipuri pentru a le afla performanţele. Un spectacol lingvistic prodigios — uneori gratuit — e regizat cu dibăcie pentru desfătarea noastră de un povestitor hîtru. Însă aşa cum reiese şi din recenta culegere din scrierile lui Nicolae Velea, **Întîlnire tîrzie** (Ed. Eminescu), cele mai profunde pagini ale sale sînt acelea în care autorul, chiar dacă ne face cîteodată complice cu ochiul ca să rîdem, scrutează de obicei cu gravitate un univers supus schimbărilor. Războiul, foametea, colectivizarea sînt cîteva din evenimentele cu care se confruntă — uneori dramatic — eroii săi. Dar de cele mai multe ori ele constituie doar un fundal, în timp ce pe scenă personajele se prefac că uită de ele, îşi abat atenţia spre alte probleme. O mare parte dintre protagoniştii cărţilor lui Nicolae Velea simt o teamă inexplicabilă în contactul cu întîmplările existenţei, nu se pricep cum să acţioneze, cum să le dirijeze pentru a nu fi înfrînţi, şi de aceea preferă să le ocolească apelînd la diferite subterfugii. Visul lor e să domine realitatea, s-o îmblînzească, şi în scopul aservirii ei apelează chiar şi la soluţii ilare, aşa cum procedează eroii din savuroasa povestire **Cu telefonul**. Doi oameni de serviciu — unul de la un sfat comunal, celălalt de la un sfat raional, — îşi comunică prin telefon tot felul de sarcini în numele şefilor lor numai pentru a-şi dovedi lor înşile că sînt puternici şi că pot înrîuri desfăşurarea vieţii. În **Paznic la armonii** un copil observă că tot ce se petrece în jurul său are o anumită succesiune şi pe baza acestei constatări îşi închipuie că a devenit suzeran peste toate întîmplările şi că le poate provoca după dorinţă. Un alt copil, din **Zbor jos**, face o descoperire senzaţională pentru el : aceea că gîndurile sale nu pot fi ghicite de către ceilalţi. Din acea clipă se simte liber şi ori de cîte ori are prilejul încearcă să-şi dovedească forţa ştiind că nu poate fi pedepsit deoarece nimeni nu poate citi ce se află în mintea lui cu adevărat. În povestirea **Treceri I** se consemnează o răzvrătire a unui băiat pe care îl terorizau o fată mai în vîrstă şi un unchi. Eroul cunoaşte o bucurie fără margini cînd înţelege că se poate opune umilinţelor pe care le îndurase pînă atunci fără să crîcnească. Trecerea într-o altă vîrstă este şi ea privită ca o eliberare (**Poarta**). Alteori eroii trebuie să lupte şi cu natura care îi înfricoşează, precum pe băiatul din **După soare**, terorizat o vreme de imaginea unei rîpi înfricoşătoare în imaginaţia sa.

Ambianţa în care evoluează astfel de personaje este descrisă în amănunţime, oferindu-ni-se date complete asupra ei astfel încît oricine să poată fi capabil s-o reconstituie fără efort. Totul e luminat exact şi e de o nespusă concreteţe : satul, vieţuitoarele, ogoarele. Oricînd te poţi hazarda liniştit pe un tărîm atît de obişnuit şi atît de precis prezentat. Din această pricină la un moment dat scriitorul nici nu mai are ce să spună despre un astfel de cadru înfăţişat pînă la ultimele detalii. Numai ieşirea de aici ar putea îmbia pe autor să ne aducă veşti noi. O va face vreodată acest prozator extraordinar care e Nicolae Velea ?

GEORGE ARION

★ ★ ★

La aceeaşi editură au mai apărut :

Eugen Jebeleanu — **Deasupra zilei** (eseuri), Nina Cassian — **De îndurare** (versuri), Cezar Baltag — **Poeme**, Lucia Demetrius — **Triptic: Oglinzi aburite** (roman), Radu Theodoru — **Recunoaştere îndepărtată** (roman), Mircea Tomuş — **Mişcarea literară** (eseuri critice), Dominic Stanca — **Timp scufundat**, Mihai Stoian — **Nici cuceritori, nici cuceriţi** (reportaje), **Biblioteca critică: Constantin Negruzzi — interpretat de...** antologie, prefaţă, tabel cronologic şi bibliografie selectivă de Ana-Maria Boariu, **Biblioteca critică : Tudor Arghezi — interpretat de...** antologie, prefaţă, tabel cronologic şi bibliografie selectivă de Alex. Ştefănescu.

● CAP LIMPEDE

artiştii au uitat că urbea aceasta este şi un creuzet de arhitecturi, un trecut şi, la tot pasul, un duh, o aducere aminte. Desenul unui caligraf al reveriei. (Galeriile de artă ale Municipiului) ● Un maramureşean — Constantin Dipşe — şi un program al bucuriei în pictură. (Galeriile Simeza) Artist considerat cu o respectuoasă distanţă de criticii generaţiilor tinere şi aşteptat parcă pentru o operă ce n-a promis-o niciodată de criticii maturi, Constantin Dipşe ne surprinde, la fiecare expoziţie a sa, printr-o idee de culoare plină de adevăr. Mai puţin îndatorat experienţei postimpresioniste decît ar fi unii înclinaţi s-o creadă, pictorul poate selecta oricînd, din lucrul de o viaţă, una din cele mai interesante colecţii de imagine panteistă ● La Atelier 35 o expoziţie cu program ce ne reaminteşte ambiţiile de odinioară ale acestei săli : „Starea proiectivă a desenului". Cenaclul Tineretului, revitalizat de un artist cult şi întreprinzător — Wanda Mihuleac — are toată speranţa să-şi reintre în rosturi. Să nu uităm că la Atelier 35 au debutat mai toţi cei care fac astăzi vitalitatea manifestărilor de grup şi tematice şi că generaţiile pînă în patruzeci de ani aici şi-au dovedit pentru prima oară vigoarea ● La Dalles, o expoziţie ce trebuie văzută : AL 13-LEA SALON INTERNAŢIONAL DE ARTĂ FOTOGRAFICĂ. ● La „Hanul cu Tei" — o sală prea puţin luată în seamă, în ciuda unor expoziţii merituoase — expune grafică Ana Golici.

TEATRU

Între 23 iunie şi 2 iulie **TEATRUL NAŢIONAL** se va afla pe litoral cu două din piesele româneşti de succes aflate în repertoriu. Este vorba de **Gaiţele** de Al. Kiriţescu şi **Gimnastica sentimentală** de Vasile Voiculescu ● La Bucureşti se află în turneu **TEATRUL NAŢIONAL din Tîrgu Mureş** (secţia maghiară) cu piesa scriitorului Hajdu Győző **Există şi o asemenea dragoste**. Regia artistică aparţine lui Kovacs Levente, iar scenografia lui Kelemen Tamás Anna. ● **FILARMONICA DE STAT „George Enescu"** anunţă pentru luni 22 iunie un concert, la Sala Dalles, susţinut de ansamblul **Omnia**. Conducător artistic Marin Soare. Îşi dau concursul Nora Enăchescu — soprană, Viorica Rădoi — pian, Pall Daneş — flaut, Nicolae Bănică — corn, Nicolae Ioniţă — trombon, Ilie Caloianu — tubă. Vor fi interpretate lucrări de Caldara, Mozart, Hindemith, Xenakis, Anatol Vieru, Fred Popovici. Comentează compozitorul Dinu Petrescu ● **TEATRUL „Ion Creangă"** are în pregătire un spectacol cu piesa lui Dan Tărchilă **Noaptea lui Ştefan cel Mare**, în premieră românească absolută, ce va avea loc la 1 iulie. Regia spectacolului o semnează Ileana Cristea, decorul — Elena Simirad Munteanu. Rolul principal a fost încredinţat actorului Gheorghe Vrînceanu.

● Colectivul aceluiaşi teatru îşi va începe stagiunea estivală cu două spectacole pe litoral : **Băiatul cu floarea** de Tudor Popescu şi **Vremea dragostei** de Valentin Kataev. Regia ambelor spectacole aparţine lui Cornel Todea. ● **TEATRUL MIC** anunţă deschiderea pe 23 iunie, în foaierul teatrului, de pe strada Constantin Mille, a unei expoziţii a pictorului ieşean Romeo Andronic ● Tot la Teatrul Mic se repetă **Diavolul şi bunul Dumnezeu** de Jean Paul Sartre. Regia — Silviu Purcărete. În rolul principal actorul Dan Condurache. Din distribuţie mai semnalăm prezenţa actorilor Carmen Galin, Monica Ghiuţă, Nicolae Pomoje şi Nicolae Iliescu ● Între 1 şi 15 iulie Teatrul Mic anunţă un turneu pe litoral cu **Pluralul englezesc** (ce a ajuns la al 200-lea spectacol), iar pe 25 iunie vor avea loc două reprezentaţii cu aceeaşi piesă la Rîmnicu Vîlcea ● La Sala Palatului din Capitală acelaşi teatru va fi prezent, pe data de 28 iunie — matineu şi seara — cu piesa **Nebuna din Chaillot**. ● Duminică, 21 iunie, la ora 19, la Teatrul Naţional din Capitală, spectacolul cu **Fata din Andros** va împlini 200 de reprezentaţii.

Luni, pe scena sălii mici a Teatrului Naţional din Bucureşti, Teatrul Naţional Craiova a susţinut un spectacol cu piesa lui Marin Sorescu **A treia ţeapă**. Reprezentaţia a reliefat cu strălucire bogăţia de sensuri a acestei „tragedii populare" în care se analizează raporturile stabilite între om şi o istorie zbuciumată şi încercarea acestuia de a o domina. Personajul central — domnitorul Vlad Ţepeş — îşi asumă într-un veac sîngeros misiunea de a se opune — el şi poporul său — puhoiului otoman cotropitor. Tentativa sa e plină de riscuri şi nesocotită de erori. Marin Sorescu nu şi-a menajat eroul, nu l-a idealizat şi astfel acesta devine credibil în ordine artistică. În rolul principal, Tudor Gheorghe a susţinut cu brio o partitură care solicită pe un actor la maximum prin complexitatea sufletească a personajului. Dar la reuşita spectacolului au contribuit şi ceilalţi actori conduşi cu abilitate de regizorul Mircea Cornişteanu : Ilie Gheorghe, Emil Boroghină, Petre Gheorghiu-Dolj, Lucian Albanezu, Ion Colan, Remus Mărgineanu, Mihaela Hadîrcă, Petre Iliescu-Anatin, Iosefina Stoia, Constanţa Nicolau, Minerva D. Aureliu, Vladimir Juravle, Mihai Constantinescu, Valentin Mihali, Dan Werner, Constantin Fugaşin, Ecaterina Nazare-Bărlădeanu, Raeu Negoescu, Anghel Popescu, Emil Bozdogescu. Scenografia — Dana Lăzanu.

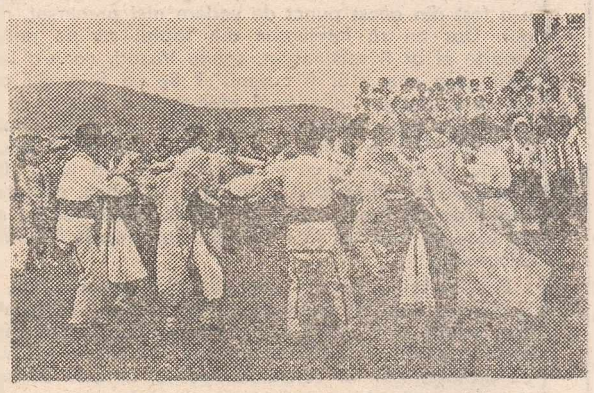

Drumurile ce duc spre Cîmpia Soarelui de la Padeş au trăit nu demult un freamăt deosebit. O mulţime de oameni îmbrăcaţi în straie de sărbătoare, nu numai olteni, ci şi de pe alte meleaguri ale ţării, s-au readunat aici sub cerul liber, pentru a cinsti memoria căpitanului de panduri Tudor Vladimirescu, ridicat într-un început de veac spre mai binele ţării. Este vorba despre o serbare cîmpenească intrată în tradiţiile locului, care în anul acesta s-a bucurat de o amploare puţin obişnuită, ceea ce nu mărturiseşte decît faptul că Tudor Vladimirescu a rămas şi va rămîne în amintirea românilor. Acelaşi popor l-a urmat în 1821, acelaşi popor îi cinsteşte memoria în fiecare iunie, la Padeş, locul privilegiat al ridicării sale, locul primului său cuvînt de răsunet.

TEODOR BERCA

Un muzeu în labirint

Leonardo sau foamea de cauze (v)

Joc și frustrare

1.

Se pare că Leonardo nu era deloc insensibil la glorie. Și, de fapt, cine e ? Oamenii nu se deosebesc, poate, după nevoia lor de glorie, ci după mijloacele prin care vor s-o obțină. Pentru a stîrni admirația, florentinul nu s-a dat înapoi în tinerețe să apeleze și la mușchii săi care-l ajutau să strîmbe între degete potcoave de cal sau să spargă o lamă de oțel, înfășurată în batistă, ca și cum ar fi fost de sticlă. Cînd cînta, se acompania cu instrumente născocite de el, după care își uimea prietenii cu numere de prestidigitație sau le arăta cum se poate rupe un băț ale cărui capete stau sprijinite pe cîte un pahar. Mai tîrziu, la Milano, va fi la un moment dat foarte aproape de a deveni curtean. Și dacă alegoriile în care-l elogia pe Ludovic Maurul nu sînt penibile ca ale lingușitorilor de profesie, aceasta se datorește numai talentului său care nu-i îngăduia să facă prost nici lucrurile de circumstanță. Înțelept discutabil, acest misterios senior al curiozității care detestă băutura și bucuriile firești ale dragostei, care urmează toată viața un regim alimentar auster, aproape vegetarian, are însă un viciu ce-l distinge de toți : ingeniozitatea sa neînfrînată.

Ea l-a costat distrugerea frescei *Bătălia de la Anghiari* în care a folosit o rețetă dezastruoasă găsită în scrierile lui Pliniu. Tot ea putea să-l coste compromiterea *Cinei cea de taină* unde a folosit o tehnică personală bazată pe tempera, care să-i permită pauze lungi de meditație, dar care, ulterior, a favorizat apariția mucegaiului. Mereu nehotărît și șovăielnic, Leonardo nu ezită într-o singură privință : să-și risipească geniul. Prudent în toate, el e imprudent numai cu darurile sale care-l devoră și-l aruncă în toate direcțiile. Uneori concepe, dincolo de limitele posibilului, proiecte himerice, orașe pentru construirea cărora ar fi fost nevoie de orgoliul unui Alexandru cel Mare sau mausolee pe care doar faraonii ar fi avut curajul să le vrea ridicate. Alteori, cînd nu se aventurează în utopie, vrea prea multe. Michelangelo își bătea joc de el pentru că n-a fost în stare să termine în șaisprezece ani statuia ecvestră a lui Francesco Sforza, dar ne-ar uimi o listă a preocupărilor lui Leonardo din acești ani în care demonul său inventiv nu ocolește nimic : de la nervul care face sprincenele să se încrunte, la legile refracției și ale perspectivei ; de la lămpi cu apă și diverse unelte, la dispozitive cu aer cald pentru învîrtirea frigărilor ; de la mișcarea astrelor la proiectul unui lupanar. Se interesează de fabricarea oglinzilor arzătoare, de fortificații și studiază din nou tehnica de turnare a bronzului deși ea nu mai avea taine de la Andrea Pisano. Înaintea lui Bacon, înțelege valoarea experienței. Înaintea lui Versaliu, creează o adevărată tehnică a anatomiei. Înaintea lui Copernic, știe că pămîntul e o stea. Devine precursor în toate, în vreme ce în urma lui sporesc ruinele proiectelor neisprăvite.

Lomazzo ne asigură că Leonardo avea greoază să înceapă să picteze. În schimb, e incredibil cîte lucruri a fost în stare să facă pictorul Giocondei pentru serbările protectorilor săi. Decoruri pentru jocurile de la curte, costume de carnaval, edificii efemere de pînză vopsită, împodobită cu jerbe de iederă, cu panglici de aur și crengi împletite frunză cu frunză. Invitații ducelui de Milano au privit cu gura căscată o emisferă uriașă cu partea dinlăuntru aurită, presărată cu stele și cu cele șase planete așezate pe piedestaluri, învîrtindu-se, iar invitații regelui Franței au discutat multă vreme despre leul mecanic care deschidea gura cînd regele îl lovea cu o nuia și își arăta pieptul azuriu decorat cu un crin de aur.

Firește, destui artiști au fost împinși în servitute nu numai de împrejurări, ci și de propriul lor talent, dispus să accepte orice, mai puțin tăcerea ; pe poteca îngustă dintre nevoia de a se exprima și nevoia de lauri, ei s-au trezit irosindu-se în artificii, în glorii și favoruri de conjunctură care răsplătesc cu o mînă și sugrumă cu alta. Leonardo n-a fost din acest punct de vedere nici precursor, nici singur. Dar ce să înțelegem din faptul că pe patul de moarte el ar fi recunoscut, spune Vasari, că n-a lucrat în artă „așa cum s-ar fi cuvenit" ? Se va fi gîndit oare că tot ce a cîștigat în onoruri efemere l-a frustrat în eternitate ? Că toate compromisurile spre care l-au împins circumstanțele le-a plătit cu o operă impunătoare ? Sau, pur și simplu, și-a amintit că în copilărie nu s-a jucat destul și mai tîrziu a trebuit să-și ia revanșa ? Oricum, povestea unui Leonardo da Vinci care s-a uzat în atîtea miraje de o zi ne face să tresărim în fața tabloului niciodată terminat al Giocondei.

Dar în taina acestei enorme risipe se ascunde, poate, și altceva decît un avertisment. Jocul somptuos cu efemerul era, poate, și o compensație. Toată acea uriașă cheltuială de har investit în serbări care s-au pierdut în neant odată cu protagoniștii lor constituia, poate, dincolo de servitute, și o încercare de a amina uneori confruntarea aspră, necruțătoare, cu rigorile creației adevărate. Îmi închipui că jocul era pentru Leonardo o mîntuire provizorie. Un armistițiu pe care și-l acorda. O trădare secretă a geniului său ca să și-l poată suporta. Era mica frivolitate a unui spirit înfricoșat de prea multe întrebări. Aceste jocuri îl ajutau să uite spaima pe care avea s-o resimtă cînd va reluă penelul. Dacă n-am crede asta, ar trebui să consimțim că iluzia eternității rămîne privilegiul celor care au pierdut toate șansele de a profita de gloria imediată a circumstanțelor.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Tudor Arghezi – caligraful familiei

Mi-au căzut sub ochi — cu pasiunea care m-a dominat de tînăr pentru document — multe scrisori emanînd de la Tudor Arghezi, cu varii teme și adrese diferite, independent dacă solicita ceva sau mulțumea cuiva, dacă era o simplă felicitare uzuală sau un răspuns — presupunînd că îl implica — unui admirator care îi închidea într-un plic bucuria mărturisită pentru o tabletă, sau înfiorările trăite pentru cel mai proaspăt poem citit. Fiindcă Tudor Arghezi, dincolo de impresiile unora, de judecățile și prefigurările altora, era prin excelență tipul uman sociabil, care respecta cu strictețe legile politeții și care știa să nu facă simțite cu interlocutorii lui — oricine erau și orice reprezentau — nici distanțele de intelect și de talent, nici acelea de prestigiu și de reputație, și îmi reamintesc mai cu seamă vremile cînd eram la începuturile noastre și băteam la ușa lui, ca să-l auzim și să-l adulmecăm, — la ușa zeului tutelar al generației mele. Și m-am gîndit deseori dacă această corespondență risipită — toată purtînd sigiliul specific arghezian — s-ar putea, printr-un miracol, strînge laolaltă, ar da cu certitudine un încîntător și catifelat epistolier, care ar completa fericit de cele mai multe ori imaginea poetului și citeodată, poate — cînd se întîlnea cu suficiența și cu ipocrizia, cu prețiozitatea și cu insolența — pe aceea acidulată a pamfletarului.

Arghezi era și din punctul acesta de privire inimitabil ; și e de la sine înțeles că sarcina de „caligraf al familiei" nu putea să revină decît inegalabilului „potrivitor de cuvinte".

Reproduc în cele ce urmează două scrisori — ce se fac astfel cunoscute pentru întîia oară — amîndouă din 1929, adresate cărturarului Ion Simionescu și soției sale Matilda, oameni excepționali ca sensibilitate și comportament, totdeauna cu grijă și atenție pentru slujitorii științei, ai spiritului și ai frumosului.

Iată textul **lor :**

„București, luni 23 decembrie 1929.

Doamna și Domnul Profesor Simionescu sînt rugați să primească mulțumiri uimite pentru darurile de Crăciun trimise copiilor noștri, Mițu și Baruțu, care încă nu le-au văzut, din pricină că în bunăvoința și extrem de gingașa Domniei Voastre intențiune, trebuie să se amestece mîine seară și un unchiaș cu barba albă, numit Moș Crăciun.

Vă rugăm să ne permiteți, acum cînd v-ați stabilit în București (În 1929 Ion Simionescu este transferat de la Iași la Universitatea din Capitală și împreună cu toată familia s-a mutat la București, n.n.). *să vi-i aducem într-o zi de program mai puțin rigid în îndatoririle noastre de căsnicie cu copiii, să vă sărute mîinile. Constatați, vă rugăm, că plăcuta emoție ce ne-ați pricinuit-o ne face condeiul să se bîlbîie.*

E inutil să vă spunem de cîte ori am vorbit în neștiut de Dv. cu sentimentul de mare frăgezime cu care ați rămas amîndoi din fragilul contact cu Dv.

Primiți vă rugăm urările noastre de sărbători și expresia unui grai mut de recunoștință suavă — și altă dată ne vom permite să vă trimitem și cartea noastră, al căreia conținut nu voim să micșoreze acum parfumul unui mugure copilăresc. Devotați, Paraschiva și Tudor Arghezi".

Cea de-a doua nu are decît cîteva șiruri și e scrisă pe o hîrtie cu antetul *„Bilete de papagal,* Foaie zilnică, Director : T. Arghezi, București" :

„Stimată Doamnă Simionescu, vă rugăm să binevoiți a primi chiar cu întîrziere, de ziua Sfîntului Ioan și a D-lui Profesor Simionescu, cele mai bune urări ale copiilor noștri, Mițura și Iosif, care nu v-au uitat și a părinților lor care vă păstrează un sentiment de fragedă amintire și de gratitudine duioasă. Ani mulți și tinerețe multă, Paraschiva și T. Arghezi, 42 Bulevardul Elisabeta — București".

Acesta este stilul în care Tudor Arghezi își purta corespondența. Și, sfîrșind aici, o amintire personală — fără nici o legătură cu „caligraful familiei", dar contingentă omului, se cere povestită.

Era în vara anului 1931. Mă dusesem să-l văd și am stat mai mult să-l ascult. Și cînd să plec Arghezi își exprimă dorința să ieșim împreună, că toată ziua a stat și a lucrat și n-a făcut nici o mișcare ; și am străbătut de la locuința lui tot bulevardul pînă în Calea Victoriei. Era cald și cînd am ajuns în apropiere de Capșa l-am îmbiat să intrăm acolo să luăm un mazagran sau o înghețată. La cofetărie, nu la cafenea, fiindcă știam că Arghezi nu frecventa cafeneaua. Și nici localurile în general. Ducea o viață aproape integral cazanieră.

S-a învoit. Și am intrat în cofetărie. Bătrînul ospătar Niculae, care ne servea în cafenea, m-a văzut și se apropie de masa noastră ca să-mi comunice că a întrebat de mine regretatul meu prieten Aurel Buteanu, gazetarul ardelean ajuns după aceea directorul ziarului „Patria" de la Cluj. Și peste cîteva clipe m-am trezit cu el în cofetărie. I l-am prezentat, după cuviință, lui Arghezi. Aurel Buteanu îi strînge mîna pe care i-o întinsese cordial Arghezi și-i spune : „Sînt fericit, domnule Arghezi, de a vă cunoaște personal ; dealtfel, acum cîteva seri v-am văzut înconjurat la Gambrinus de mai multă lume la aceeași masă". (Gambrinus era un restaurant-berărie vizavi de intrarea la birourile direcției fostului Teatru Național, pe actuala stradă 13 decembrie — n.n.) Și Arghezi, vizibil amuzat, răspunde : „Imposibil, domnule Buteanu, eu n-am mai intrat la Gambrinus de douăzeci de ani. Dar nu-ți fac nici o imputare, ai putut să mă confunzi ușor, fiindcă de la Găești încoace eu semăn cu toți". Și m-am gîndit întotdeauna cum ar fi reacționat într-o situație similară, irascibilii și orgoliosii prin definiție, hachițosul Ion Barbu, complexatul Camil Petrescu sau înfumuratul, pînă la ridicol, Alexandru Theodor Stamatiad ?

L. KALUSTIAN

Din jurnalul de călătorie

al dr. Grindei

Marină tîrzie

Marea a aruncat pe plajă straturi noi de scoici albe, strălucitoare în soarele palid. Carnea vie a scoicilor putrezește și îmbîcsește aerul cu miros dulceag de moarte și descompunere. Un cataclism al apelor a scurtat brusc timpul de viețuire a milioane de moluște. Furia furtunii a tulburat apele și le-a împins în trombe uriașe pînă dincoace de plaja cu nisip fin, zvîrlindu-l și pe el în dune neregulate și în dîmburi jilave pînă în șoseaua cu drumul trecătorilor și al mașinilor.

Eu, călătorul de după furtună, calc peste casele albe de calcar și sidef ale scoicilor, care se sfarmă în scîrțîitul ritmat al pașilor mei. Și după furtuna care a trecut, marea a rămas întinsă și nesfîrșită, cu marginea de dincolo neclară, pierdută în ceața groasă. Răsuflă a liniște și poate a oboseală apele verzi-albăstrui. Sînt reci și nu te cheamă să te scalzi în limpezimea lor. Numai pescărușii se așază în pîlcuri compacte cu alb strălucitor peste pîcla sumbră a apelor. Soarele este undeva ascuns printre norii ce călătoresc dinspre Cîmpia Bărăganului sau poate de departe strecurîndu-se printre vîrfurile de munte peste care a căzut zăpada proaspătă. Totul este întîmplare și indiferență în nemișcarea stihiilor naturii. Au plecat aproape toți turiștii pe drumuri lungi în văzduh sau în trenuri, departe spre casele lor nordice unde totdeauna soarele e sărac și marea e mereu rece.

Eu trec liniștit de pe plajă pe strada cu nisipul ud, nu am nici un gînd căci toate tac în mine, nu mă tulbură nici cele trecute și nu mă neliniștesc nici cele ce vor mai veni. Dar care vor mai veni oare și ce ar putea să mai facă cu mine ? Eu sînt suspendat între viață și moarte într-o stare neutră, din care au dispărut contradicțiile. Am supraviețuit morților mei așa de mulți și nu m-a prins pe marea agitată furtuna apelor ca să mă scufunde și să mă spele iremediabil pînă la descompunerea trupului asemenea trupurilor lascive și reci dinăuntrul scoicilor albe. Sînt la o parte și bine ocrotit în mine și nu m-au atins nici teama, nici primejdiile contradicțiilor. Le-am potolit pe toate. Mai demult mă chinuia năzuința cunoașterii absolute și a cuprinderii și păstrării eterne, în flacăra conștiinței, a miraculosului fund de mare și a nesfîrșitului farmec al cîmpiei în ceasul de azur al asfințitului. Vroiam să depășesc granița dintre mare și mine. Mă tenta pierderea în ea ca preț al cunoașterii și consolării totale. Era o năzuință spre liniștea nonființării, chiar dacă din teamă nu o recunoșteam.

Acum, mă las în voia împăcării apelor mele. Sîntem total diferiți, eu și cu marea. Pe ea o bîntuie fără oprire stihiile oarbe și reci. Eu m-am curățat de stihii, și ale vieții și ale morții. Am păstrat numai ceea ce îmi asigură pacea. Năzuința și setea spre altele și ele sînt stăpînite și bine conduse de mine. Nu mai mi-e frică de oarba lor împingere spre drumuri și orizonturi nesigure. Conștiința este ceea ce se adună ordonat din intricarea elementelor ce nu se mai întorc atîtate unele spre altele.

De aici, din această noncontradicție, să se aleagă noul drum. Va mai fi oare timp ? Și vestigiile de furtună care au fost și închegata pace dinăuntru de acum, vor putea deveni punți spre alte drumuri pentru noi creații ? Din lupta celor ce se-nfruntă se naște echilibrul și creația, spune cel născut din contrarii, Democrit din Abdera. Dar din echilibru și eliminarea contrariilor prin tine însuți, ce se naște ?

Acesta este momentul în care Tu, Omule, ai depășit legea contrariilor din univers și din tine însuți și astfel ai ajuns spre cel din urmă tărîm ce ți-a fost dat. Visa la el poetul nordic tălmăcit în graiul nostru ca „moale tărîm" și-l contura cu rațiunea lui cel neîntrecut în dialectică, Platon, ca treaptă a V-a a ajungerii noastre.

Îmi închipui aici, lîngă marea liniștită după furtună, călcînd pe albul scoicilor, că mă aflu în moale tărîm. Nu mă amenință nimeni și nu mi-e frică de nimic dintr-ale vieții. Ce ar putea să-mi mai facă acum cînd într-un fel am descărcat de neliniștea lor toate întrebările ? Dar acum, în spațiul pur al noncontrariilor trebuie să descopăr forma noii existențe cu gîndul și cu noua faptă. O altă ipostază a trăirii. Rămîne cu mine vreun om, frate sau soră a mea ? Mai demult se retrăgeau din tumultul contradicțiilor pe care îl ridicau voința și năzuințele mele. Acum cînd este numai pace, dac-ai putea să te-nchegi tu, făptură omenească, eliberată tu însăți de orice teamă și orice constrîngere ! Să-ți simt pașii ușori aerieni și să te așezi blînd în adînca împăcare din rîul meu înăuntru. Este spațiul cel în care putem ciopli și modela noua formă promisă omului, de legile dintîi dinaintea contrariilor, acelea care au delimitat primul punct al genezei, din primele sutimi de secundă. De unde își are obîrșia acest timp incomensurabil al oamenilor, încărcat de cataclisme și omucidere, ca semn al existenței în contradicție, ca semn al timpului istoric. Sîntem puțini care ne sustragem lui, dar sîntem. Am reușit cu gîndul, să reușim cu fapta existenței vii. Tu, semen al meu, dacă te-ai născut, vino. Aruncă-ți cu încredere ancora spre profunzimile sigure ale apelor mele. Mă fac chezaș al altei trăiri în care principiul plăcerii la care au fost condamnați oamenii, se va pierde în geneza noilor trăiri ce nu și-au găsit încă numele. Logosul și numenul se vor confunda spre ceea ce încă nu are nume pentru destinul totalei înnoiri umane...

. . . . . .

Ziua se încheie în scoborîrea dulce a înserării calme. Marea de-abia ondulează. Valurile nu ajung la stratul alb al scoicilor moarte. Ele au fost zvîrlite pămîntului, care prin ele de milioane de ani își crește întinderea uscată. Genunea apelor s-a retras ca atunci în ziua cea dintîi și acum abia răsuflă în matca ei grea. Este clară și străvezie cum niciodată parcă nu am văzut-o. Mi se pare că nici un maestru al luminii și culorii nu a putut plăsmui ceva care să semene cu această apoteoză a luminii. Toată existența a devenit numai lumină. Scoboară de sus și transfigurează totul. Ferestrele hotelurilor ard ca vitraliile catedralelor. Cad încet frunzele de aur din plopii lui octombrie. Cădere blîndă în spectrul miraculos de lumină ca acel gînd de „unendlich Sanft" al poetului. Este victoria cea mai mare a existenței în care toate se confundă, oameni, copaci, clădiri, mare și uscat.

ȘTEFAN BERCEANU

(Fragment din ciclul **Eu și pămîntul meu**)

În curînd

a rămas un buldozer în mijlocul centrului
și se amuză în șenile broaștele
după o ploaie torențială
care curge către capătul fluviului
pe care-l vom termina de canalizat

Realitate

nu mai știu cum să vă spun
lumea se întoarce cu fața către o altă față
cerul se prăbușește sub alt cer
luna nu mai strălucește din cauza stelelor
pădurile nu mai sînt păduri
pentru că lemnele sînt strîmbe
riurile nu mai sînt limpezi
din lipsă de timp frumos
munții se cutremură din cauza cutremurelor
soarele nu mai e soare pentru că e de gheață
și tot așa pînă cînd se adună prea multe.

VASILE TARȚA ■

Printr-un oraș cu ierburi fumegînd

Se zbate aripa incoerent de trează
Doar în tîrziu un țipăt de-asfințit
In trupul păsării de mult fugit
Se mai aude-n ochiul ce vibrează

Se zbate aripa pe un asfalt pustiu
Nu-i nici un om ; luminile sînt stinse
Ca într-un somn îngrozitor cuprinse
Cînd albul zbor se smulge din ce-i viu.

Din ce tărîm, spre ce tărîm pornită
Prin noaptea nepăsării alergînd,
Nu se mai știe-n zorii delirînd
De cei treziți de ziua lor venită ;

Tot mai puține aripe valsînd,
Tot mai puține păsări în amiază
Se-aud cîntînd din muzica lor trează
Printr-un oraș cu ierburi fumegînd

Intristător de singure stau ramuri
Tot așteptînd sărutul unui zbor,
Ca într-un cuib lucid de-obositor
Pui așteptînd cu nehrănite guri

Și un alt zbor se sumlge din ce-i viu
Prin noaptea nepăsării mai departe,
Ca valurile în tărie sparte
De țărmul neiubirii în tîrziu.

De-abia atunci cînd nu vor mai veni
Ne va durea asfaltul sub picioare
Tînjind treziți, la păsări călătoare
In ziua noastră și de-o altă zi.

IOAN LANCRĂJAN ■

Limbii române

Templu de seară, limpede fîntînă
prin care ne putem privi invers
cum ne-am născut cu stelele în mînă,
cum am rămas aici, în univers,

cum au pierit păduri, cîmpii și ape
și cum atîtea neamuri s-au topit,
cînd însăși cerul ne plîngea sub pleoape
cum nu ne-a fost genunchiul umilit.

Limbă română, caldă și curată,
în tine noi ne regăsim întregi,
glia străbună n-a fost sfîrtecată
oricît au vrut-o împărați și regi.

Ochiul tău pur sublimul nostru gîndu-l,
lamura ta — supremul nostru crez,
cu flaut de vocale să ne mintui
de suferințe mari și de zăpezi...

Limbă română — ramură de pace
prin lacrimile soarelui imens,
cît grîul pe planetă se mai coace
tu cu blîndețea ta să îl veghezi !

Eterna ta cîmpie ne mai doare,
așa cum ne-a durut în orice veac
istoria cu sînge pe picioare,
nu în papuci de gală sau în frac.

Limbă română — cer de la Moldova,
apă la care-ngenuncheam în rugi
cu Eminescu și cu domnu' Goga
pe-un drum cu plopi albaștri cînd ne duci...

Fii tu-nflorire, cîntec de vioară,
de-a pururi prin milenii să rămîi,
fii perna noastră simplă, de-cu-seară,
pe care-o punem lumii căpătîi !

EUGENIU NISTOR ■

Eu sînt Ilie Moromete

Eu sînt țăranu-acela de prin carte
eu am plecat pe jos după pămînt
nu am cerut la nimeni drept de moarte
Ilie Moromete eu îmi sînt

Eu sînt țăranu-acela cu viața risipită
am moștenit de mic durerea de cuvînt
și chiar de ochiul vostru m-alungă din orbită
eu tot Ilie Moromete-mi sînt

Eu sînt țăranu-acela cu ochii mari cît cerul
ogorul meu din vise mai susură prin vînt
nu am cerut la nimeni să-mi vîndă adevărul
Ilie Moromete eu îmi sînt

Și chiar de astăzi merg pribeag prin amintire
în fiecare filă de carte vă dau glas
eu mi-s mereu țăranul-nemurire
Ilie Moromete ceas de ceas.

OZOLIN DUȘA ■

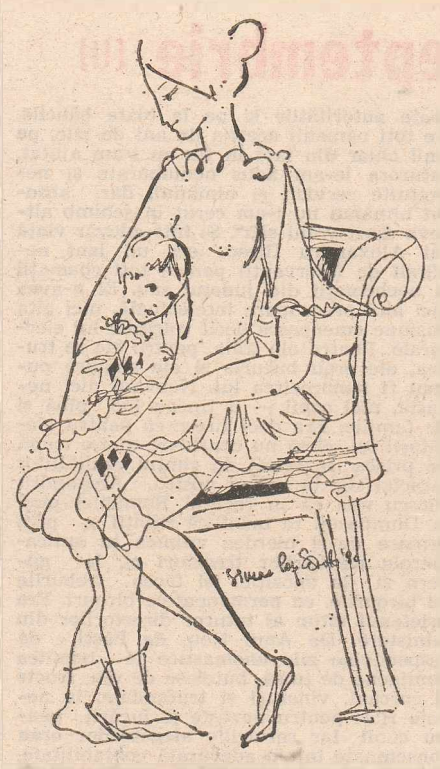

Antigeometrie

Am inventat, iubito, o altă geometrie
cu unghiuri și proporții incendiate,
triunghiuri suferind de insomnie
și linii paralele în libertate.

Lipsește planul înclinat și floarea
ca un solstițiu invadează merii,
iar spaimele intersectînd candoarea
mirese par la limita căderii.

In cerc am desenat o Mare,
în poligon un tanc de rumeguș
și oameni mari sub semn de întrebare
închiși în cazematele de pluș.

Fără de sens o teoremă-ncheie
tratatul despre oameni în armuri,
iar epilogu-ndoliat fixează
prețul la zece securi.

Tăcere la Lancrăm

Trompete-ascund tăcerile de mai
Cînd pleoapa lumii Lancrămul apasă
Și pași în tragic calendar se-aud
Blaga Lucian se-ntoarce acasă.

E iarăși mut, pentru mutenia lui
A fost plătit în cimitir pămînt
Și verbul „a săpa" a prins contur
pînă la stele. Zborul nu e frînt.

E iarăși mut. Cumplită pedeapsă
Să te întorci din moarte, să repeți
Pe-un plan înclinat adevărul
Neumbrit, ne-ndoliat de peceți.

Ingînă lebede ecoul, îl îngînă
Tristețea-i iarba unde moare vîntul
Blaga Lucian a venit din țărînă
Să-și are pămîntul, cuvîntul.

PAUL GRUIAN ■

Încrederea zorilor

Mîinile
pline de zgîrieturi
au bătut
la poarta omenească
fără să-i cunoască
obiceiurile.
Au stat
pînă la apusul soarelui
și au repetat jocul luminii
prin întuneric.
Țipă păsările-n lume
așteptînd să fie slobozită
încrederea zorilor.

Nevindecat

Vis început
într-un loc liniștit
n-ai umplut de tot spațiul
și înfrunți drumul
plin de flori albe
scuturate de vînt.
Odihnește-ți sufletul
de ploaie
în zarea care nu s-a prăbușit...
Ți s-au scuturat mințile
de vînt și de ploaie
dar ești făcut
să crești pe pămînt
nevindecat de viață.

MARIA MERGHERU ■

Tinerețe

Caii de nisip ai lunii
scaldă-se în apa ta,
lacrimă de-argint din soare
peste-o somnoroasă stea.

În spirala neagră-a nopții
pești de pradă îi așteaptă,
mînă-ți armăsarii-n ierburi
neatinse de săgeată.

Și-n lumina apei care
goii umeri ți-a spălat,
spală-i tu de inserare
și de-al șeilor păcat.

Nicicînd apa să le-o tulburi
cu un corn de inorog,
căci în cercuri te-o preface
pentru veșnicie rob.

Săruturile

Săruturile, vară de cuvinte
rostite-n amuțire de cuvînt,
cu patimă de foc, cu țarini sfinte
pe cerul nostru zăvorît în gînd.

Potire sacre de lumină par
în mîna dimineților curate,
cînd mirele secundei trece-n jar
un duh de glob prin cumpăna de ape.

Inele de logodnă-inscrise-n bolți
purtate în copacii vii ce sîntem,
arzînd ca magii-n tainicele porți
și-n florile aprinse de Arminden.

IONEL TECȘA ■

S-a frînt un crin

S-a frînt un crin ca un semnal de moarte...
E ceas tîrziu și strada fără smog.
Spre zeii mei din lan, uitați, mă rog
cu perfidia unui demagog
care-a-nvățat tristețile din carte.

Un ochi mi s-a mutat în altă parte
și-am stat uimit. Era pustiu și gol
și auzeam cum colcăie-n subsol
oștiri de șobolani și de nămol.
S-a rupt un crin ca un semnal de moarte...

Ce semn să fie ? Vazele-s deșarte,
un Grigorescu își refuză rama,
poștașul n-a venit cu telegrama
(înseamnă că trăiește, încă, mama !)
S-a frînt un crin ca un semnal de moarte...

M.M. băiat simpatic, e departe
sticlirea stelei tale fără nume.
Ești ca un ied crescut de două mume
și-n ochiul tău dorind să vadă cum e
s-a rupt un crin ca un semnal de moarte...

MIRCEA MICU ■

Mai este oare posibil?

Azi vreau să cînt
un cîntec
pe care toți l-au uitat

Să trăiesc, să fiu vesel,
să-mi ascult propria voce
și pe urmă s-o uit

Albastră e marea,
albastră și
frumos răsună chitara

Ce cîntec
și-mi place să-l cînt
acum, aici în mijlocul vostru.

ILIE ȘTEFAN DOMAȘNEA ■

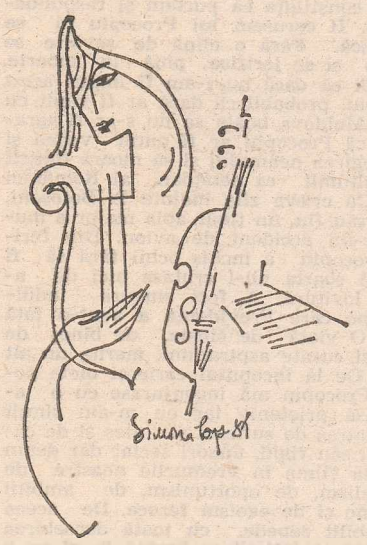

Desene de SIMONA POP-BĂRBULESCU ■

În strălucitorul septembrie

Hei, mamă, sfredelul soarelui mă pătrunde,
cum jarul strigătului tău ce-mi arde și azi în auz,
ca în strălu. torul septembrie,
cînd m-ai abandonat Pămîntului și m-ai lăsat să umblu,
mult prea devreme, șovăitor și singur.

De ce zvonul sîngelui, mamă, nu scade nici aici,
în strîmtoarea lacrimilor, unde nu-i loc
decît
pentru bucurie ori durere ?

Inexpugnabil ca o fîntînă

O singură eroare, doar o eroare !
Început și sfîrșit, ris și plîns, pedeapsă ce
plutește precum ziua deasupra nopții,
cu pîcla visului îmbobocită-ntre pleoape ;
cu pleoapele întinse-n dunga dimineții
ca rufele la uscat.
Și eu, prelungă umbră a insomniei, bătut de vînt
mă desfac „steag cernit peste cetățile cele mai de
sus ale gîndului, din care tot mai aștept să mă nasc
inexpugnabil
ca o fîntînă mereu învingătoare.

CORNELIU ANTIM ■

Curier literar

Ion Pițoiu : mult prea lungi poemele, fapt ce duce la o diluare a lor, inclusiv la o pierdere a emoției spre final. **Costin Grigoraș** : deși metaforele sînt destul de bine alcătuite, poezia trimisă e, totuși, parcă prea elaborată, pareă prea dincolo de sentiment. **Adrian Bucurescu** : ne-au plăcut, dar nu foarte mult, **Eminesciana și Psalmul de tristețe**, celelalte fiind de-o modalitate poetică pe care încă n-ați asimilat-o îndeajuns. Vă așteptăm cu alte poezii. **Ioan Liviu Moldovan** : versuri ca „amîndoi ne căutăm / pe ultimul țărm / aveam în gură fire de nisip / și iarbă / și-un gust amar de vînt..." nu prea pot stîrni interesul la care, după modul în care construiți poemul, ați avea dreptul. Rămîne să depășiți această tematică minoră. **Mihalache Nicolae** : de foarte multă vreme nu se mai scriu astfel de versuri : „în vremuri de restrişte, cînd țara se-ofilise / și graiul cel străbun încremenise-n matcă..." S-ar putea ca, pînă la urmă, să scrieți și lucruri mai bune, dar pentru asta trebuie multă, multă muncă, pe măsura sincerității cu care ne-ați scris că iubiți poezia. **Al. Sandu**: se pare că dumneavoastră scrieți foarte mult, cantitativ vorbind, dar cum de n-ați înțeles că a trecut de mult vremea unor astfel de însăilări „Cu cei harnici te-nsoțește / Și nu cu încurcă lume / Munca-naltă și cinstește / Îți înscrie-n vremi un nume" ? Acestor așa-zise versuri le lipsește, foarte pe scurt, chiar poezia. **Ion Max Manolescu** : nu este rostul dumneavoastră să-i criticați și chiar să-i atacați pe poeții consacrați ; mai bine-ar fi, zicem noi, să descoperiți valoarea acestor poeți și să învățați, prin ei drumul cel lung al poeziei. Reveniți cu alte poeme. **Deocamdată nu** pentru următorii : Adriana Ancuței, Teodora Petrescu, Ion Preda, Ioan Popovici, Gh. Maxim Scheletti, I. Giba, Adrian Pănulescu, Octavian Ciobotaru, Minea Carmen, Livia Marinescu, Adriana Koloji, Constantin Bănacu, Elena Ciulavu, C. Milea, Iulian Ghindaru, Anghel Constantinescu, Sele Deliu (?), Toth Ștefan, Cristian Petrescu, Anca Dinicu, Cristian Tuță, Dan Șuta, Mihai Mărățescu, Romulus Rebreanu, Alina Crăiescu, Andrei Sandor, Chiril Enescu. **Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.**

VICTOR NIȚĂ ■

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

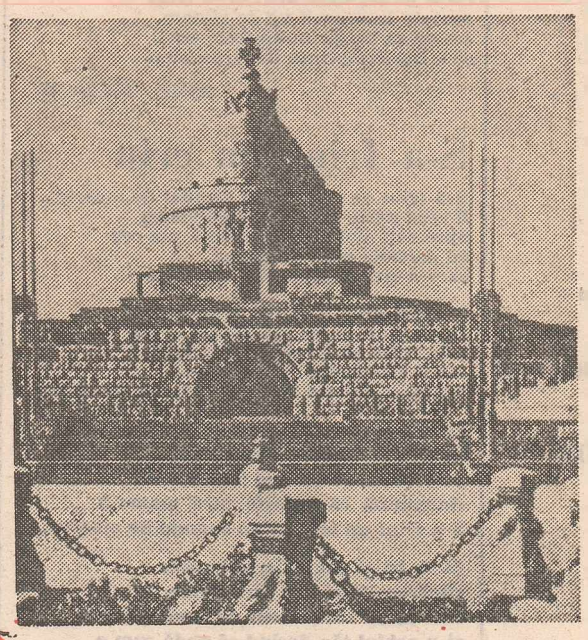

Din capitolul „1917 — August — Septembrie", al memoriilor lui Ion Gh. Duca, redăm acum un episod cu un caracter mai aparte. În el sînt evocate două momente inedite ale căror situații le dispune la antipozi. Unul pomenește trecerea în neființă a doi oameni politici, dacă nu de primă mărime, oricum interesanți : un integru și un dăruit pînă la jertfa de sine (I. Procopiu) și un pitoresc, o grădină de om (Alex. Iliescu) așa cum iese de sub pana inspirată a memorialistului. Schițarea portretului deputatului de Olt este și un bun prilej de zugrăvire a unei lumi și a unor moravuri socio-politice despre care din păcate avem extrem de sărace mărturii. Cel de al doilea moment este prin excelență vesel : vicele președinte al Consiliului de Miniștri, Take Ionescu, și ministrul fără portofoliu (perpetuu ad-interim la Președinția Consiliului în lipsa lui Brătianu) Mișu Ferechide — țin să probeze cu propriile lor sentimente că admirația și dragostea față de eternul feminin nu cunoaște opreliști de... vîrstă.

Și pentru a întregi notațiile lui Duca, vom face loc unui fragment de fundal de vară ieșeană desprins din Amintirile unui alt martor ocular, ce e drept destul de cinic și aproximativ : „Cele două luni de arșiță petrecute între zidurile incinse ale Iașului mi-au părut nesfîrșite. Cu căldura ne-am mai fi împăcat noi, căci la urma urmelor nu era mai cald ca în luna lui Cuptor la București, dar mai erau și altele. Pe lîngă căldură și pe lîngă enervarea provocată de nesiguranța momentului mai era și reacțiunea murdăriei, a prafului, a setei, a muștelor ce ne copleșeau din toate părțile. O bae devenise o afacere grea căci începuse să ne lipsească apa ; merindele ne soseau într-un astfel de hal încît ne apuca scîrba la masă, iar băuturi răcoritoare nu se găseau nicăieri. Nădușeam, și nu puteam măcar să ne schimbăm după poftă fiindcă și spălatul rufelor era o întreagă afacere. Tortura cea mare erau însă muștele. Cine n-a cunoscut muscăria din Iașii anului 1917, n-a cunoscut nimic. Îmi aduc aminte că într-o dimineață de pîclă am ieșit mai devreme, pentru nu mai știu ce treabă, și am dat pe stradă peste un strat negru de păcură întins pe trotuare, cît vedeam cu ochii. Cel puțin așa mi-a părut fără ochelari și m-am întrebat ce molimă gravă se mai ivise, ca să se ia astfel de măsuri. Abia scăpasem de tifosul exantematic — să fi venit ciuma ? Dar îndată ce am călcat în ea, păcura s-a volatilizat : miliarde de muște s-au ridicat în stoluri în jurul meu și pe măsură ce înaintam trotuarul își relua fața lui obișnuită, ca să îngreasca la loc în urma mea ! Se vede că era ceva în aer care prăbușea muștele la pămînt. Poate că asemenea fenomene să mai fi fost observate prin vreunele din împuțitele porturi africane, deși n-am auzit niciodată despre așa ceva. La Iași am avut prilejul să văd această minune a păcurei zburătoare de două ori, în cursul verii 1917. De fiecare dată fenomenul a durat cîteva ceasuri...".

STELIAN NEAGOE ■

1917 – August-Septembrie [III]

Pe cînd situația politică era dominată de aceste perspective și de aceste preocupări, zilele se scurgeau pline de fel de fel de știri, de vizite, de fapte diverse, unele vesele, altele triste care ocupau atenția noastră și ne înlesneau să înfruntăm urgia vremurilor ce se pregăteau. Întîi în august încă, am avut de înregistrat două morți : a lui Iancu Procopiu și a lui Alexandru Iliescu.

Precum am arătat-o aiurea, Procopiu rămăsese la București din îndemnul lui Brătianu ca să poată sta în ajutorul tuturor acelora pe care nu-i puteam evacua în Moldova. Sacrificiu zadarnic fiindcă germanii s-au grăbit să aresteze pe Procopiu, să-l ție închis ca ostatic și să-l supună unui tratament neomenos. Fiind bolnav, serios bolnav de inimă săracul Procopiu n-a putut rezista fizicește unui atare regim. Indirect ne-a venit întîi vestea că este greu bolnav, atît de greu bolnav încît însuși comandamentul german a fost silit să-l repuie în libertate și să-l lase să zacă în casa lui. În cele din urmă am primit știrea că a murit în mijlocul celor mai groaznice dureri. Sfîrșitul acesta în Bucureștii ocupați, singur, departe de familia, de prietenii lui, ne-a zdruncinat pe toți fiindcă aveam conștiința că purtam și răspunderea lui. Îi cerusem lui Procopiu să se jertfească. Fără o clipă de șovăire se jertfise și se jertfise pînă la moarte. Probabil că dacă nu i-am fi impus acest sacrificiu, probabil că dacă ar fi venit cu noi în Moldova boala sa nu s-ar fi agravat și că Procopiu ar fi putut vedea și el întregirea neamului și să moară liniștit și mulțumit ca cetățean al României Mari. Cu cîteva zile înainte la Botoșani, unicul său fiu, un tînăr abia major a murit într-un accident de avion. Din fericire Procopiu a închis ochii fără să fi știut că soarta nu-l cruțase nici de această lovitură. A fost singura indulgență pe care Providența a avut-o față de el. O viață de cinste, de bine, de înalte și curate aspirațiuni, merita un alt sfîrșit. De la începutul carierei mele politice, Procopiu mă inconjurase cu o afectuoasă prietenie iar eu m-am simțit îndată atras de sufletul său ales și de caracterul său rigid, uneori sectar dar demn de toată stima în vremurile noastre de materialism, de oportunism, de ambiții meschine și de egoism feroce. De aceea s-a stabilit repede, cu toată deosebirea de vîrstă, o intimitate bazată la el pe o frățească solicitudine și la mine pe o sinceră considerațiune. Inamicii lui Procopiu ironizau însușirile lui intelectuale. Desigur ele nu erau deosebit de strălucite, deși erau superioare acelora ale multor din cei ce îl criticau cu atîta ușurință. Dar în țara aceasta în care inteligențele sunt atît de numeroase, resimțeam o adevărată voluptate să mai întîlnesc și un caracter, un om la care rectitudinea să prețuiască mai mult decît speculațiunile intelectuale, decît repeziciunea în pricepere și decît spontaneitatea în tălmăcire. Sub impresia tristei dureri ce moartea lui Procopiu mi-a pricinuit-o, am schițat în grabă în „Mișcarea" un portret al lui. S-ar fi cuvenit să-l fac mai complect, am tot omis-o. Întors la București am dispus să-i ridicăm în club o piatră comemorativă, am așezat-o dar am tot amînat cuvenita ei inaugurare. În amintirea despărțirii noastre la restaurantul Europa, în ziua plecării din București, depun în fiecare an cîteva flori pe mormîntul lui. Am conștiința că nu răsplătesc îndeajuns cu atîta, tot ce personal datoresc memoriei lui.

Cam în același moment a murit la Iași și Alexandru Iliescu. Țiu să acord morții lui o mentiune specială, întîi fiindcă Alexandru Iliescu a fost un tip, sinteza minunată a unui mediu și a unei epoci și al doilea fiindcă testamentul său este fără îndoială cel mai frumos testament pe care l-au lăsat în vremurile mele cei adormiți întru Domnul. Da, Alexandru Iliescu a fost o figură. Alegătorii săi din Olt îl urmau orbește. Publicul cel mare își bătea joc de el. Pentru unii era o providență, pentru alții un personaj de Caragiale. Vicisitudinele vieții mele politice au îngăduit să-l cunosc de aproape și puțini oameni m-au interesat și, în același timp, m-au amuzat mai mult decît el. E adevărat că judecat după aparențe, părea ridicol fiindcă era deopotrivă incult și vanitos. Fusese incapabil să-și termine liceul și aș ține rămășagul că în viața lui n-a citit o carte. Gurile rele afirmau că abia știa să iscălească. De fapt iscălitura lui după Al II — se topea într-o parafă care legitima toate suspiciunile. Într-o țară în care ultimul învățător de sat vorbește cu volubilitate, Alexandru Iliescu era incapabil să lege două fraze. Mai mult, binevoitorii spun că pentru a face pe spiritualul, răivoitorii susțin că din ignoranță, masacra toate cuvintele care exprimau o noțiune mai complexă sau care derivau dintr-o rădăcină străină. Unele din expresiile lui au trecut în posteritate începînd cu „la Veneția hotelul, mîncarea și tout à l'egout mă costa atîtea lire pe zi", trecînd prin „biserica noastră autofecală română" și sfîrșind cu delicioasa-i locuțiune „azi băieți să vă țineți bine că eu viceprezidez **ședința la** Cameră". În fine, în mijlocul unui popor de bun simț, de oameni care au instinctiv dezvoltat sințămîntul realităților și al proporțiunilor, Alexandru Iliescu era cu desăvîrșire lipsit de orice simț al ridicolului. Eu și atîția alții am văzut la sfîrșitul unui banchet lacrimile lui picurînd de emoție, de sinceră emoție în cupa lui de șampanie cînd Titu Frumușanu cu diabolicul său spirit satiric i-a spus „nenea Alexandru, nenea Alexandru al nostru trebuie să intre în minister. Ne-am săturat de Costinescu. Lui i se cuvine departamentul finanțelor fiindcă cine a numit în această țară mai mulți perceptori și mai mulți agenți de percepție decît el ? !" Tot astfel cînd cu greu, schingiuind fiecare cuvînt, citea prin întruniri discursuri pregătite de alții, în aplauzele ironice socotea sincer că aceste aplauze sînt un omagiu adus talentului său.

Și totuși acest om incult, acest om cu desăvîrșire lipsit de orice simț al ridicolului, era înzestrat cu un instinct psihologic cum rar mi-a fost să întîlnesc. Citea în sufletul oamenilor cum ar fi fost cu totul incapabil să citească într-un abecedar. Dacă abia putea silabisi într-unul, în celălalt cu o minunată intuițiune despica patimile care clocoteau, ambițiile care se întrecioceau, intrigile care se țeseau. Și cu o măiestrie neîntrecută și cu adevărat uluitoare acest primitiv juca pe clapele nesfîrșite ale sufletului omenesc și obținea fără greutate și cu o preciziune quasi-matematică toate rezultatele care le urmărea, toate rezultatele care puteau intra în sfera mărginită a subalternelor sale preocupări. Așa se și explică cum Alexandru Iliescu incultul, ridicolul a putut ani de-a rîndul prin singurele lui mijloace, fără sprijinul nimănui să stăpînească județul Olt, cum niciodată sub regimul cenzitar vreun satrap electoral n-a fost în stare să-și stăpînească județul. Îmi aduc aminte și acum scena la care am asistat la 1914, în primăvară, cînd m-a invitat să particip în calitatea mea de ministru de culte și de instrucție la un banchet politic la Slatina. Dacă n-aș fi văzut cu ochii mei ceea ce mi-a fost dat să văd, n-aș crede-o nici astăzi. O sală de 200—300 de tacimuri, la masă doctori în medicină, licențiați și doctori de la marile Universități din Apus, tineri plini de prezumții, bătrîni plini de experiență, proprietari de mii de pogoane, milionari în franci aur și toată mulțimea aceasta cultă, selectă, materialicește independentă, izbucnind în aplauze cînd Alexandru Iliescu ridica degetul, încetînd să aplaude ca sub o hipnotică sugestiune cînd sacadat și poruncitor degetul său se scobora. Mi se pare că visez. Întrebîndu-l în urmă cum a putut ajunge la acest surprinzător rezultat de disciplină colectivă, mi-a răspuns : „Să nu te miri, ca să pricepi trebuie să știi că fiecare din cei 200—300 de oameni pe care i-ai văzut odinioară mișcîndu-se după degetul meu reprezintă cel puțin 20—30 de scări urcate de mine pe la toate autoritățile și pe la toate băncile. Pe toți oamenii aceștia de ani de zile, pe unii chiar din tată în fiu eu i-am ajutat, tuturora le-am adus nenumărate și neprețuite servicii și nimănui, dar absolut nimănui nu i-am cerut în schimb altceva decît votul său". Și într-adevăr viața lui Alexandru Iliescu era un lanț nesfîrșit de intervenții pentru toți chemații și nechemații din județul său. El n-avea nici altă preocupare intelectuală, nici altă pasiune omenească decît colegiile lui electorale. Pentru ele trăia, pentru ele se trudea, ele erau bucuria și ele singure puteau fi nenorocirea lui. Neavînd nici nevastă, nici copii — îi țineau loc pînă și de familie. Era deci firesc ca pentru alegătorii lui, el să nu considere nici o trudă de prisos. Înzestrat de simțul realităților caracteristic țăranului nostru, Alexandru Iliescu știa că în regatul României pînă la Dumnezeu te mănîncă Sfinții și prin urmare nu-și pierdea vremea în anticamerele miniștrilor trecători ci, la guvern și la opoziție, își făcea treburile cu birourile, cu permanentele birouri. Era prietenul intim al tuturor directorilor din ministere. De Anul Nou, de Paști, de respectivele zile onomastice le trimitea damigene de țuică, butoiașe de vin, fructe și curcani, vinaturi și trufandale, la nevoie flori pentru neveste și jucării pentru copii. Iar serviciile alegătorilor erau consemnate într-o adevărată contabilitate. Fiecare își avea dosarul și partida ținute la zi. Indiferent de ce putea surveni, trebuia în orice clipă să se poată stabili ce a cerut fiecare, ce s-a făcut și ce nu s-a făcut pentru fiecare. Rezultatul acestei stranii și prodigioase activități electorale era că Alexandru Iliescu dispunea în chip permanent de circa două treimi din alegătorii cenzitari de la Olt. Așa încît — nou paradox Alexandru Iliescian — pentru dînsul problemul electoral nu consta în a cîștiga voturi, fiindcă a priori avea majoritatea lor, ci în a nu le pierde sau cum spunea în pitorescul său limbaj „nu mă zbat să iau voturi, eu mă lupt numai ca opoziția să nu-mi fure voturile". În consecință, cu cîteva zile înainte de orice alegere, la ore fixe și după itinerarii stabilite cu o militărească preciziune, toți alegătorii trebuiau să vie la Slatina și să stea închiși în localurile desemnate de el. Acolo mîncau, dormeau, se bărbiereau, chefuiau cu lăutari și porneau la vot grupuri sub conducerea unui om de încredere. A ieși din localuri, a circula pe stradă, a se expune posibilității „furtului", a ispiti ademenitorii opoziției era o crimă electorală care în concepția lui Alexandru Iliescu nu merita nici iertare, nici indulgență. Sînt nesfîrșite anecdotele privitoare la executarea în practică a acestei metode electorale sui generis. Ele sînt deopotrivă de domeniul comediei, al satirei și al tragicomediei. În toate cazurile însă Alexandru Iliescu a știut să dezvolte o ingeniozitate, un spirit inventiv, un amestec de șiretenie rurală, de autoritate implacabilă, de subtilitate bizantină uimitoare care dezarmau pe toți adversarii lui — oameni de o cultură superioară, politicieni de o abilitate recunoscută.

Colegiile cenzitare n-au avut un minuitor care să se fi putut compara cu incultul, cu ridicolul Alexandru Iliescu. El a fost neîntrecut. Danielopol s-a întors amețit din campania electorală de la 1914 și cînd mi-a povestit amănuntele el, mi-am dat seama că C. Dissescu nu exagerase cînd cu cîțiva ani înainte îmi spusese : „Du-te, dar du-te negreșit să asiști la o campanie electorală a lui Alexandru Iliescu. E ceva de necrezut. Precum la Paris trebuie să te duci la Louvres, precum la Londra trebuie să vizitezi British Museum, precum la Roma trebuie să te plimbi pe Capitol și la Atena pe ruinele Pantheonului — tot astfel în România nu ți-e îngăduit să nu cunoști o alegere la Slatina sub egida lui Alexandru Iliescu".

Dealtfel personalitatea primitivului Alexandru Iliescu era de o surprinzătoare complexitate. Dezinteresarea lui electorală se îmbina cu un simț acut al afacerilor. Pornit de jos și de la nimic, Alexandru Iliescu prin fel de fel de combinațiuni, de altminteri nu necinstite, reușise să agonisească o avere destul de mare. Se poate spune despre el că era hrăpăreț cu o mînă și oarecum dărnic cu cealaltă. În genere era vanitos, iubea lingușirea dar era prea șiret și prea realist ca să se lase amăgit de ea, cu un instinct ce nu-l înșela niciodată știa să se strecoare între dorințe și realități și să reducă pururea vanitatea lui la proporțiile unor dulci distracții sau unor inofensive voluptăți. În sfîrșit, era înțelegător și bun ; cu aceasta, poate cu mai mult decît cu orice, a biruit fiindcă a cucerit sufletește toate păturile sociale din județul său. El făcea parte din acea categorie de oameni care nu se dau niciodată în lături cînd pot face un bine semenilor lor. Județul Olt este și astăzi plin de tineri pe care Alexandru Iliescu i-a trimes pe socoteala lui în străinătate ca să învețe, iar dispoziționile testamentului său — de la care firește nu lipsesc preocupări de postumă vanitate — trădează totuși un dor de bine, de înălțare a celor de jos care constituie concluzia logică a întregii sale activități pămîntești.

În asemenea condițiuni nu este de mirare ca — zece ani după ce l-am înmormîntat în deal la Eternitatea — tot Oltul cu femei și cu copii să fi alergat la Slatina cînd i s-au readus osemintele spre veșnica odihnă în județul său iubit. A fost ultimul omagiu public al unei populații recunoscătoare dar în multe suflete chinuite, în multe colibe sărace numele lui se păstrează și azi cu o evlavie [illegible] tălmăcește în anonimatul ei persistent tot rostul vieții acestui tipic personaj. S-a pus adesea de electorii votului obștesc întrebarea dacă Alexandru Iliescu, neîntrecutul maestru al colegiilor cenzitare, ar fi știut să-și păstreze supremația și sub noul regim electoral. Întrucît mă privește pe mine, nu mă sfiesc să afirm că da. Calitatea dominantă a incultului, a ridicolului, a primitivului Alexandru Iliescu era simțul admirabilul său simț psihologic. Un om care instinctiv cunoștea așa de bine sufletul contemporanilor săi, calitățile, slăbiciunile, patimile, ambițiile, interesele lor — nu putea să fie învins prin lărgirea dreptului de vot. El ar fi adaptat însușirile sale firești noii stări de lucruri, cu acea ușurință de adaptabilitate care caracterizează pe român și cu metode innoite ar fi continuat — sînt sigur — să stăpînească județul Olt spre mulțumirea alegătorilor, spre folosul partidului și spre satisfacerea ambițiilor lui satrapico-electorale.

Dar n-ar trebui să se crează că în vremurile acelea nu domnea decît nota funebră, nota veselă nu lipsea nici ea. Așa spre pildă, pe la mijlocul lui septembrie, cînd luptele au încetat pe front, Take Ionescu și Mișu Ferechide au cerut un concediu lui Brătianu și au plecat la Odesa. S-ar fi putut crede că acești doi bărbați politici încărunțiți în slujba statului treceau Nistru ca să-și dea seama prin ei înșiși de cele ce se petrec în Rusia sau poate pentru a lua contact cu cercurile conducătoare ale noii Rusii. Nicidecum. Preocupările lor, și ale unuia și ale celuilalt, erau mult mai idilice. Take Ionescu era nerăbdător să revază pe viitoarea sa soție, d-na Adina Cordescu, iar Ferechide era grăbit să se întîlnească cu o tînără prietenă a sa. De la Odesa ne venea știrea că Take Ionescu se exhiba pretutindeni cu obiectul pasiunii sale și că Ferechide nu se sfia să treacă pe dinaintea compatrioților săi refugiați pe malurile Pontului Euxin purtînd tot felul de pachete și de jerbe de flori. Firește aceste atitudini provocau inutile comentarii și aprecieri displăcute. Țara e în nenorocire și bătrînii ei miniștri petrec și se țin de aventuri amoroase. Toți puritanii cereau să se pună capăt scandalului. Evident că exhibiționea de la Odesa era tot de o dată inutilă și exagerată. Eu nu mă puteam stăpîni atunci, precum nu mă pot stăpîni nici acum să am față de purtarea colegilor noștri de la Odesa mai mult un sentiment de admirațiune decît un simțămînt de indignare.

3 poeţi ciprioţi

PAVLOS KRINEOS

Vinul de mure sălbatice

Viespea, urcîndu-se-n vîrful
unui mur spinos,
priveşte lumea cu fală, de sus.
De-aici, spune ea, vezi soarele
de două ori mai mare.

Şopteşte chiparosul :
— Ai milă de ea, Atotputernicule,
vinul de mure sălbatice a îmbătat-o.

Tainele înrourate

Apa şopteşte ierbii tainele sale înrourate,
ecoul prinde ultimele silabe ale cuvîntului,
aerul ropotitor cheamă soldaţii să
se-adune...
Doar iubirea pecetluieşte buzele,
căci doar tăcerea (tăcerea e limbajul ei)
vorbeşte cu pasărea, cu furtuna, cu rugul,
cu vîntul,
strînge buzele şi se face enigmă,
întredeschide buzele şi se face rugăciune,
împreună buzele şi se face vis.

PITAGORA DRUSIOTIS

Toamnă atică

Mîhnită, prea gingaşă toamnă în Atica,
vrăji de divine doruri te leagă
de sufletu-mi,
fie-n penumbra nostalgică-a zorilor,
fie-n trandafiriul evantai al apusului.

De-a pururea ostatecă inima mea
fi-va — icoane ale sorţii — frunzelor
necontenite de platani,
ce tragic se scutură, ca visele de aur
ale tinereţii,
sub întîiul fior al sărutărilor tale de rouă.

COSTAS MONTIS

Un dram de nepăsare

Un dram de nepăsare dac-am arăta,
am fi în stare să dormim puţin
în noaptea asta.

*

Fiţi atenţi cu vrăbiile de april.
Să nu cumva să credeţi că sînt
ca celelalte
ce tot se joacă cu roţile maşinilor
dar zboară tocmai în clipa în care
erau să fie strivite.
Acestea rămîn şi mor.

*

Credem mereu că sîntem într-adevăr
gata
şi mereu, cînd cortina se ridică şi e deja
tîrziu,
vedem că ceva lipsea.
Ciclul nu poate să rămînă incomplet.
Pătratul de-ntuneric trebuie neapărat
să fie lumină.
Pătratul de lumină trebuie neapărat
să fie-ntuneric.
Veţi vedea că-ntr-o zi vor găsi formula.

*

Credem că un cort ne ascunde,
că ne-ascunde cortul prea bine,
nu ştim că ceilalţi ne văd încălţările şi rîd.
Cît de puţin sîntem fraţi, fraţii mei...

Din poemele Rezistenţei franceze

PIERRE JEAN JOUVE

Pădurea săracilor (fragment)

Oh ură ! oh ură înverzită ! şi-al verii
viitor spectacol. Oh ură pururi verde
Ţîşnită din pămîntul umed şi călit de
lacrimi
După-ncercarea calmă, sinuoasă-a
pămîntului.
Au înecat această uimitoare inimă
în dezonoare
Fă-o să cadă arma ce apăra solul sărac
Libertatea gînditoarelor făgaşe
Văzu trecînd paşii spaimei ai falsului
păstor
Ei au însîngerat primăria biserica
O sută de bărbaţi pentru unul şi luară
dumicatul de la gură jefuiră comoara
deportară triburi întregi torturară
inimile torturară pe prizonier pe cel drept.
Acoperiră colonadele de umbră
de minciună, au dichisit speranţele-n
minciună, în vise turnară minciună
Umplură cerul de-aeriană minciună.

JEAN ROUSSELOT

Frumuseţea

In fiece noapte frumuseţea lipseşte
Ne-nchide ochii frumuseţea
Fiecare se zideşte-n trupul său
Şi-şi încarcă cuvintele cele mai scumpe
Cu plumbul vechilor remuşcări
Noaptea mai lungă decît speranţa
Noaptea mai scurtă decît sărutul
Noaptea ne îmbucătăţeşte somnul
În zile-ntregi cînd trebuie să omori
Să-omori cu mîini de cîlţi
Şi cuţite cu tăişul tocit
Zile ce-aparţin tuturor.

ROBERT DESNOS

Mîine

Uitat de ani, încă aş avea cutezanţa
Să te aştept, oh viitor presimţit
de speranţă.
Timpul, moşneag cu multiple fracturi,
suferindul
Să geamă-n voie : dimineaţa-i nouă,
nou asfinţitul

Ci de prea multe luni întru veghe trăim
Treji, grijă avem de lumină şi foc,
Vorbim în şoaptă, febrili, s-auzim
Orice zgomot brusc risipit ca-ntr-un joc.

Or din adîncul nopţii depunem mărturie
Pentru splendoarea zilei şi darurile sale.
Şi dacă nu dormim e ca să prindem zorii
Ce vor să dovedească că sîntem încă vii.

PIERRE RÉVERDY

Cu glas de şoaptă

Vînătoarea-i decisă în timpanul aripilor
Grija macabră de a păstra secretul
Cînd pieptul ţi-este nins de frig
Clar limpede ca giuvaierul verii.
Ochii tăi plini de frunze moarte
listele roşii de condamnaţi
de-a lungul ţărmului întreg fără-nchisoare
Fără pîlpîirea ferestrelor
Sub sumbrul asfinţit la parapet
Umbra se scurge-n josul zidurilor
umple-oraşul
Intr-o-ndîrjită creştere-mpotriva sîngelui
Aripi copleşite de jigniri şi de şoapte
Aripi surde
Aripi de zbor pitic
Apoi în ordine scrîşnetul morţii zăbovinde
Pacea în piept
Mînă înmănuşată de pămînt descărnat
La cea din urmă tresărire-a inimii-n mine
Cel de pe urmă cuvînt al destinului
Buşteanul sfînt al căminului

În româneşte de GEO VASILE ■

MAX FRISCH

Numele meu fie Gantenbein

Scriitorul elveţian Max Frisch s-a născut la Zürich, în 1911. Studii de arhitectură şi, apoi, de germanistică. Lucrări importante : Jurnal 1946—1949 **(1950),** Jurnal II **(1972) ; romanele** Stiller **(1954),** Homo faber **(1957),** Numele meu fie Gantenbein **(1964) ; povestirile** Bin sau Călătoria la Beijing **(1945),** Wilhelm Tell pentru şcoală **(1971),** Montauk **(1978) ; piesele de teatru** Santa Cruz şi Zidul chinezesc **(1947),** Don Juan sau dragostea pentru geometrie **(1953),** Biedermann şi incendiatorii **(1958),** Andorra **(1961),** Triptic **(1980).**

O altă viaţă — ?

Îmi imaginez :

Un bărbat are un accident, un accident de circulaţie, de exemplu, tăieturi pe faţă, nu este în pericol de moarte, doar lumina ochilor ar putea să şi-o piardă. Şi el ştie [illegible] Stă în spital mult timp, cu ochii bandaţi. Poate să vorbească. Poate să audă : păsărelele din parc, din faţa ferestrei deschise, cîteodată avioane, apoi vocile în cameră, liniştea nopţii, ploaia din zori. Poate să miroasă : must de mere, flori, igienă. Poate să gîndească ceea ce vrea, şi asta face... Într-o bună zi i se scot bandajele, iar el vede că vede, dar tace ; nu spune că vede, nimănui şi niciodată.

Îmi imaginez :

Viaţa sa de-acum încolo, cu el în rolul orbului, chiar şi între patru ochi, relaţiile sale cu oamenii, care nu ştiu că el îi vede, perspectivele sale sociale, perspectivele sale profesionale, urmare a faptului că nu va spune nicicînd ce vede, viaţa ca joc, libertatea sa, datorată unui secret etc.

Numele meu fie Gantenbein.

Îmi imaginez :

Viaţa mea cu o mare actriţă, pe care o iubesc, şi de aceea o las să creadă că sînt orb, fericirea noastră prin urmare.

Numele ei fie Lila.

Şirul încercărilor la care este supus Gantenbein pare să nu mai aibă sfîrşit : — îmi tîrăsc picioarele prin apă, sînt singur în casă, apa în care se oglindesc toate, care gîlgîie, pleoscăie, face valuri la tot pasul, apă de-a lungul întregului coridor, aud, jocul de-a orbul nu-mi foloseşte, apa gîlgîie şi pleoscăie, oriunde m-aş duce, în camera de zi, apă în fiecare cameră, oglindind lumina din ferestre, călduţă... Nu se întîmplă prima oară ca Lila, hăituită de ora înaintată, să uite să oprească duşul, dar e prima oară cînd Gantenbein omite să observe acest amănunt la timp... Umblu deci prin apă, în timp ce Lila este pe scenă. Înţeleg, se gîndea la rolul ei. Îi ţin pumnii. Sau mai bine : opresc duşul. Lucru pe care Gantenbein l-a făcut în repetate rînduri. Fără să spună vreun cuvînt. Dar de data aceasta Gantenbein a ajuns prea tîrziu. De data aceasta Lila va observa cine a oprit duşul, şi eu mă voi da de gol. Ce să fac. Îmbrăcat în pardesiu, cu pălăria pe cap, singur în locuinţa inundată, nu ştiu cum să procedez. De vină e doar faptul că Gantenbein, de dragul rolului său, n-a spus niciodată ceva. Sau ar fi mai bine dacă ar lăsa duşul să curgă în continuare. M-aş aşeza în balansoar, cu picioarele pe măsuţă, pretinzînd că Gantenbein, orb cum e, n-a putut să ia act de inundaţia din casă ? O soluţie costisitoare ; parchetul se va umfla. Lila nu se întoarce acasă înainte de miezul nopţii, iar chiriaşii de jos îşi vor face între timp apariţia. Sau ar fi mai bine dacă Gantenbein ar ieşi în oraş ? Apa n-are cum să crească peste nivelul pragului dinspre balcon. Mi se pare că nu există altă soluţie decît să dau uşor drumul la duş şi să-l atîrn în aşa fel încît apa să se scurgă pe jumătate în cadă şi apoi să ies. Ceea ce mă împiedică să aplic această soluţie : intenţia ei pedagogică. Şi apoi, fiind gata de plecare, văd cum apa mutîndu-şi mereu hotarele se apropie încet dar sigur de cărţi şi de discuri, care, desigur, n-au ce căuta pe jos, dar acolo sînt, şi nu pot să mă stăpînesc : salvez cărţile şi discurile, pantofii ei de mătase, perdelele, care au şi început cu osmoza. Cum poate un orb să procedeze aşa ? Pentru oprirea duşului s-ar mai găsi o explicaţie : chiar şi Gantenbein simte cînd i se udă picioarele, şi aude de unde curge. Dar salvarea cărţilor şi a discurilor ? Mă aflu deci, după această operaţiune de salvare a discurilor şi cărţilor, desculţ şi în cunoştinţă de cauză că trebuie să fac să dispară şi apa, ca să nu mă dea de gol ; şi asta, imediat, ca să se şi usuce înainte ca Lila să ajungă acasă. Nu merge cu înjurături, doar cu un prosop, pe care îl întind precaut pe parchet, evitînd valurile care ar lăţi micul potop, şi îl las să absoarbă apa, iar apoi îl storc în baie, cîte un sfert de litru de apă de fiecare dată, nu mai mult, şi tot aşa, într-un du-te vino, desculţ, încolo, şi încoace şi înapoi, la început fără vreun efect vizibil, apa gîlgîie în continuare. Dar într-o oră jumătate isprăvesc. Fumez prima ţigară, cu privirea la ceas : Lila e acum în actul trei. Îi ţin pumnii. Dar covoarele ? În panica ce mă cuprinsese nu m-am gîndit la ele, la covoarele îmbibate de apă, încep să transpir. Nu văd nici o scăpare, şi de-ar fi numai de supărare, şi tot îngenunchez şi rulez covoarele, şi le întind ca foaia de aluat, şi le rulez, pînă ce mi se pun cîrcei în mîini. Iar Patsch se amuză ; eu însă văd doar apa tulbure pe care o storc din covoare, şi nu văd urmele labelor lui prin toată locuinţa, încă nu le văd. După încă o oră, din covoare nu mai iese nici un strop de apă. Bineînţeles că nu sînt uscate, dar las asta în seama curentului ; deschid toate ferestrele posibile. Apoi o bere. Mai am un ceas pînă la miezul nopţii ! Apoi în balansoar, oarecum epuizat, întrebîndu-mă dacă în principiu m-am comportat corect. Dar n-apuc să gîndesc ; acum văd urmele labelor, pe care Patsch le-a împrăştiat între timp în toată casa, aşa încît mai dau o raită cu prosopul, urmează apoi curăţirea căzii. Noroc că Lila nu vine la ora anunţată (promisă), iar covoarele au timp ; desigur, a mai întîlnit pe cineva, care pe bună dreptate o admiră, aşa că s-ar putea să întîrzie pînă la trei, sper. Acum e miezul nopţii ; pun mîna pe covoare. Sper că se vor duce şi la Siebenhagen, atunci va întîrzia pînă la patru. Covoarele nu vor fi uscate, dar o voi lua pe Lila în braţe, ca să nu le atingă cu picioarele. Mă va întreba ce am făcut toată seara.

— Ah — voi spune eu —, am lucrat.

Se va bucura.

Eu voi zîmbi.

Dar a doua zi (asta acum îmi vine în minte !), parchetul : cenuşiu, palid, pătat, şi nu ştiu ce explicaţie o să găsească Gantenbein... Iarăşi sînt dezorientat. Parchetul mă va da de gol. Orice aş face. Un singur lucru : — îmi pun o cămaşă curată, apoi cravata, apoi dau drumul la duş, în aşa fel încît să curgă peste marginea căzii, pun cărţile şi discurile de unde le-am luat, şi inundaţia fiind iniţiată, îmi iau sacoul şi bastonul şi ies .

Şi ?

Lila nu poate să creadă că a uitat să oprească duşul, cu toată inundaţia. Numai eu pot fi de vină. Povestea asta cu duşul, spune ea, nu i s-a mai întîmplat niciodată. Gantenbein nu poate să o contrazică.

Gantenbein e cam excentric.

Traducere de
CRISTINA DASCĂLUŢĂ ■

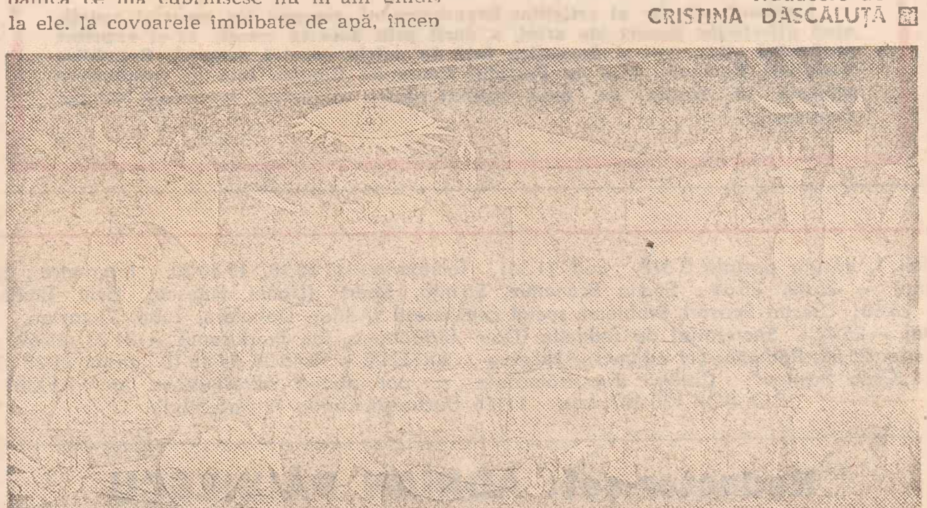

„Guernica", celebra pictură a lui Picasso, se întoarce acasă

Romanul de succes

La 34 de ani, Patrick Modiano obţine, pentru cele cîteva romane de mici dimensiuni publicate la Gallimard, nu numai premiile ce fac, în Franţa, prestigiul unui scriitor, dar şi garanţiile unei simpatii de durată în felul, în care se vor fi anunţat ele la cărţile dintîi ale unui Erich Maria Remarque ori ale lui Heinrich Böll. După **La place de l'Etoile** (Premiile Roger Nimier, 1968, şi Fénénon, 1969), **Rondul de noapte** (1969), **Bulevardele de centură** (Marele premiu pentru roman al Academiei franceze, 1972), Patrick Modiano obţine cu **Strada dughenelor întunecoase** Premiul Goncourt al anului 1978. Ultimele două cărţi, traduse şi în româneşte, în seria GLOBUS a Editurii Univers, ne prilejuiesc o seamă de consideraţii ademenitoare cu privire la construcţia romanului de succes, a acelui tip de proză, mai bine-zis, ce are a profita de pe urma literaturii poliţiste, a preparaţiei spirituale săvîrşite de aceasta. De dimensiunile nuvelei cehoviene, romanele lui Modiano enunţă, încă din primele pagini, tema — cu mare autoritate la cititor — a căutării. Aproape programatică pentru întreg scrisul său este alcătuirea volumului **Strada dughenelor întunecoase.** Dintr-un fapt de abilitate scriitorul creează prilejul unei chestiuni de metodă. Iată, cum ar zice manualele de teoria literaturii, **subiectul** unei naraţiuni sub semnul aventurii în care, odată deslușit, el începe — paradoxal — să-şi sporească seducţiile : la lichidarea unei agenţii de „anchete particulare", un oarecare Guy Roland purcede la cea mai importantă anchetă a vieţii sale, aceea a cercetării propriei identităţi. Guy şi-a pierdut, în urmă cu nişte ani şi în împrejurări confuze, memoria. Are un nume de împrumut, o aducere aminte scurtă şi neîndestulătoare şi un viitor cu răscruci. Din om în om, din suavul unor informaţii pline de ceaţă, din imaginile ambigui ale unor fotografii ocazionale, omul fără identitate îşi potriveşte mai multe feluri de trecut, nici una însă în întregime plauzibilă. Spre deosebire de povestirea poliţistă, unde sfîrşitul îl detensionează pe cititor, lămurind toate cîte-s nelămurite din parcurs, povestirea lui Modiano îşi sporeşte neliniştile. Ea se încheie în punctul unde ar urma să pornească dezlegarea enigmei propriu zise.

Căpătîndu-şi numele luminînd o seamă de accidente biografice, eroul — pentru că personajul lui Modiano este un erou, un [illegible] un halucinat de idee — află că preţul descoperirii sinelui e suferinţa, că pentru un sensibil şi un gînditor nu există capăt de drum, ci numai căutare. [illegible] cum se poate observa, [illegible] cu fineţe, din real în imaginar. [illegible] scriitor al lui Patrick Modiano [illegible]. Totul în cărţile [illegible] spovedanic. Dar o spovedanie oarecum specială, împlinindu-se din dubii, interogaţii, şovăiri, echivocuri. [illegible] sînt binevoitori, dialogul este cordial, dar parcă întotdeauna neterminat, [illegible] un sentiment nu-i categoric, în mediile în care se petrece această neostenită căutare nu încap nici un fel de agresivităţi, afară de aceea a singurătăţii.

TUDOR OCTAVIAN ■

„Oedip" – spectacol extraordinar la Televiziune

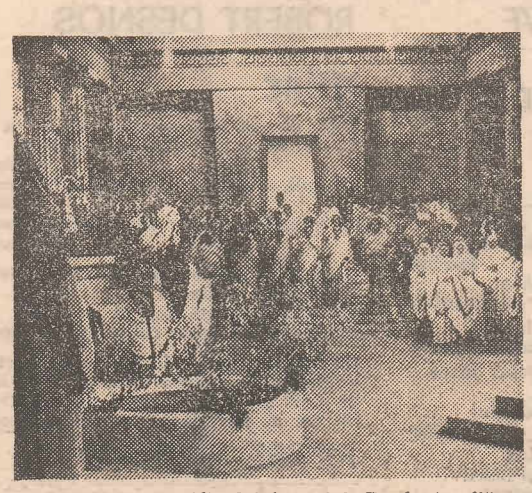

Forfotă mare în studioul unu al Televiziunii. Sute de oameni în costume specifice antichității grecești, încălțați în sandale romane, răspund apelului regizoarei Olimpia Arghir de a începe repetițiile. Se repetă și iar se repetă, după care urmează cîte un „acum filmăm". Este vorba de un spectacol mare, cum Televiziunea n-a mai cunoscut. Există păreri că așa ceva se petrece o dată la o generație. Cu multă amabilitate, autoarea regiei artistice, Olimpia Arghir, ne-a introdus puțin în atmosfera operei enesciene „Oedip". Această strălucită creație stă la baza unui spectacol conceput pe specificul telegeniei. De fapt, aflăm că opera este doar un punct de plecare în realizarea spectacolului propus. „Am încercat să uităm că este o operă, ne-a mărturisit regizoarea, și cu toții ne-am străduit și ne străduim să transpunem în metaforă vizuală muzica lui George Enescu". Rolul principal îl deține binecunoscutul David Ohanesian, cu excepția actului doi în care va apărea mai tînărul Răzvan Ștefănescu. În rest, vor fi numai interpreți noi și înregistrări noi cu participarea Filarmonicii din Iași și a corului acesteia. Filmările, toate color, vor fi terminate la începutul lunii iulie. Această excelentă inițiativă a Televiziunii, închinată Centenarului „George Enescu", va contribui, cu siguranță, la cunoașterea capodoperei „Oedip" peste hotare. **(Ion Predoșanu)**

Descoperirea inginerului Radu Forgaci reconfirmată de un cercetător din Iași

La închiderea ediției am recepționat telefonic și această noutate științifică, încredințată spre publicare revistei noastre de către inginerul *Nicolae Vlad* din cadrul Combinatului de fibre sintetice Iași :

„În laboratorul de măsurători al Combinatului de fibre sintetice din Iași s-a stabilit prin experiențe de măsurare a greutății condensatorului plan cu material izolant din folii de plastic că, pe o balanță analitică, se poate constata o diferență sesizabilă între greutatea condensatorului încărcat și greutatea aceluiași condensator descărcat. Acest experiment demonstrează, cel puțin în parte, că variațiile prevăzute de teoriile fizicii noi, dezvoltate de inginerul Radu Forgaci din cadrul Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, despre care s-a scris în Flacăra din 11 mai a.c., sînt verificabile în practică. Sperăm că rezultatele acestei măsurători, obținute în laboratorul nostru, să fie confirmate și de alte laboratoare din țară pentru ca specialiștii să poată acorda atenția cuvenită noilor teorii".

(Liviu Maior)

Un colectiv condus de prof. dr. docent Iulian Mincu a realizat două noi medicamente împotriva diabetului

Înștiințăm cititorii că, după îndelungate investigații clinice și de laborator, profesorul Iulian Mincu, împreună cu un larg cerc de colaboratori, a izbutit să realizeze un medicament original și cu efecte notabile în combaterea diabetului de factură hipoglicemiantă. Iată ce ne-a declarat în această privință profesorul dr. Iulian Mincu :

— Pentru combaterea hipoglicemiilor funcționale și organice, colectivul nostru de cercetători a realizat un produs alcătuit din propranolol, 10—15%, ederen, 83—90%, și extract de beladonă, 0—2%, medicament cu acțiune deosebit de eficace în majoritatea hipoglicemiilor. Aplicarea lui în clinică pe un număr de 400 de bolnavi cu hipoglicemii funcționale de diverse etiologii a făcut ca, în 89% din aceste cazuri, insulinimia să scadă la valorile normale, iar glicemia să se normalizeze. În tratarea formelor organice, datorită adenomului celular beta, am folosit acțiunea combinată a clorpromazinei, propranololului și extractului de beladonă. Pacienții tratați astfel au beneficiat de o viață aproape normală și, temporar, a putut fi evitată intervenția chirurgicală.

— Cum se numesc cele două medicamente ?

— Produsele se realizează deocamdată în stația pilot a spitalului și numai pentru nevoile de tratament ale clinicii. Cele două medicamente au fost deocamdată denumite convențional prin inițiale și cifre. Produsul destinat combaterii hipoglicemiilor funcționale l-am denumit AH-1, iar celălalt, AH-4.

— Cum apreciați în perspectivă situația celor două medicamente ?

— Ele au trecut cu succes toate testele de specialitate și vor fi fabricate de una din întreprinderile de medicamente din țară. Dar în această privință, cuvîntul ultim îl are Ministerul Sănătății și Centrala de medicamente.

LIVIU TIMBUS

NOUTĂȚI LA „BUCUR OBOR"

Luni dimineață magazinul universal „Bucur Obor" a fost pur și simplu asaltat de cumpărători, motiv pentru care l-am rugat pe directorul adjunct **Manole Iosiper** să ne dea cîteva lămuriri.

— În cadrul schimburilor pe care le organizăm regulat cu diferiți parteneri de peste hotare, în această săptămînă în magazinul nostru se vor vinde mărfuri din Republica Democrată Germană. Înaintea deschiderii unității am primit vizita ambasadorului R.D.G. Siegfried Bock, care împreună cu tovarășa Constantina Arsenie, secretar de stat în cadrul Ministerului Comerțului Interior, și Gheorghe Preda, vicepreședinte al Consiliului popular al Municipiului București, au vizitat cele 15 puncte expoziționale amplasate la parterul magazinului, declarîndu-se satisfăcuți de felul cum am organizat și am prezentat produsele. Pentru informarea cumpărătorilor menționăm că vom desface următoarele sortimente : articole pentru nounăscuți, jucării, confecții pentru copii și adulți, detergenți, perdele, vase emailate, țesături decorative, articole de camping, articole de corsetărie, toate însumînd mărfuri în valoare de peste 8 milioane de lei. Aceste schimburi directe care se derulează prin cele două întreprinderi de comerț exterior „MERCUR" și „KO-IMPEX" s-au dovedit mai mult decît necesare. Schimburile de mărfuri înseamnă și un schimb de experiență, ajută la diversificarea produselor, la cunoașterea noutăților și, de ce nu, la impulsionarea planului. Așa cum am mai spus, odată intrat în magazin cumpărătorul nu părăsește incinta cu una, cu două. Fiecare pas înseamnă o „capcană" în plus. Succesul de public pe care l-a realizat actuala acțiune ne bucură dar ne și ambiționează. Dorim ca în toamnă, cînd vom fi noi expozanți în marele magazin din Berlin, să depășim succesul obținut acum de partenerii noștri din R.D.G. **(Dan Birlădeanu)**

Pentru șoferii amatori

Luni dimineața, la orele 10, în București, pe strada Ilioara, s-a inaugurat darea în folosință parțială a unei mari investiții așteptate cu interes de cei care doresc să devină șoferi amatori. Este vorba de trei poligoane de instruire și examinare la care în iulie se vor mai adăuga două, iar la sfîrșitul lui octombrie încă patru, ajungînd în total la 9. Pînă acum exista doar o platformă lîngă lacul Pantelimon și aceea închiriată, iar amplasarea noilor construcții și poligoane, departe de agenții perturbatori, oferă condiții civilizate de pregătire și examinare a viitorilor cursanți. Din cuvintele de deschidere rostite de inginerul Ion Popescu, directorul Școlii de șoferi amatori, și de inginerul Florian Dinescu, directorul comercial al Grupului întreprinderilor de gospodărie comunală București, am aflat că tot în octombrie se vor da în folosință o stație de întreținere a autovehiculelor școlii, o stație tip PECO, platforme de parcare. Spațiile verzi, arborii, arbuștii, aleile bazei de instruire și perfecționare sînt deschise și vor putea fi folosite în zilele de sărbătoare ca loc de agrement. În final se va ajunge ca numărul cursanților într-un an să crească de la 11 000 la 14 500. După tălerea panglicii inaugurale, Ion Cotenescu, directorul tehnic al școlii, campion național al Daciadei la îndemînare auto în anii 1978—1980, a făcut o demonstrație de îndemînare, parcurgînd poligonul într-un minut și o secundă **(Ion Pețișanu)**

TEATRUL NAȚIONAL DIN TÎRGU MUREȘ LA BUCUREȘTI

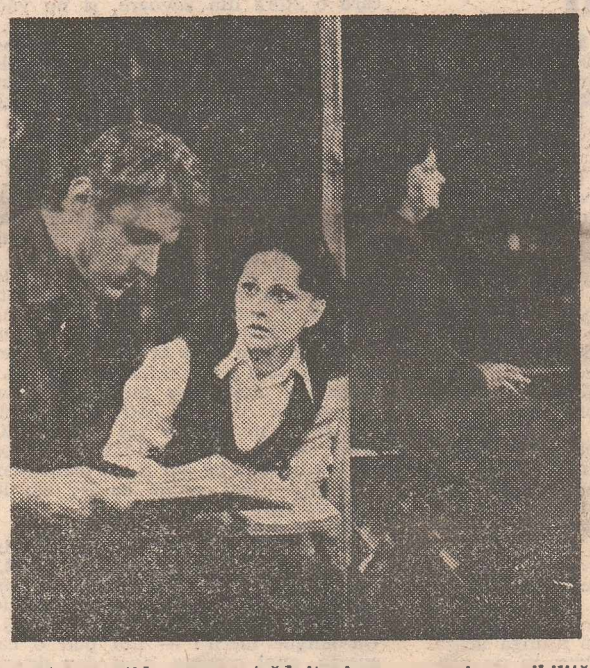

Un spectacol extraordinar, un adevărat spectacol politic în solemna tradiție a teatrului politic universal (scris și interpretat de **Meyerhold, Tairov, Pitoëff, Brecht** sau **Piscator**), a prezentat **Teatrul Național din Tîrgu Mureș** pe scenele Capitalei. Pînă la cronica evenimentului pe care o vom publica în numărul viitor al revistei, vă invităm să citiți cuvintele autorului piesei **Există și o asemenea dragoste** de **Hajdu Győző** care face o profesiune de credință : **„Profund pătruns de atmosfera entuziastă a marelui eveniment al acestui an din viața națiunii noastre socialiste, cea de-a 60-a aniversare a creării gloriosului nostru partid, m-am străduit și eu ca prin posibilitățile mele modeste să aduc un prinos de recunoștință și dragoste la omagierea strălucitei sărbători. Astfel, am scris o piesă de teatru cu caracter politico-agitatoric, prezentată în cinstea aniversării partidului de secția maghiară a Teatrului Național din Tîrgu Mureș. Spectacolul are ca temă eroicele lupte din anii ilegalității purtate de muncitorii forestieri români și maghiari din Valea Mureșului.**

Prin mijloacele specifice ale scenei m-am străduit să exprim strălucitul fapt că Partidul Comunist Român a luptat întotdeauna în mod consecvent și eroic pentru realizarea marelui ideal al unității și frăției de nezdruncinat a tuturor oamenilor muncii din această țară ; un ideal măreț și o tradiție revoluționară care își găsesc autentica împlinire în istoricele realizări ale ultimilor 16 ani, exemplare pentru întreaga omenire.

Inimosul colectiv al artiștilor tîrgumureșeni, compus din creatori aparținînd diferitelor genuri ale artei, a dorit prin această creație să-și exprime profundul atașament și dragostea față de patria noastră comună, Republica Socialistă România, față de Partidul Comunist Român, față de conducerea acestuia în frunte cu mult iubitul nostru călăuzitor, tovarășul Nicolae Ceaușescu".

Întîlnire cu chipul regăsit al tinereții

13 iunie 1981. La ora cînd se încheie programul de lucru al unei săptămîni, la sediul Ansamblului artistic al Uniunii Tineretului Comunist din strada Gutenberg nr. 19 îmbulzeala este tipică unui început de program. Dintr-o inițiativă demnă de admirație se revăd foștii membri ai ansamblului — unii dintre ei constituiți în 1958 în Capella corală „Gheorghe Cucu". Coriști sau dansatori, cu ani în urmă ei au muncit împreună, și-au făurit idealuri, și-au vărsat sudoarea rîvnei și perseverenței pentru împliniri de o rară frumusețe, imortalizate pe disc sau peliculă, sortite să dăinuiască peste timp. În cuvîntul de bun sosit, **Ion Butoi**, directorul ansamblului, elogiază activitatea pilduitoare desfășurată de foștii artiști amatori, cîștigători ai unui număr mare de trofee la concursurile artistice din țară și de peste hotare, prezintă aspecte din preocupările și realizările tinerilor care alcătuiesc ansamblul U.T.C. de astăzi. Evocînd momente din împlinirile prestigioase ale corului de odinioară care, printre alte victorii, a cîștigat în anii 1957 și respectiv 1959 marile premii de aur ale festivalurilor mondiale ale tineretului și studenților de la Moscova și Viena, profesorul universitar **Marin Constantin**, artist emerit, directorul ansamblului și dirijorul corului de atunci, dirijorul „Madrigalului" de astăzi, a spus printre altele : „Am participat la o reîntîlnire de dor și de dragoste a unor oameni care cu decenii în urmă, entuziaști artiști amatori, și-au dedicat o bună parte din timpul lor liber unei activități statornice, răsplătită din plin de dragostea și simpatia spectatorilor. Am asistat la o reîntîlnire entuziastă, am dirijat cîteva piese corale care m-au emoționat și pe mine, care mi-au demonstrat încă o dată, dacă mai era nevoie, că un lucru bun făcut la vremea lui își atestă trăinicia".

LUCIAN ROȘCA

Flacăra. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : Secția **Viața politică** (Mihai Pelin, Ion D. Goia, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) – 26 00, 25 66 ; Secția **Economie, Știință, Sport** (Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Ovidiu Ioanițoaia) – 14 57, 25 59 ; Secția **Cultură-Învățămînt** (George Arion) – 25 60; Secția **Scrisori, Probleme social cetățenești** (Adrian Dohotaru, Tudor Octavian, Mihai Stănescu, Marga Nedelea) – 21 30, 25 58 ; **Administrație** – 21 24 ; **Fotoreportaj** – 25 42 ; **Secretariat de redacție** (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) – 21 23, 25 69, 20 72 ; **Secretar responsabil de redacție** – **Nicolae CRISTACHE** – 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; **Redactor șef adjunct** – **Nicolae ARSENIE** – 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28 , **Redactor șef** – 17 60 10 interior 20 02 ; Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136-137, telex : 11126, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU